

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

2010 - 2011

ΑΘΗΝΑ 2010

Επιμέλεια έκδοσης:
Κ. Ράπτης, Κ. Κωνσταντινίδου,
Χρ. Κανελλόπουλος, Κ. Κοπανιάς

Εξώφυλλο: Κρινοπάπυροι από την «Οικία Γυναικών» (δωμάτιο 1),
Θήρα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. Διοίκηση του Τμήματος	2
2. Διοίκηση των Τομέων	3
3. Εκπρόσωποι στη Σύγκλητο	3
4. Σπουδαστήρια του Τμήματος	3
5. Ψηφιακό Εργαστήριο Διδασκαλίας	3
6. Εργαστήριο Πληροφορικής	3
7. Εργαστήριο Ψηφιακής Αποτύπωσης του Δημόσιου και Ιδιωτικού Βίου των Βυζαντινών	3
8. Μουσείο Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης	4
9. Φωτογραφικό Εργαστήριο	4
10. Σύμβουλοι Σπουδών για το Ακαδημαϊκό Έτος 2010-2011	4
11. Κατάσταση Μελών ΔΕΠ	5
12. Γνωστικά Αντικείμενα και Επιστημονικό Προσωπικό	8

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

A. Στόχοι	
I. Αντικείμενο της Ιστορικής Επιστήμης	11
II. Αντικείμενο και Κλάδοι της Επιστήμης της Αρχαιολογίας και της Ιστορίας της Τέχνης	11
B. Οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών	
I. Γενικά	14
II. Κατανομή Μαθημάτων	17
III. Συνοπτική Θεώρηση του Προγράμματος και Προτεινόμενο Ενδεικτικό Πρόγραμμα	23
IV. Περιγραφή των Μαθημάτων Ιστορίας και Αρχαιολογίας	
1. Μαθήματα Ιστορίας	30
2. Μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης	48

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ	66
--	----

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΟΑΤΑΠ ΚΑΙ ΤΙΣ

ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ	72
ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS	73
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	78
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	95
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	101
ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	109
ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ	112
ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	115
ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΩΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	116

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ**

ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Πρύτανης Θ. Πελεργίνης
Αντιπρύτανης Α. Δουκουδάκης
Αντιπρύτανης Θ. Λιακάκος
Αντιπρύτανης Θ. Σφηκόπουλος

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Κοσμήτωρ Μ. Θωμαδάκη

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Διεύθυνση

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Πανεπιστημιόπολη Ζωγράφου
Αθήνα 157 84

Γενικά

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας είναι ένα από τα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το Τμήμα αποτελείται από δύο Τομείς:

- α. Τομέας Ιστορίας
- β. Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης.

Διαθέτει δύο ειδικές Βιβλιοθήκες (Σπουδαστήρια), που στεγάζονται στον 6ο όροφο του κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής και λειτουργούν τις εργάσιμες ημέρες (Δευτέρα έως Παρασκευή) από 8 π.μ. έως 6 μ.μ. (Ιστορικό) και 9 π.μ. έως 7 μ.μ. (Αρχαιολογικό).

Διαθέτει επίσης:

- Ψηφιακό Εργαστήριο Διδασκαλίας
- Εργαστήριο Πληροφορικής
- Εργαστήριο Ψηφιακής Αποτύπωσης του Δημόσιου και Ιδιωτικού Βίου των Βυζαντινών
- Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης (με τις Μονάδες: Αρχαιολογικό Πάρκο, Μονάδα Συντήρησης)
- Φωτογραφικό Εργαστήριο

1. Διοίκηση του Τμήματος

Πρόεδρος

Αναπλ. Πρόεδρος

Γραμματέας

Προσωπικό Γραμματείας

Κ. Μπουραζέλης

Ευ. Σημαντώνη-Μπουρνιά

Ελ. Μαντζουράνη

Αιμ. Νικολακάκη

Ειρ. Κατσικαρέλη

Α. Ταχμιτζής

Ελπ. Χριστοδούλου

Α. Ζαφειρόπουλος

Αγγ. Μπερερή

Διευθύντρια Μεταπτυχιακών Σπουδών
Ε.Τ.Ε.Π

Ελ. Μαντζουράνη

Κ. Μποϊλέ (Μεταπτυχιακών
Σπουδών)

Γ. Λαμπροπούλου

2. Διοίκηση των Τομέων

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Διευθύντρια

Διοικητικός Δ.Ε.

Μ. Ευθυμίου

Στ. Τζαγάκη

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Διευθύντρια

Ε.Τ.Ε.Π.

Π. Πολυχρονάκου- Σγουρίτσα

Μ. Γκιώνη

3. Εκπρόσωποι στη Σύγκλητο

Πρόκειται να οριστούν

4. Σπουδαστήρια του Τμήματος

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Διευθύντρια

Βιβλιοθηκονόμοι

Διοικητικοί Π.Ε.

Ε.Τ.Ε.Π.

Π. Αθανασιάδη

Μ. Καρασούλη

Μ. Σκούντζου

Χρ. Κούκου

Γ. Μπαρμπαρούσης

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Διευθύντρια

Βιβλιοθηκονόμοι

Διοικητικός Π.Ε.

Ε. Σημαντώνη-Μπουρνιά

Μ. Μένη

Στ. Κανακάκη

Φ. Μπαλλά

5. Ψηφιακό Εργαστήριο Διδασκαλίας

Διευθύντρια

Αναπληρωτές διευθυντές

Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου

Κ. Γαρδίκια,

Πλ. Πετρίδης

6. Εργαστήριο Πληροφορικής

Διευθύντρια

Διοικητικός Π.Ε.

Ο. Κατσαρδής-Hering

Ι. Ματζαβάκης

7. Εργαστήριο Ψηφιακής Αποτύπωσης του Δημόσιου και Ιδιωτικού Βίου των Βυζαντινών

Διευθύντρια

Διοικητικός Π.Ε.

Α. Κόλια-Δερμιτζάκη

Α. Παπαγεωργίου

8. Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Διευθύντρια:	Σ. Καλοπίση-Βέρτη
Υπεύθυνοι Συλλογών:	
Προϊστορικής Αρχαιολογίας:	Π. Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα
Κλασικής Αρχαιολογίας:	Π. Βαλαβάνης
Αρχαίας Γλυπτικής, Επιγραφικής και Εκμαγείων:	Ό. Παλαγγιά, Λ. Παλαιοκρασσά
Βυζαντινής Ζωγραφικής:	Μ. Κωνσταντουδάκη
Βυζαντινής Κεραμικής και Μικροτεχνίας:	Σ. Καλοπίση-Βέρτη
Διαμεσογειακής και Διαχρονικής Συλλογής Κεραμικής:	Ν. Κούρου
Ανασκαφικής Έρευνας:	Ειρ. Πέππα-Παπαϊωάννου
Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας:	Ι. Καραλή-Γιαννακοπούλου
Πετρωμάτων, Μεταλλευμάτων και Αρχαίας Τεχνολογίας:	Γ. Κοκκορού-Αλευρά
Νεότερης Τέχνης:	Δ. Παυλόπουλος
Λαϊκής Αιθιοπικής Τέχνης:	Δ. Παυλόπουλος
Ε.Ε.ΔΙ.Π.:	Λ. Αραχωβίτης (Αρχαιολογικό Πάρκο)
	Μ. Ρογκενμπούκε (Μονάδα Συντήρησης)
Διοικητικός Π.Ε.:	Α. Σφυρόερα
Επιστάτης Δ.Ε.:	Χρ. Τραγουδάρας
Φύλακες Δ.Ε.:	Ι. Κούσουλας, Μ. Χουλιάρας

9. Φωτογραφικό Εργαστήριο

Υπεύθυνη:	Ελ. Μαντζουράνη
Ε.Τ.Ε.Π.	Ν. Μπάκα

10. Σύμβουλοι Σπουδών/ΣΦ μεΑ για το Ακαδημαϊκό Έτος 2010-11

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	Β. Σειρηνίδου (χειμ. εξάμ.)
	Κ. Κωνσταντινίδου (εαρ. εξάμ.)
ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	Α. Παπαδημητρίου-Γραμμένου (χειμ. εξάμ.)
	Στυλ. Κατάκης (εαρ. εξάμ.)

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ**

Α/Α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΓΡΑΦΕΙΟ	ΟΡΟΦΟΣ
1.	ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ ΠΟΛΥΜΝΙΑ	403	4 ^{ος}
2.	ΑΓΑΠΙΟΥ ΝΑΤΑΛΙΑ	613	6 ^{ος}
3.	ΑΝΕΖΙΡΗ ΣΟΦΙΑ	403	4 ^{ος}
4.	ΒΑΛΛΑΒΑΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	717	7 ^{ος}
5.	ΓΑΓΑΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	408	4 ^{ος}
6.	ΓΑΡΔΙΚΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	646	6 ^{ος}
7.	ΓΙΑΝΤΣΗ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ	646	6 ^{ος}
8.	ΓΚΙΟΛΕΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	406	4 ^{ος}
9.	ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΜΑΡΙΑ	408	4 ^{ος}
10.	ΚΑΛΟΠΙΣΗ-ΒΕΡΤΗ ΣΟΦΙΑ	408	4 ^{ος}
11.	ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ	612	6 ^{ος}
12.	ΚΑΡΑΛΗ-ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΙΟΥΛΙΑ	405	4 ^{ος}
13.	ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	616	6 ^{ος}
14.	ΚΑΡΑΠΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	403	4 ^{ος}
15.	ΚΑΤΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	404	4 ^{ος}
16.	ΚΑΤΣΙΑΡΔΗ-HERING ΟΛΓΑ	408	4 ^{ος}
17.	ΚΕΠΕΤΖΗ ΒΙΚΤΩΡΙΑ	406	4 ^{ος}
18.	ΚΟΚΚΟΡΟΥ-ΑΛΕΥΡΑ ΓΕΩΡΓΙΑ	404	4 ^{ος}
19.	ΚΟΛΙΑ-ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ ΑΘΗΝΑ	401	4 ^{ος}
20.	ΚΟΝΟΡΤΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ	631	6 ^{ος}
21.	ΚΟΠΑΝΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	404	4 ^{ος}
22.	ΚΟΥΡΤΕΣΗ-ΦΙΛΙΠΠΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	719	7 ^{ος}
23.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ	408	4 ^{ος}
24.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΥΔΑΚΗ-ΚΙΤΡΟΜΗΛΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ	406	4 ^{ος}
25.	ΛΙΑΚΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	616	6 ^{ος}
26.	ΜΑΝΙΑΤΗ-ΚΟΚΚΙΝΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΤΣΑ	401	4 ^{ος}

27.	ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΗ ΕΛΕΝΗ	423	4 ^ο
28.	ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ ΕΥΘΥΜΙΑ	613	6 ^ο
29.	ΜΠΙΡΓΑΛΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	409	4 ^ο
30.	ΜΠΟΖΑΝΑ-ΚΟΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	404	4 ^ο
31.	ΜΠΟΥΡΑΖΕΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	616	6 ^ο
32.	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	401	4 ^ο
33.	ΝΤΟΥΡΟΥ-ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ	403	4 ^ο
34.	ΠΑΛΑΓΓΙΑ-ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΟΛΓΑ	404	4 ^ο
35.	ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΣΑ ΛΥΔΙΑ	405	4 ^ο
36.	ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	405	4 ^ο
37.	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ-ΓΡΑΜΜΕΝΟΥ ANNA	405	4 ^ο
38.	ΠΑΠΑΔΙΑ-ΛΑΛΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	408	4 ^ο
39.	ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΗΝΩΝ	403	4 ^ο
40.	ΠΑΠΑΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ ΤΙΤΟΣ	406	4 ^ο
41.	ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	613	6 ^ο
42.	ΠΕΠΠΑ-ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΕΙΡΗΝΗ	718	7 ^ο
43.	ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΠΛΑΤΩΝ	406	4 ^ο
44.	ΠΛΑΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	419	4 ^ο
45.	ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	403	4 ^ο
46.	ΠΟΛΥΧΡΟΝΑΚΟΥ-ΣΓΟΥΡΙΤΣΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	405	4 ^ο
47.	ΡΑΠΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	408	4 ^ο
48.	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	408	4 ^ο
49.	ΣΗΜΑΝΤΩΝΗ-ΜΠΟΥΡΝΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	404	4 ^ο
50.	ΦΛΑΪΣΕΡ ΧΑΓΚΕΝ	403	4 ^ο
51.	ΧΑΣΙΑΚΟΥ ΑΦΡΟΔΙΤΗ	612	6 ^ο
52.	ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΥΑΝΘΗΣ	403	4 ^ο
53.	ΧΡΗΣΤΟΥ ΕΙΡΗΝΗ	401	4 ^ο
54.	ΨΩΜΑ ΣΕΛΗΝΗ	403	4 ^ο

ΛΟΙΠΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

55.	ΡΑΠΤΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ	409	4 ^{ος}
56.	ΣΠΑΝΟΥΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	403	4 ^{ος}
57.	ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	422	4 ^{ος}
58.	ΣΥΝΝΕΦΟΠΟΥΛΟΥ-ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ Π.	409	4 ^{ος}
59.	ΣΧΙΝΑ ΑΘΗΝΑ	612	6 ^{ος}

Πληροφορίες για τις ώρες υποδοχής των φοιτητών από τα μέλη ΔΕΠ παρέχονται από τους αντίστοιχους τομείς:

Τομέας Ιστορίας: 210 7277400

*Τομέας Αρχαιολογίας
& Ιστορίας της Τέχνης: 210 7277426
210 7277432*

ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Α. ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Αρχαία Ιστορία

<i>Καθηγητές / Καθηγήτριες</i>	Κωνσταντίνος Μπουραζέλης Πολύμνια Αθανασιάδη
<i>Επικ. Καθηγήτριες</i>	Σελήνη Ψωμά Σοφία Ανεζίση (σε εκπ/κή άδεια κατά το χειμ. εξάμηνο)
<i>Επικ. Καθηγητής Λέκτορας Βοηθοί</i>	Νικόλαος Μπιργάλιας Ζήνων Παπακωνσταντίνου Παναγιώτα Συννεφοπούλου- Ανδρουτσοπούλου Πηνελόπη Ράπτου

Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως

<i>Αναπλ. Καθηγήτρια Επικ. Καθηγήτρια</i>	Μαρία Ντούρου-Ηλιοπούλου Νικολέττα Γιαντσή-Μελετιάδη
---	---

Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους

<i>Αναπλ. Καθηγήτρια Επικ. Καθηγήτριες</i>	Αθηνά Κόλια-Δερμιτζάκη Τριανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη Αικατερίνη Καραπλή Αικατερίνη Νικολάου Ειρήνη Χρήστου (σε εκπ/κή άδεια κατά το εαρ. εξάμηνο)
<i>Επιστημονικός Συνεργάτης</i>	Χρήστος Σπανούδης

Ιστορία Πρώιμων Νεότερων Χρόνων:

Ιστορία Νέου Ελληνισμού (από τον 13ο αι. έως την Ελληνική Επανάσταση)

<i>Καθηγήτριες</i>	Αναστασία Παπαδία-Λάλα (σε εκπ/κή άδεια κατά το χειμ.εξάμηνο)
<i>Αναπλ. Καθηγήτρια Λέκτορες</i>	Ολγα Κατσιαρδή-Hering Μαρία Ευθυμίου Βασιλική Σειρηνίδου Αικατερίνη Κωνσταντινίδου

Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία (16ος-18ος αι.)

Επίκ. Καθηγητής

Κωνσταντίνος Γαγανάκης

Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Αναπλ. Καθηγητής

Παρασκευάς Κονόρτας

Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, 19ος-21ος αι. (Ελλάδα, Ευρώπη, Κόσμος):

Νεότερη Ελληνική Ιστορία (από την Ελληνική Επανάσταση έως σήμερα)

Καθηγητής

Αντώνιος Λιάκος

Επίκ. Καθηγήτρια

Κατερίνα Γαρδίκια (σε εκπ/κή άδεια
κατά το χειμ. εξάμηνο)

Λέκτορες

Σπυρίδων Πλουμίδης

Ευάγγελος Καραμανωλάκης

Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου

Αναπλ. Καθηγητής

Ευάνθης Χατζηβασιλείου

Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία

Καθηγητής

Χάγκεν Φλάισερ (σε εκπ/κή άδεια
κατά το χειμ. εξάμηνο)

Επίκ. Καθηγητής

Κωνσταντίνος Ράπτης (σε εκπ/κή
άδεια κατά το χειμ. εξάμηνο)

Β. ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Προϊστορική Αρχαιολογία

<i>Καθηγήτριες</i>	Παναγιώτα Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα Ιουλία Καραλή-Γιαννακοπούλου (σε εκπ/κή άδεια κατά το εαρ. εξάμηνο) Ελένη Μαντζουράνη
<i>Επικ. Καθηγητές/Καθηγήτριες</i>	Ελευθέριος Πλάτων Γεωργία Κουρτέση-Φιλιππάκη (σε εκπ/κή άδεια κατά το εαρ.εξάμηνο)
<i>Λέκτορες</i>	Άννα Παπαδημητρίου-Γραμμένου Αφροδίτη Χασιακού-Αργυράκη Ιωάννης Παπαδάτος Κωνσταντίνος Κοπανιάς
<i>Βοηθός</i>	Γεώργιος Σταθόπουλος

Κλασική Αρχαιολογία

<i>Καθηγητές / Καθηγήτριες</i>	Όλγα Παλαγγιά Γεωργία Κοκκορού-Αλευρά Ευαγγελία Σημαντώνη-Μπουρνιά Παναγιώτα Κούρου Λυδία Παλαιοκρασσά Παναγιώτης Βαλαβάνης
<i>Αναπλ. Καθηγήτρια</i>	Ειρήνη Πέππα-Παπαϊωάννου (σε εκπ/κή άδεια κατά το χειμ. εξάμηνο)
<i>Λέκτορες</i>	Χρυσάνθος Κανελλόπουλος Στυλιανός Κατάκης

Βυζαντινή Αρχαιολογία

<i>Καθηγητές / Καθηγήτριες</i>	Νικόλαος Γκιολές Σοφία Καλοπίση-Βέρτη (σε εκπ/κή άδεια κατά το χειμ. και εαρ. εξάμηνο) Μαρία Κωνσταντουδάκη-Κιτρομηλίδου
<i>Αναπλ. Καθηγήτης</i>	Τίτος Παπαμαστοράκης
<i>Επικ. Καθηγήτριες/Καθηγητές</i>	Βικτωρία Κέπετζη Πλάτων Πετρούδης (σε εκπ/κή άδεια κατά το χειμ. και εαρ. εξάμηνο)

Ιστορία της Τέχνης

<i>Επικ. Καθηγητής</i>	Δημήτριος Παυλόπουλος
<i>Λέκτορες</i>	Ευθυμία Μαυρομιχάλη Ναταλία Αγαπίου
<i>Επιστημονική Συνεργάτις</i>	Αθηνά Σχινά

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

A. ΣΤΟΧΟΙ

I. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Η Ιστορία έχει επίκεντρό της τον άνθρωπο ως κοινωνικό ον, τη ζωή του, τις πράξεις του σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας (πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό, πολιτισμικό), όπως αυτές διαμορφώνονται από τη σχέση με το φυσικό-γεωγραφικό περιβάλλον.

Η ανασύνθεση ενός γίνεσθαι, με τη βοήθεια των μαρτυριών που έχουν περισωθεί, στοιχειοθετεί το αντικείμενο της ιστορικής επιστήμης και τον σκοπό του ιστορικού. Το ενδιαφέρον εντοπίζεται στην ανεύρεση και εξακρίβωση των γεγονότων, στην αναζήτηση της σχέσης αιτίου-αιτιατού και της αλληλεξάρτησης των δεδομένων. Με την ανάκτηση του περασμένου γίνεσθαι, ο άνθρωπος κατορθώνει να συνειδητοποιήσει την εξέλιξή του και, επομένως, να γνωρίσει καλύτερα τον εαυτό του.

Ο Τομέας Ιστορίας, που είναι ένας από τους δύο Τομείς του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, επιδιώκει την ερμηνευτική προσέγγιση των ιστορικών φαινομένων και τη σφαιρική σύλληψη της Ιστορίας, ώστε να εξασφαλίσει στον φοιτητή επιστημονική επάρκεια και βαθύτερη γνώση του ανθρώπινου παρελθόντος. Επειδή η Ιστορία είναι αναπόσπαστα δεμένη με τις άλλες επιστήμες του ανθρώπου, με τις οποίες πρέπει να συνεργάζεται, πέρα από τον κύκλο των μαθημάτων που προσφέρει ο Τομέας της Ιστορίας (βλ. ανάλυση πιο κάτω), το πρόγραμμα συμπληρώνεται με μαθήματα από άλλους Τομείς της Φιλοσοφικής κυρίως Σχολής.

Έτσι, η κατεύθυνση Ιστορίας, η οποία είναι μία από τις δύο ειδικεύσεις που μπορούν να επιλέξουν οι φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, προσφέρει στον φοιτητή τα αναγκαία εφόδια που απαιτούνται για την έρευνα και τη διδασκαλία της Ιστορίας, οι οποίες αποτελούν και τις κύριες επιστημονικές και επαγγελματικές του κατευθύνσεις.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΚΛΑΔΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Αντικείμενο της επιστήμης της Αρχαιολογίας είναι η μελέτη των υλικών καταλοίπων των ανθρώπων του παρελθόντος, με σκοπό την κατανόηση και την ερμηνεία της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής και πολιτισμικής δομής των κοινωνικών συνόλων από τα οποία προέρχονται. Όταν το ενδιαφέρον της μελέτης επικεντρώνεται στα μνημεία που έχουν ιδιαίτερες αισθητικές απαιτήσεις, τότε η επιστήμη

ονομάζεται Ιστορία της Τέχνης (της Αρχαιότητας, του Μεσαίωνα, των Νεότερων Χρόνων). Τα μεγάλα αυτά δημιουργήματα της τέχνης, που εκφράζουν μέσα από την ισχυρή προσωπικότητα των δημιουργών τους την ανθρώπινη κοσμοθεωρία, όπως διαμορφωνόταν σε κάθε περίοδο, με βάση τα δεδομένα της εποχής, ολοκληρώνουν, όπως είναι φυσικό, την κατανόηση της ιστορικής πορείας της ανθρωπότητας. Η άποψη ότι η Ιστορία της Τέχνης έχει ως κύριο αντικείμενο την εξοικείωση με τα σημαντικά μνημεία και μοναδικό σκοπό την αισθητική απόλαυση έχει προ πολλού υποχωρήσει: σήμερα επικρατεί η νέα ιστορική αντίληψη της μελέτης των κοινωνιών με τη βοήθεια αντιπροσωπευτικών έργων της τέχνης κάθε περιόδου.

Η επιστήμη της Αρχαιολογίας ασχολείται με όλους τους μεγάλους πολιτισμούς του παρελθόντος. Στο Πανεπιστήμιο Αθηνών η διδασκαλία της Αρχαιολογίας και της Ιστορίας της Τέχνης εξειδικεύεται, ως τώρα, στα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα:

1. **Προϊστορική Αρχαιολογία:** Αντικείμενο της Προϊστορικής Αρχαιολογίας είναι η μελέτη των υλικών καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας από την εμφάνιση του ανθρώπου έως το τέλος της εποχής του Χαλκού (1100 π.Χ.), κυρίως στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, και περιλαμβάνει τις παρακάτω μεγάλες ενότητες:
 1. Παλαιολιθική Εποχή
 2. Νεολιθική Εποχή
 3. Πρώιμη, Μέση και Ύστερη εποχή του Χαλκού (Ελλαδικός-Κυκλαδικός - Μινωικός - Μυκηναϊκός - Κυπριακός πολιτισμός, νησιωτικός πολιτισμός του ΒΑ Αιγαίου και πολιτισμοί της Ανατολής)
2. **Κλασική Αρχαιολογία:** Αντικείμενο της Κλασικής Αρχαιολογίας είναι η μελέτη των υλικών καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας από το τέλος της Εποχής του Χαλκού έως και το τέλος της Ρωμαιοκρατίας στην περιοχή του Κλασικού κόσμου και περιλαμβάνει τις παρακάτω μεγάλες περιόδους:
 1. Πρώιμοι Χρόνοι (Πρωτογεωμετρική και Γεωμετρική εποχή)
 2. Αρχαϊκοί Χρόνοι
 3. Κλασικοί Χρόνοι
 4. Ελληνιστικοί Χρόνοι
 5. Ρωμαϊκοί Χρόνοι
3. **Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία:** Αντικείμενο της Βυζαντινής Αρχαιολογίας είναι η μελέτη των υλικών καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας από την εμφάνιση του Χριστιανισμού έως την Άλωση και της Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας η μελέτη των μνημείων από την Άλωση έως τη δημιουργία του Ελληνικού Κράτους. Το γνωστικό αυτό αντικείμενο

περιλαμβάνει τις παρακάτω μεγάλες περιόδους:

1. Παλαιοχριστιανική περίοδος
 2. Βυζαντινή περίοδος (Πρωτοβυζαντινή - Μεσοβυζαντινή - Υστεροβυζαντινή)
 3. Μεταβυζαντινή περίοδος
4. **Ιστορία Τέχνης Νεότερων Χρόνων:** Αντικείμενο της Ιστορίας της Τέχνης των Νεότερων Χρόνων είναι τα έργα της Νεότερης Τέχνης της Ευρώπης και της Αμερικής, τα κοσμικά δημιουργήματα του ελλαδικού χώρου την εποχή της Τουρκοκρατίας, καθώς και τα έργα τέχνης των χρόνων μετά την Ελληνική Επανάσταση. Το γνωστικό αυτό αντικείμενο περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:
1. Νεότερη Ευρωπαϊκή και Αμερικανική Τέχνη
 2. Νεοελληνική Τέχνη

Επιμέρους κλάδοι των παραπάνω γνωστικών αντικειμένων είναι η Αρχιτεκτονική, η Γλυπτική, η Ζωγραφική, η Χαρακτική, η Κεραμική (Αγγειοπλαστική-Αγγειογραφία), η Μνημειακή Τοπογραφία, η Μικροτεχνία, η Βιοτεχνία, η Νομισματική, η Επιγραφική.

Η κύρια επαγγελματική κατεύθυνση του αρχαιολόγου και του ιστορικού της τέχνης είναι ο διορισμός στην Αρχαιολογική Υπηρεσία του Κράτους, στόχος της οποίας είναι η έρευνα και η προστασία των μνημείων (εντοπισμός, αποκάλυψη, μελέτη, συντήρηση και ανάδειξη), καθώς και η οργάνωση μουσείων και εκθέσεων έργων τέχνης.

Αποφασιστική υπήρξε, από παλιά, η συμβολή των αρχαιολόγων και ιστορικών της τέχνης στη διατήρηση της ιστορικής και πολιτιστικής φυσιογνωμίας του ελληνικού χώρου, με τη διάσωση των αρχαιολογικών μνημείων, των παραδοσιακών οικισμών και του ιστορικού γενικά τοπίου.

Αρχαιολόγοι και ιστορικοί της τέχνης απασχολούνται επίσης σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά και σε Ερευνητικά Ιδρύματα. Τέλος, η Μέση Εκπαίδευση απορροφά μεγάλο μέρος αποφοίτων του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

Γενικότερα, η αρχαιολογική παιδεία και η γνώση της ιστορίας της τέχνης αποτελούν τη βάση της αισθητικής καλλιέργειας και κυρίως ολοκληρώνουν την ιστορική αντίληψη. Σύμφωνα μάλιστα με τον ορισμό του Ernst Buschor, «Αρχαιολογία είναι το ορατό τμήμα της Ιστορίας». Οι αρχαιολογικές γνώσεις αποτελούν, επίσης, απαραίτητο συμπλήρωμα της παιδείας του φιλόλογου και του ιστορικού, επειδή υπάρχει αντιστοιχία και αλληλοσυμπλήρωση μεταξύ των πληροφοριών που παρέχουν οι γραπτές πηγές και τα μνημεία.

B. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

I. ΓΕΝΙΚΑ

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας περιλαμβάνει δύο κατευθύνσεις σπουδών, που αντιστοιχούν σε δύο ειδিকেύσεις: α) **ειδίκευση Ιστορίας** και β) **ειδίκευση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης**.

Η επιλογή κατεύθυνσης δηλώνεται από τον φοιτητή στη Γραμματεία μετά την ολοκλήρωση του Δ' εξαμήνου των σπουδών του. Ανεξάρτητα από την ειδίκευση, προβλέπονται υποχρεωτικά μαθήματα και για τις δύο κατευθύνσεις, ώστε να παρέχεται σφαιρική γνώση και να είναι δυνατή η απορρόφηση των αποφοίτων του Τμήματος και από τη Μέση Εκπαίδευση. Με την ειδίκευση, ο φοιτητής εμβαθύνει, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σύγχρονης έρευνας, σε ορισμένες εποχές ή επιμέρους κλάδους και αποκομίζει ειδικές γνώσεις, ερεθίσματα και μεθόδους προσέγγισης της ιστορικής και αρχαιολογικής επιστήμης.

Ο ελάχιστος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών δεν μπορεί να είναι κατώτερος των **8 εξαμήνων**, κατά τα οποία οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να διαμορφώνουν οι ίδιοι το πρόγραμμά τους. Τα μαθήματα χωρίζονται σε μαθήματα **Βάσης**, σε μαθήματα **Κορμού**, σε μαθήματα **Ειδίκευσης** και σε μαθήματα **Ελεύθερης Επιλογής**.

Τα μαθήματα **Βάσης** περιλαμβάνουν μαθήματα Φιλολογίας, Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, τα οποία οι φοιτητές του Τμήματός μας **υποχρεούνται** να παρακολουθήσουν, προκειμένου να διαμορφώσουν τη βάση εκείνη των γνώσεων που θα τους επιτρέψει να προσεγγίσουν, με την απαραίτητη ευρύτερη εποπτεία, τον επιστημονικό κλάδο που θα επιλέξουν, αλλά και να ανταποκριθούν επιτυχέστερα στις απαιτήσεις της πιθανής μελλοντικής τους απορρόφησης στη Μέση Εκπαίδευση.

Τα μαθήματα **Κορμού** περιλαμβάνουν μαθήματα Ιστορίας, Αρχαιολογίας, και Ιστορίας της Τέχνης και είναι **υποχρεωτικά** για τους φοιτητές των δύο κατευθύνσεων. Με τα μαθήματα αυτά, οι φοιτητές του Τμήματός μας αποκτούν έναν κοινό κορμό γνώσεων, με αφετηρία τον οποίο μπορούν, στη συνέχεια, να εμβαθύνουν σε ειδικότερους κλάδους της επιστήμης τους μέσω των μαθημάτων **Ειδίκευσης**. Η κατηγορία αυτή μαθημάτων περιλαμβάνει **Υποχρεωτικά** και **Επιλεγόμενα**.

Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο φοιτητής να επιλέξει μέχρι το πέρας των σπουδών του τουλάχιστον δύο σεμιναριακά μαθήματα, στα οποία η απόδοσή του θα ελέγχεται με σεμιναριακή εργασία, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό θεμάτων με ερευνητικό ενδιαφέρον και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο θέμα που εξετάζεται.

Προσφέρονται επίσης μαθήματα **Ελεύθερης Επιλογής**, τα

οποία ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει από τρεις κατηγορίες μαθημάτων (βλ. παρακάτω). Μία από αυτές τις κατηγορίες είναι μαθήματα, υποχρεωτικά ή επιλεγόμενα, που προσφέρονται από την άλλη κατεύθυνση.

Μαθήματα του Τμήματος προσφέρονται στα υπόλοιπα Τμήματα της Σχολής είτε ως υποχρεωτικά είτε ως επιλεγόμενα (σε συνδιδασκαλία).

Από το 2002 το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας προχώρησε σε:

- **Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στα περισσότερα μαθήματα.**
Κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος πολλά μαθήματα υποστηρίζονται από ιστοσελίδα (<http://eclass.uoa.gr>) με αναλυτικό διάγραμμα και βιβλιογραφία ή/και εμπλουτίζονται με τις δυνατότητες που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες. Παράλληλα σε ορισμένα σεμιναριακά μαθήματα προβλέπεται η εκπαίδευση στη χρήση εργαλείων βιβλιογραφικής αναζήτησης.
- **Προσφορά μαθημάτων πληροφορικής, βασικών και εξειδικευμένων.**
Προβλέπεται να προσφερθούν κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος.
- **Συγκρότηση ψηφιακού εργαστηρίου για την εξυπηρέτηση των αναγκών διδασκόντων και διδασκομένων.**
Στεγάζεται σε χώρο του Αρχαιολογικού Μουσείου, στον β' όροφο του κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής και χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη διεξαγωγή μαθημάτων, στα οποία απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή από διδάσκοντες και διδασκομένους.
- **Διεύρυνση της συνεργασίας του Τμήματος με μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων ΑΕΙ και ΤΕΙ, καθώς και με εξωτερικούς συνεργάτες.**
Θα προσφερθούν σεμιναριακά μαθήματα από εξωτερικούς συνεργάτες.

Πρακτική Άσκηση των φοιτητών

Στο πλαίσιο του Τομέα Ιστορίας λειτουργεί πρόγραμμα εθελοντικής εργασίας των φοιτητών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σε Αρχεία και Ερευνητικά Κέντρα. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στις υπεύθυνες του προγράμματος: κ. Μ. Ευθυμίου και κ. Α. Κόλια-Δερμιτζάκη.

Στο πλαίσιο του Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης προσφέρονται μαθήματα και ελεύθερα φροντιστήρια (βλ. σελ. 58: Ανασκαφική και σελ. 63-65: Ελεύθερα Φροντιστήρια).

Βιβλιοθήκες

Οι δύο Βιβλιοθήκες του Τμήματος (Σπουδαστήριο Ιστορίας και Σπουδαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης) διαθέτουν περίπου 70.000 τόμους εξειδικευμένων βιβλίων και περιοδικών. Το

μεγαλύτερο ποσοστό τους έχει ήδη καταγραφεί ηλεκτρονικά και το έργο αυτό συνεχίζεται. Η αναζήτηση μπορεί να γίνει στη διεύθυνση: www.lib.uoa.gr (επιλογή: opac).

Ιστοσελίδα

Από το 2005 τέθηκε σε λειτουργία η νέα κοινή ιστοσελίδα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας στη διεύθυνση: www.arch.uoa.gr. Οι φοιτητές μπορούν να συμβουλευθούν την ιστοσελίδα για το περιεχόμενο και την εξεταστέα ύλη ορισμένων μαθημάτων και για ανακοινώσεις που τους αφορούν. Επιπλέον, σε μεγάλο αριθμό μαθημάτων προσφέρεται η δυνατότητα πρόσβασης στην ηλεκτρονική τάξη (<http://eclass.uoa.gr>).

II. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Για την απόκτηση του πτυχίου απαιτούνται **168 διδακτικές μονάδες** (1 διδακτική μονάδα αντιστοιχεί σε μία ώρα εξαμηνιαίου μαθήματος). Οι διδακτικές αυτές μονάδες (δ.μ.) αντιστοιχούν σε **42 μαθήματα**, η επιτυχής παρακολούθηση των οποίων αποτελεί το ελάχιστο όριο για την απόκτηση του πτυχίου στον ελάχιστο χρόνο σπουδών που είναι τα 8 εξάμηνα. Οι διδακτικές αυτές μονάδες οργανώνονται σε τετράωρα εξαμηνιαία μαθήματα που κατανέμονται στις ακόλουθες ενότητες:

1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

α) Μαθήματα Βάσης:¹

12 μαθήματα × 4 δ.μ. = 48 δ.μ.

β) Μαθήματα Κορμού:

16 μαθήματα × 4 δ.μ. = 64 δ.μ.

Μαθήματα Ιστορίας:

Δηλαδή 8 μαθήματα × 4 δ.μ. = 32 δ.μ.

Μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης:

8 μαθήματα × 4 δ.μ. = 32 δ.μ.

¹ Στην περίπτωση που οι φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας παρακολουθούν μάθημα προσφερόμενο σε πεντάωρη βάση μέσα στο πρόγραμμα άλλου Τμήματος της Σχολής είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουν και τις 5 ώρες. Το πεντάωρο μάθημα υπολογίζεται σε 4 δ.μ. Τα μαθήματα Βάσης προσφέρονται από τα Τμήματα Φιλολογίας και Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας της Σχολής μας.

2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

α) Μαθήματα Ειδίκευσης:²

10 μαθήματα × 4 δ.μ. = 40 δ.μ., που οργανώνονται για την

Κατεύθυνση Ιστορίας σε:

6 μαθήματα

Υποχρεωτικά Ειδίκευσης

× 4 δ.μ. = 24 δ.μ.

4 μαθήματα

Επιλεγόμενα Ειδίκευσης

× 4 δ.μ. = 16 δ.μ.

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας σε:

8 μαθήματα

Υποχρεωτικά Ειδίκευσης

× 4 δ.μ. = 32 δ.μ.

2 μαθήματα

Επιλεγόμενα Ειδίκευσης

× 4 δ.μ. = 8 δ.μ.

β) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

4 μαθήματα × 4 δ.μ. = 16 δ.μ.

² Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο φοιτητής να επιλέξει μέχρι τέλους των Σπουδών του τουλάχιστον **δύο σεμιναριακά μαθήματα**, η επίδοσή στα οποία θα διαμορφώνεται με βάση την προφορική παρουσίαση και τη γραπτή μορφή της εργασίας του, καθώς επίσης και τη συμμετοχή του στο σεμινάριο. Το μέγεθος των εργασιών θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 5.500 και 7.000 λέξεων, συμπεριλαμβανομένων των παραπομπών.

Σημειώνεται ότι ο αριθμός των φοιτητών ανά σεμινάριο δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει τους 20.

Αναλυτικά:

1. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

A) Μαθήματα Βάσης	δ.μ.
Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	16
Λατινική Φιλολογία	8
Βυζαντινή Φιλολογία-Βυζαντινά Κείμενα	4
Νεοελληνική Φιλολογία	8
Γλωσσολογία	4
Παιδαγωγικά	4
Ιστορία της Φιλοσοφίας ή Παιδαγωγικά	4
	<hr/>
	48 δ.μ.

B) Μαθήματα Κορμού (16 μαθήματα × 4 δ.μ. = 64 δ.μ)

- *Μαθήματα Ιστορίας* (8 μαθήματα × 4 δ.μ. = 32 δ.μ.)

Π 03	Εισαγωγή στην Ιστορία
Π 10	Αρχαία Ιστορία I
Π 11	Αρχαία Ιστορία II
Π 12	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως
Π 13	Βυζαντινή Ιστορία Α'
Π 14	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'
Π 17	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'
Π 18	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'

- *Μαθήματα Αρχαιολογίας* (8 μαθήματα × 4 δ.μ. = 32 δ.μ.)

ΙΑ 02	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'
ΙΑ 10	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'
ΙΑ 11	Κλασική Αρχαιολογία Α'
ΙΑ 12	Κλασική Αρχαιολογία Β'
ΙΑ 13	Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'
ΙΑ 14	Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'
ΙΑ 15	Ιστορία της Τέχνης Α'
ΙΑ 16	Ιστορία της Τέχνης Β'

2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A) Μαθήματα Ειδικεύσης (10 μαθήματα × 4 δ.μ. = 40 δ.μ.)

- **ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ**

α) Υποχρεωτικά (6 μαθήματα × 4 δ.μ. = 24 δ.μ.)

Π 25	Αρχαία Ιστορία Γ'
Π 26	Βυζαντινή Ιστορία Β'
Π 29	Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας
Π 30	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'
Π 31	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'
Π 19	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'

β) Επιλεγόμενα (4 μαθήματα × 4 δ.μ. = 16 δ.μ.)

i. Επιλεγόμενα σεμιναριακά

ΣΙ 45	Ελληνιστική Ιστορία
ΣΙ 48	Ιστορία Ελληνορωμαϊκών χρόνων
ΣΙ 138	Αρχαία Ιστορία
ΣΙ 41	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως
ΣΙ 51	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως
ΣΙ 32	Βυζαντινή Ιστορία
ΣΙ 52	Βυζαντινή Ιστορία I
ΣΙ 66	Βυζαντινή Ιστορία III
ΣΙ 72	Βυζαντινή Ιστορία IV
ΣΙ 102	Αρχειακές πηγές και έρευνα
ΣΙ 61	Ιστορία Νέου Ελληνισμού
ΣΙ 122	Ιστορία Νέου Ελληνισμού
ΣΙ 130	Ιστορία Νέου Ελληνισμού
ΣΙ 135	Νεότερη Ελληνική Ιστορία
ΣΙ 136	Νεότερη Ελληνική Ιστορία
ΣΙ 139	Νεότερη Ελληνική Ιστορία (Ευρωπαϊκή Ιστορία)
ΣΙ 55	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία I
ΣΙ 29	Μεθοδολογικά Προβλήματα Ιστορίας

ii. Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά

Π 89	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Επιγραφική
Π 91	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορική Νομισματική
Π 110	Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας I
Π 111	Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας II
Π 112	Νεότερη Ελληνική Ιστορία (Βαλκανική Ιστορία)

Π 84	Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου Ι
Π 64	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία ΙΙ
Π 113	Μεθοδολογικά Προβλήματα της Ιστορίας

• **ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**

α) Υποχρεωτικά (8 μαθήματα × 4 δ.μ. = 32 δ.μ.)

ΙΑ 25	Τοπογραφία - Ανασκαφική
ΙΑ 26	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΙΑ 30	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΙΑ 27	Κλασική Αρχαιολογία
ΙΑ 31	Κλασική Αρχαιολογία
ΙΑ 28	Βυζαντινή Αρχαιολογία
ΙΑ 32	Βυζαντινή Αρχαιολογία
ΙΑ 29	Ιστορία της Τέχνης

β) Επιλεγόμενα

i. Επιλεγόμενα σεμιναριακά (2 μαθήματα Χ 4 δ.μ. = 8 δ.μ.)

ΣΑ 101	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΣΑ 77	Περιβαλλοντική Αρχαιολογία
ΣΑ 70	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΣΑ 74	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΣΑ 73	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΣΑ 25	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΣΑ 125	Κλασική Αρχαιολογία
ΣΑ 126	Κλασική Αρχαιολογία
ΣΑ 127	Κλασική Αρχαιολογία
ΣΑ 92	Βυζαντινή Αρχαιολογία
ΣΑ 90	Βυζαντινή Αρχαιολογία
ΣΑ 128	Βυζαντινή Αρχαιολογία
ΣΑ 118	Ιστορία της Τέχνης

ii. Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά

(προοριζούνται στα μαθήματα ελεύθερης επιλογής)

ΙΑ 73	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΙΑ 123	Προϊστορική – Κλασική Αρχαιολογία
ΙΑ 115	Κλασική Αρχαιολογία
ΙΑ 116	Κλασική Αρχαιολογία

IA 97	Ιστορία της Τέχνης
IA 122	Ιστορία της Τέχνης

B) Ελεύθερης επιλογής (4 μαθήματα × 4 δ.μ. = 16 δ.μ.)

Ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει τα τέσσερα μαθήματα ελεύθερης επιλογής από:

- α) μαθήματα του Τομέα,
 β) μαθήματα άλλων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής και άλλων Πανεπιστημιακών Σχολών της Αθήνας σύμφωνα με τις διαθεσιμότητες. Σχετικός κατάλογος θα αναρτηθεί στη Γραμματεία του Τμήματος.³

Ιδιαίτερως οι φοιτητές κατεύθυνσης Αρχαιολογίας θα πρέπει να επιλέξουν από τα τέσσερα μαθήματα ελεύθερης επιλογής οπωσδήποτε τρία από τα παραπάνω προσφερόμενα μαθήματα του Τομέα Αρχαιολογίας (**επιλεγόμενα ΙΑ**) και το τελευταίο από τα προσφερόμενα από τον Τομέα Ιστορίας, από άλλα τμήματα της Σχολής ή από άλλα εκπ. ιδρύματα (συνιστάται στους φοιτητές της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας να επιλέγουν το μάθημα «ΣΙ 40 Αρχαία Ιστορία: Επιγραφική», όταν αυτό προσφέρεται).

Σημειώνεται και πάλι ότι είναι υποχρεωτικά δύο σεμιναριακά μαθήματα (ΣΑ)

Σε περίπτωση που ο φοιτητής επιθυμεί να επιλέξει μαθήματα της κατηγορίας β' παρακαλείται να επικοινωνήσει με τον σύμβουλο σπουδών του Τομέα. Το επιλεγόμενο μάθημα πρέπει να διδάσκεται τουλάχιστον τρεις ώρες εβδομαδιαίως.

Σημειώνεται ότι οι βαθμοί ECTS των μαθημάτων που προσφέρει το τμήμα σε ξένους φοιτητές έχουν διαμορφωθεί ως ακολούθως:

- Απλό μάθημα (διδασκαλία): 6 μονάδες
- Σεμιναριακό μάθημα: 8 μονάδες
- Μεταπτυχιακό μάθημα: 10 μονάδες

³ Ιδιαίτερως οι φοιτητές της Κατεύθυνσης Ιστορίας έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν ως μάθημα ελεύθερης επιλογής για το εαρινό εξάμηνο το 68ΘΣ15 «Ιστορία της Αποικιοκρατίας, 19ος-20ός αι.» που προσφέρεται από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών (Διδάσκουσα: Α. Καρακατσούλη).

III. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ

Για τον καταρτισμό του ενδεικτικού προγράμματος που παρατίθεται στις επόμενες σελίδες θεωρήθηκε σκόπιμο τα γενικά και υποχρεωτικά μαθήματα να προτάσσονται των ειδικών, έτσι ώστε να δημιουργηθεί η βάση εκείνη των γνώσεων που θα επιτρέψει στον φοιτητή να κινηθεί με άνεση σε περισσότερο εξειδικευμένα μαθήματα. Με αυτό το σκεπτικό, στα πρώτα εξάμηνα απαντούν γενικά μαθήματα, ενώ στα τελευταία ειδικά.

Η κατανομή των μαθημάτων σε εξάμηνα είναι ενδεικτική και όχι υποχρεωτική για τον φοιτητή, ο οποίος μπορεί να συνδυάσει ελεύθερα τα μαθήματα που θέλει να παρακολουθήσει, εφόσον αυτά προσφέρονται.

Ενδείκνυται τα γενικά μαθήματα να προηγούνται των ειδικών και επισημαίνεται ότι ο φοιτητής πρέπει να καταρτίσει το εβδομαδιαίο πρόγραμμά του, έτσι ώστε οι ώρες των διδασκομένων μαθημάτων να μη συμπίπτουν.

Ενδείκνυται, επίσης, κατά τη διάρκεια των σπουδών του να καλύψει, κατά το δυνατόν, τους επιμέρους βασικούς κλάδους των γνωστικών αντικειμένων.

Η οργάνωση του προγράμματος προσαρμόζεται στον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων (8) και μαθημάτων που απαιτούνται για την απόκτηση του πτυχίου, όπως αυτά αναλύονται στις προηγούμενες σελίδες.

Από τα επιλεγόμενα μαθήματα ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει αυτά που ανταποκρίνονται στα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά του, εφόσον αυτά προσφέρονται (π.χ. ο φοιτητής που ενδιαφέρεται για την Κλασική Αρχαιολογία μπορεί να επιλέξει το μάθημα αυτό σε οποιοδήποτε εξάμηνο παρέχεται — με την προϋπόθεση ότι δεν έχει τον ίδιο κωδικό αριθμό— συμπληρώνοντας με τον τρόπο αυτό τις επιλογές του).

Ο φοιτητής μπορεί να παρακολουθήσει στα πρώτα 5 εξάμηνα μέχρι 8 (οκτώ) μαθήματα ανά εξάμηνο. Στα υπόλοιπα εξάμηνα μπορεί να υπερβεί τον αριθμό αυτό, έχοντας όμως υπόψη τον ελάχιστο χρόνο φοίτησης για τη λήψη του πτυχίου.

Οι φοιτητές υποχρεούνται δύο φορές κάθε χρόνο, κατά το χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο ύστερα από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας του Τμήματος, να δηλώνουν όλα τα μαθήματα, στα οποία προτίθενται να εξετασθούν. Τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής που δηλώνονται ανά εξάμηνο **δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα τέσσερα**. Οι δηλώσεις των μαθημάτων γίνονται μέσω Διαδικτύου στην ιστοσελίδα: <http://my-studies.uoa.gr>. Για τις δηλώσεις των μαθημάτων

οι φοιτητές μπορούν να χρησιμοποιούν είτε δικό τους υπολογιστή, είτε τους υπολογιστές, που βρίσκονται 1) στο Σπουδαστήριο Ιστορίας και στο Σπουδαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης (6ος όροφος), 2) στο Εργαστήριο Πληροφορικής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας (8ος όροφος) και 3) στην Πανεπιστημιακή Λέσχη (Ιπποκράτους 15).

Στα μαθήματα που προσφέρονται από περισσότερους από έναν διδάσκοντες, καλούνται οι φοιτητές να δηλώσουν τον διδάσκοντα που θα παρακολουθήσουν, μία εβδομάδα μετά την έναρξη των μαθημάτων. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών θα κατανέμεται στους διδάσκοντες, εκτός αν έχει οριστεί διαφορετικά από τον Τομέα για το συγκεκριμένο μάθημα.

Η αποτυχία σε υποχρεωτικό μάθημα συνεπάγεται την εκ νέου παρακολούθησή του σε επόμενο εξάμηνο. Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα επιλογής, ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει το ίδιο ή άλλο μάθημα.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Ι Σ Π Ο Υ Δ Ω Ν

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος, για να διευκολύνει τους φοιτητές σχετικά με την οργάνωση των σπουδών τους, αποφάσισε να ορίσει συμβούλους σπουδών από κάθε Τομέα, οι οποίοι κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 θα δέχονται 2 ώρες την εβδομάδα τους φοιτητές που επιθυμούν να ζητήσουν οδηγίες για τις σπουδές τους (η ημέρα και η ώρα θα ανακοινωθούν στους Τομείς).

Στις επόμενες σελίδες παρατίθεται ενδεικτικό πρόγραμμα ανά εξάμηνα καθώς και ορισμένες παρατηρήσεις που θα βοηθήσουν το φοιτητή.

Σημειώνεται ότι όλοι οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μαθήματα και από τις δύο κατευθύνσεις, τόσο από την κατηγορία «Μαθήματα Ειδίκευσης», όσο και από την κατηγορία «Επιλεγόμενα Μαθήματα». Σε οποιαδήποτε περίπτωση, οφείλουν να δηλώσουν την επιλογή τους στον διδάσκοντα εντός μιας εβδομάδας από την έναρξη των μαθημάτων. Σε περίπτωση που οι φοιτητές μετά την απόκτηση του πτυχίου τους επιθυμούν να παρακολουθήσουν την άλλη κατεύθυνση σπουδών, δεν δικαιούνται να επιλέξουν τα μαθήματα ειδίκευσης ή επιλογής στα οποία είχαν επιτύχει κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών τους.

2. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Διευκρινίζεται για μία ακόμη φορά:

Ο φοιτητής πρέπει να συγκεντρώσει συνολικά 168 δ.μ., δηλαδή 112 δ.μ. από τα Υποχρεωτικά Μαθήματα και για τις δύο κατευθύνσεις, και 56 δ.μ. από τα Μαθήματα Κατεύθυνσης.

Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα Μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο φοιτητής να επιλέξει μέχρι τέλος των σπουδών του τουλάχιστον **δύο σεμιναριακά** μαθήματα, στα οποία η απόδοσή του θα ελέγχεται με σεμιναριακή εργασία που θα αποδεικνύει την ικανότητά του στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό θεμάτων που ενδιαφέρουν ερευνητικά και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο εξεταζόμενο θέμα.

Το Πρόγραμμα είναι ενδεικτικό· ο φοιτητής είναι ελεύθερος να συνδυάσει μόνος του τα μαθήματα ανά εξάμηνο, ώστε να είναι σε θέση εντός 8 εξαμήνων να έχει συγκεντρώσει τον αριθμό των δ.μ. που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου.

Η προτεινόμενη οργάνωση των μαθημάτων Βάσης, Κορμού και Ειδίκευσης ακολουθεί το παρακάτω σχήμα. Τα μαθήματα κατανέμονται σε τρεις ζώνες:

Α ζώνη = Τα πρώτα εξάμηνα όπου διδάσκονται τα 8 + 8 μαθήματα Κορμού + 6 Βάσης

Α' Εξ. { 2 Ιστορίας Κορμού (Εισαγωγή στην Ιστορία / Αρχαία Ιστορία)
2 Αρχαιολογίας Κορμού (Προϊστορική Αρχαιολογία / Κλασική Αρχαιολογία)
1 Βάσης (Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ι) **(5 μαθήματα)**

Β' Εξ. { 2 Ιστορίας Κορμού (Αρχαία Ιστορία / Μεσαιωνική Ιστορία)
2 Αρχαιολογίας Κορμού (Προϊστορική Αρχαιολογία / Κλασική Αρχαιολογία)
2 Βάσης (Λατινική Φιλολογία / Γλωσσολογία) **(6 μαθήματα)**

Γ' Εξ. { 2 Ιστορίας Κορμού (Βυζαντινή Ιστορία / Ιστορία Νέου Ελληνισμού)
2 Αρχαιολογίας Κορμού (Βυζαντινή Αρχαιολογία / Ιστορία της Τέχνης)
1 Βάσης (Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙ) **(5 μαθήματα)**

Δ' Εξ. { 2 Ιστορίας Κορμού (Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία /
 Νεότερη Ελληνική Ιστορία)
 2 Αρχαιολογίας Κορμού (Βυζαντινή Αρχαιολογία/
 Ιστορία της Τέχνης)
 1 Βάσης (Νεοελληνική Φιλολογία)

(5 μαθήματα)

Β ζώνη = Εισαγωγή και κυριαρχία Μαθημάτων Κατεύθυνσης
 (Υποχρεωτικά Ειδίκευσης και Επιλεγόμενα)

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Ε' Εξ. { 2 Ιστορίας Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης (Μεθοδολογία
 Ιστορίας / Ρωμαϊκή Ιστορία)
 3 Βάσης (Αρχαία Ελληνική Φιλολογία / Λατινική
 Φιλολογία / Βυζαντινά Κείμενα)
 1 Ελεύθερη Επιλογή

(6 μαθήματα)

ΣΤ' Εξ. { 2 Ιστορίας Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης (Βυζαντινή
 Ιστορία / Ιστορία της Βενετοκρατίας)
 2 Βάσης (Αρχαία Ελληνική Φιλολογία / Νεοελληνική
 Φιλολογία)
 1 Ελεύθερη Επιλογή

(5 μαθήματα)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Ε' Εξ. { Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης
 (Προϊστορική Αρχαιολογία)
 Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Κλασική
 Αρχαιολογία)
 1 Ελεύθερη Επιλογή
 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
 Λατινική Φιλολογία
 Βυζαντινά Κείμενα

(6 μαθήματα)

ΣΤ'
Εξ. { Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Ιστορία της Τέχνης)
 Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Βυζαντινή Αρχαιολογία)
 1 Ελεύθερη Επιλογή
 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
 Νεοελληνική Φιλολογία

(5 μαθήματα)

Γ ζώνη = Κυριαρχία Επιλογών Ελεύθερων και Ειδίκευσης

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Ζ'
Εξ. { 2 Ιστορίας Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης (Ευρωπαϊκή Ιστορία/Νεότερη Ελληνική Ιστορία)
 2 Ιστορίας Επιλεγόμενα Ειδίκευσης
 1 Βάσης (Παιδαγωγικά/Ιστορία της Φιλοσοφίας)

(5 μαθήματα)

Η'
Εξ. { 2 Ιστορίας Επιλεγόμενα Ειδίκευσης
 2 Ελεύθερες Επιλογές
 1 Βάσης (Παιδαγωγικά)

(5 μαθήματα)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Ζ'
Εξ. { Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης Προϊστορική Αρχαιολογία)
 Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Βυζαντινή Αρχαιολογία)
 Αρχαιολογία: Επιλεγόμενο Ειδίκευσης (Σεμινάριο Ι)
 1 Ελεύθερη Επιλογή
 Παιδαγωγικά / Ιστορία της Φιλοσοφίας

(5 μαθήματα)

Η'
Εξ. { Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Τοπογραφία - Ανασκαφική)
 Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Κλασική Αρχαιολογία)
 Αρχαιολογία: Επιλεγόμενο Ειδίκευσης (Σεμινάριο ΙΙ)
 1 Ελεύθερη Επιλογή
 Παιδαγωγικά

(5 μαθήματα)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΑ

- 1 -

ΒΦΑ03	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία I
Π03**	Εισαγωγή στην Ιστορία ²
Π10**	Αρχαία Ιστορία Α'
ΙΑ02**	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'
ΙΑ11**	Κλασική Αρχαιολογία Α'
ΙΑ10**	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'

- 2 -

ΒΦΛ03	Λατινική Φιλολογία I
ΒΦΓ03	Γλωσσολογία
Π11**	Αρχαία Ιστορία Β'
Π12**	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως
ΙΑ10**	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'
ΙΑ12**	Κλασική Αρχαιολογία Β'

- 3 -

ΒΦΑ04	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία II
Π13**	Βυζαντινή Ιστορία Α'
Π17**	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'
ΙΑ13**	Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'
ΙΑ15**	Ιστορία της Τέχνης Α'

- 4 -

ΒΦΝ03	Νεοελληνική Φιλολογία I
Π14**	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'
Π18**	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'
ΙΑ14**	Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'
ΙΑ16**	Ιστορία της Τέχνης Β'

² Οι ενδείξεις μετά τους κωδικούς αριθμούς των μαθημάτων:

B = Μαθήματα Βάσης

**** = Μαθήματα υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις

**I* = Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης Ιστορίας

I- = Επιλεγόμενα Κατεύθυνσης Ιστορίας

**II* = Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

II- = Επιλεγόμενα Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης.

Τα μαθήματα με την ένδειξη **B** (Βάσης) και εκείνα που απαντούν στα 4 πρώτα εξάμηνα είναι υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις. Τα μαθήματα με τις ενδείξεις **II** και **IA** είναι αντίστοιχα υποχρεωτικά για την κατεύθυνση Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης.

- 5 -

ΒΦΒ25 Βυζαντινά Κείμενα (Βυζαντ.
Φιλολογία)
Π29*Ι Μεθοδολ. Προβλήματα
Ιστορίας
Π25 *Ι Αρχαία Ιστορία Γ'
ΙΑ26*ΙΙ Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'
ΙΑ31*ΙΙ Κλασική Αρχαιολογία Δ'
ΒΦΑ27 Αρχαία Ελλην. Φιλολογία ΙΙΙ
ΒΦΛ04 Λατινική Φιλολογία ΙΙ
1 Ελεύθερη Επιλογή

- 7 -

Κατεύθυνση Ιστορίας
ΒΠΔ01 Παιδαγωγικά Ι ή
ΒΦΣ90 Ιστορία της Φιλοσοφίας
Π31*Ι Νεότ. Ελληνική Ιστορία Β'
Π19*Ι Νεότ. Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'
2 Επιλεγόμενα Κατεύθυνσης (βλ.
σ. 20)

- 7 -

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας
ΒΠΔ70 Παιδαγωγικά ΙΙ ή
ΒΦΣ90 Ιστορία της Φιλοσοφίας
ΙΑ30*ΙΙ Προϊστορική Αρχαιολογία
Δ'³
ΙΑ32*ΙΙ Βυζαντινή Αρχαιολογία Δ'
1 Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης (βλ. σ.
21)
1 Ελεύθερη Επιλογή

- 6 -

ΒΦΑ07 Αρχαία Ελληνική
Φιλολογία ΙV
ΒΦΝ83 Νεοελληνική
Φιλολογία ΙΙ
Π26* Ι Βυζαντινή Ιστορία Β'
Π30* Ι Ιστορία Νέου
Ελληνισμού Β'
ΙΑ28* ΙΙ Βυζαντινή
Αρχαιολογία Γ'
ΙΑ29* ΙΙ Ιστορία της Τέχνης Γ'
1 Ελεύθερη Επιλογή

- 8 -

Κατεύθυνση Ιστορίας
ΒΠΔ70 Παιδαγωγικά ΙΙ
2 Επιλεγόμενα Κατεύθυνσης
2 Ελεύθερες Επιλογές

- 8 -

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας
ΒΠΔ01 Παιδαγωγικά Ι
ΙΑ25*ΙΙ Τοπογραφία -
Ανασκαφική
ΙΑ27*ΙΙ Κλασική Αρχαιολογία Γ'
1 Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης
(βλ. σ. 21)
1 Ελεύθερη Επιλογή

³ Το μάθημα προσφέρεται κατά το εαρινό εξάμηνο.

IV. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2010-2011

1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Χειμερινό εξάμηνο

A) Μαθήματα Κορμού

Τίτλος Μαθήματος - Περιγραφή μαθήματος - Διδάσκων - Ωρες - Κωδ. Αριθ. -

Π 03 Εισαγωγή στην Ιστορία

Εντοπισμός των κομβικών φαινομένων και τομών στην εξέλιξη των ανθρωπίνων κοινωνιών από τις απαρχές της ανθρωπίνης ύπαρξης έως σήμερα. Η διαδρομή αυτή θα παρακολουθηθεί με την βοήθεια ιστορικών χαρτών, πρωτογενών πηγών και κειμένων, θα ενισχυθεί δε με την προβολή φωτεινών διαφανειών, καθώς και με το άκουσμα μουσικών παραδειγμάτων.
Μ. Ευθυμίου, 4 ώρες.

Το μάθημα συνοδεύεται από επισκέψεις σε μουσεία, ιστορικούς χώρους και χώρους λατρείας, συνδυάζεται δε με δίωρο προβληματισμό για την επιστήμη της ιστορίας, όπως και με δίωρο φροντιστήριο εξοικείωσης των φοιτητών στη χρήση της βιβλιοθήκης και των πηγών της ιστορίας. Το μάθημα εξετάζεται και γραπτά και προφορικά. Κατά την προφορική εξέταση ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στον έλεγχο των γνώσεων της γεωγραφίας της σχετικής με το περιεχόμενο του μαθήματος.

Π 10 Αρχαία Ιστορία I

Από τη δημιουργία των Μυκηναϊκών Κρατών έως και το τέλος του πελοποννησιακού πολέμου. Θα εξεταστούν η εξέλιξη του αρχαίου ελληνικού κόσμου από την εμφάνιση του ανακτορικού συστήματος μέχρι και τη δημιουργία της πόλης-κράτους, οι σχέσεις των πόλεων της αρχαϊκής και κλασικής εποχής (έως τα τέλη του

5ου αιώνα), καθώς και η ανάπτυξη των πολιτειακών δομών των πόλεων αυτής της περιόδου.
N. Μπιργάλιας, 4 ώρες.
Το μάθημα συνοδεύεται από δώρο φροντιστήριο.

Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α'

Ιστορία του βυζαντινού κράτους από τον 4ο ως τον 11ο αιώνα.

Βασικές δομές και τομές στην πολιτειακή, πολιτική, κοινωνική και οικονομική ιστορία της αυτοκρατορίας κατά την υπό εξέταση εποχή. Τεκμηρίωση με τον ιστορικό σχολιασμό επιλεγμένων κειμένων από τις πηγές της περιόδου.

Κατά τη διδασκαλία γίνεται χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Οι φοιτητές κατανέμονται αλφαβητικά σε δύο τμήματα.

Ειρ. Χρήστου, για φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Α-Λ, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετικό φροντιστηριακό μάθημα, συμπληρωματικό της διδασκαλίας.

Κ. Νικολάου, για φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Μ-Ω, 4 ώρες διδασκαλία και 2 ώρες προαιρετική άσκηση των φοιτητών στις νέες τεχνολογίες. Η άσκηση αυτή θα γίνεται ύστερα από αίτηση των φοιτητών σε μικρές ομάδες.

ΒΦΒ 25 Βυζαντινά Κείμενα

Ιστορική επισκόπηση πηγών (1081-1453).

Ιστορικός σχολιασμός επιλεγμένων κειμένων από τις αφηγηματικές, διπλωματικές κ.ά. πηγές, στο πλαίσιο της πολιτικής και κοινωνικής ιστορίας της Βυζαντινής αυτοκρατορίας κατά την υστεροβυζαντινή περίοδο. Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα **PowerPoint** (προβολή διαγραμμάτων, εικόνων, χαρτών, αρχειακού υλικού).

Συμπληρωματικά, οι φοιτητές θα ασκηθούν στην αποδελτίωση των πηγών. Ιστοσελίδα του μαθήματος υπάρχει στο διαδίκτυο (<http://eclass.uoa.gr>).

Τρ. Μανιάτη-Κοκκίνη, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετική άσκηση φοιτητών.

- Π 17 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α' Η οικονομικοκοινωνική - πνευματική - εθνική πορεία του Ελληνισμού από την άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις αρχές του 19ου αι. Ο. Κατσιαρδή-Hering, για φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Α-Λ.
4 ώρες διδασκαλία, 1 ώρα προαιρετικό για τους φοιτητές φροντιστήριο. Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα PowerPoint (προβολή διαγραμμάτων, εικόνων, χαρτών, αρχειακού υλικού, προβολή DVD). Θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις των φοιτητών στα Γενικά Αρχεία του Κράτους και στο Αρχείο του Υπουργείου Εξωτερικών.
Μ. Ευθυμίου, για φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Μ-Ω.
4 ώρες διδασκαλία, 1 ώρα προαιρετικό για τους φοιτητές φροντιστήριο καθώς και επισκέψεις σε μουσεία και ιστορικούς χώρους. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα, εφόσον το επιθυμούν, να συμμετάσχουν σε μία προαιρετική άσκηση.

Β) Μαθήματα Ειδίκευσης

α) Υποχρεωτικά

- Π 25 Αρχαία Ιστορία ΙΙΙ Επισκόπηση της Ρωμαϊκής Ιστορίας με έμφαση στην κοινωνική και πολιτισμική ιστορία της αυτοκρατορικής περιόδου.
Π. Αθανασιάδη, 4 ώρες
- Π 29 Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας Θεωρία και ιστορία της ιστοριογραφίας. Κυριότερες τάσεις, σχολές και θεωρητικές προσεγγίσεις της ιστοριογραφίας, με έμφαση στην περίοδο από τις αρχές του 19ου αι. - εποχή εδραίωσης της ιστορίας ως επιστήμης και διακριτού επαγγελματικού κλάδου - έως τα τέλη του 20ού αι.
Α. Λιάκος, 4 ώρες.
- Π 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β' Οι δυτικοευρωπαϊκές κοινωνίες της Πρώιμης Νεότερης Περιόδου (16ος -18ος αι.). Κοινωνική διαστρωμάτωση και οικονομική συγκρότηση, σχέσεις εξουσίας, πολιτισμικές παραδόσεις και συλλογικές νοοτροπίες, ζητήματα συ-

γκρότησης ταυτοτήτων (κοινωνικών, έμφυλων, θρησκευτικών, εθνοτικών, εθνικών). Παράγοντες και όψεις του κοινωνικοοικονομικού και πολιτικού μετασχηματισμού των δυτικών κοινωνιών, 1500-1789.

Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα και διεξάγεται με τη χρήση του προγράμματος PowerPoint.

Κ. Γαγανάκης, 4 ώρες.

Π 31 Νεότερη
Ελληνική Ιστορία
Β'

Μέρος Α': Εθνική Ταυτότητα και ιδεολογία στη νεοελληνική κοινωνία. Οι επινοημένες παραδόσεις.

Μέρος Β': Οικονομία και τάξεις στη νεοελληνική κοινωνία. Αγροτικό ζήτημα, Εκβιομηχάνιση και ανάπτυξη, Εργατικό κίνημα και κοινωνική πολιτική, Πρόσφυγες.

Β. Καραμανωλάκης, 4 ώρες.

β) Επιλεγόμενα

ι. Επιλεγόμενα σεμιναριακά¹

ΣΙ 45 Ελληνιστική
Ιστορία

Ο Μένανδρος και η εποχή του: το θέατρο ως απεικόνιση και υπέρβαση της κοινωνικής πραγματικότητας στην ελληνιστική εποχή.

Στόχος του σεμιναριακού αυτού μαθήματος θα είναι η προσέγγιση της κοινωνικής πραγματικότητας της Αθήνας και γενικότερα του ελληνικού κόσμου κατά την πρώιμη ελληνιστική εποχή (τέλη 4ου / αρχές 3ου αι. π.Χ.) μέσα από τα σωζόμενα κείμενα των κωμωδιών του Μενάνδρου συσχετιζόμενα με άλλες συναφείς πηγές για την ίδια περίοδο. Θα επιδιωχθεί η ένταξη στο μάθημα και ομιλιών επί συναφών θεμάτων από ειδικούς συναδέλφους.

Οι συμμετέχοντες θ' αναλάβουν την παρουσίαση -μετά το εισαγωγικό τμήμα (υπό μορφή παράδοσης)- επί μέρους θεμάτων: η παρουσίαση αυτή, η όλη συμμετοχή και η τελική γραπτή εργασία θα συγκαθορίσουν την βαθμολόγηση. Θα ληφθεί θετικά υπ' όψη η παρακολούθηση σε προγενέστερο εξάμηνο εισαγωγικού μαθήματος στην Ελληνιστική Ιστορία (Αρχαία Ιστορία II 11).
Κ. Μπουραζέλης, 4 ώρες

ΣΙ 41 Μεσαιωνική Πόλη και κοινωνικές παροχές: Περίθαλψη, εκ-
Ιστορία της Δύσεως παιδείυση και δικαιοσύνη στις ευρωπαϊκές πό-
λεις της υστερομεσαιωνικής περιόδου (12ος-14ος
αιώνας).

Θα εξεταστούν ζητήματα που έχουν σχέση με
τις αλλαγές που επισυμβαίνουν στους τρεις αυ-
τούς τομείς κατά τη μεταβατική περίοδο της με-
τακίνησης των ανθρώπων από την ύπαιθρο στις
πόλεις, αλλά και κατά τους επόμενους αιώνες
που χαρακτηρίζονται από την αστική ανάπτυξη.
Το μάθημα γίνεται με μορφή σεμιναρίου και για
τη βαθμολογία θα συνυπολογιστούν η συμμετο-
χή, η προφορική ανάπτυξη του θέματος της ερ-
γασίας και η γραπτή εργασία. Οι φοιτητές που
θα το επιλέξουν θα ασκηθούν στη χρήση βάσης
δεδομένων πηγών και βιβλιογραφίας.

*N. Γιαντσή-Μελετιάδη, 4 ώρες και 2 ώρες συνερ-
γασία με τους φοιτητές.*

ΣΙ 51 Μεσαιωνική Οι Δυτικοί στην ανατολική Μεσόγειο την περιό-
Ιστορία της Δύσεως δο των Σταυροφοριών (12ος-15ος αι.).

Το σεμινάριο εξετάζει την πολιτική των δυτι-
κών δυνάμεων και την οργάνωση των σταυρο-
φορικών ηγεμονιών στην ανατολική Μεσόγειο,
ιδιαίτερα στην Ρωμανία. Το μάθημα γίνεται με
μορφή σεμιναρίου και για τη βαθμολογία θα
συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο σεμινάριο,
η προφορική ανάπτυξη του θέματος της εργασί-
ας και η γραπτή εργασία. Οι φοιτητές που θα το
επιλέξουν θα ασκηθούν στη χρήση βάσης δεδο-
μένων πηγών και βιβλιογραφίας.

M. Ντούρου-Ηλιοπούλου, 4 ώρες.

¹ Τα μαθήματα αυτά συνοδεύονται και από δίωρη συνεργασία των διδασκόντων με τους φοιτητές που θα επιλέξουν το μάθημα. Οι φοιτητές δηλώνουν την επιλογή τους στον/στην διδάσκοντα/ουσα με την έναρξη των μαθημάτων.

ΣΙ 52 Βυζαντινή
Ιστορία Ι

Βυζάντιο και σταυροφορίες: Προβλήματα ιδεολογίας και πολιτικής.

Το μάθημα θα έχει τη μορφή σεμιναρίου, στο οποίο οι φοιτητές θα ασκηθούν στην άντληση ιστορικών πληροφοριών από τις βυζαντινές και μεταφρασμένες λατινικές πηγές και στη μεθοδολογία αξιοποίησής τους. Παράλληλα, θα γνωρίσουν τα προβλήματα που έχουν ανακύψει από την ιδεολογική αντιπαράθεση Βυζαντίου και Δύσεως εξαιτίας του σταυροφορικού κινήματος και από τις πολιτικές εξελίξεις που σημειώθηκαν με αφορμή τις σταυροφορίες. Οι φοιτητές που θα το επιλέξουν θα αναλάβουν την εκπόνηση εργασίας. Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο μάθημα, η προφορική ανάπτυξη του θέματος της εργασίας και η γραπτή εργασία. *Αθ. Κόλια-Δερμιτζάκη, 4 ώρες.*

ΣΙ 72 Βυζαντινή
Ιστορία

Το περί κτισμάτων του Προκοπίου.

Οι φοιτητές που θα επιλέξουν το μάθημα θα αναλάβουν εργασίες σχετικές με τις πληροφορίες που παραδίδει το κείμενο και σε συσχέτισμό με πληροφορίες που προέρχονται από άλλα κείμενα είτε σύγχρονα είτε μεταγενέστερα. Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο μάθημα, η προφορική ανάπτυξη του θέματος της εργασίας και η γραπτή εργασία.

Κ. Καραπλή, 4 ώρες

ΣΙ 55 Νεότερη
Ευρωπαϊκή Ιστορία

Το κυνήγι των μαγισσών στη Δύση, 1500-1700.
Λόγιες και λαϊκές θεωρήσεις, προσβάσεις και
χρήσεις της μαγείας στην καθημερινότητα των
ανθρώπων. Ο ομογενοποιητικός διωκτικός λό-
γος της εκκλησιαστικής και κοσμικής ελίτ και οι
λαϊκές προσλήψεις της μαγείας: **Sabbath και ma-
lificium**. Η αυτενέργεια της κοινότητας και η ερ-
γαλειοποίηση της μαγείας. Η έμφυλη διάσταση
του κυνηγιού των μαγισσών. Μαγεία, φτώχεια
και περιθωριακότητα. Αμφισβητήσεις της ύπαρ-
ξης μάγων και μαγισσών και εναντιώσεις στο
κυνήγι των μαγισσών, από τον Weyer στον Scot.
Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα. Για
τη συμμετοχή στο σεμινάριο απαιτούνται καλή
γνώση της αγγλικής και η προηγούμενη παρα-
κολούθηση στο υποχρεωτικό μάθημα ειδίκευσης
Π 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β' .
Κ. Γαλανάκης, 4 ώρες.

ΣΙ 122 Ιστορία
Νέου Ελληνισμού

Ιόνια Νησιά: κοινωνίες κυριάρχων και κυριαρ-
χούμενων.
Το σεμινάριο έχει ως στόχο τη μελέτη των κοινω-
νιών των Ιόνιων Νησιών ως μέρους ενός ευρύτε-
ρου πολυκεντρικού εδαφικού κράτους κάτω από
τις ιδιαίτερες συνθήκες που σηματοδοτεί η βενε-
τική κυριαρχία. Τα εργαλεία της διακυβέρνησης,
οι “παράλληλες εξουσίες”, οι σχέσεις πατρωνίας
που αναπτύσσονται, οι φατριαστικοί ανταγωνι-
σμοί, οι διαφορετικές θρησκευτικές κοινότητες
σε διαδικασία συνύπαρξης και τέλος ο καθορι-
στικός ρόλος της βενετικής δικαιοσύνης ως μέσο
καθορισμού των ορίων αλλά και επιβεβαίωσης
της κυριαρχίας είναι τα θέματα που θα εξετα-
στούν. Παράλληλα, θα μελετηθεί η ιστοριογρα-
φική παραγωγή που αφορά τον χώρο του βενε-
τικού Ιονίου από τον 19ο αιώνα έως σήμερα και
θα συζητηθεί η ενσωμάτωση της περιόδου της
βενετοκρατίας στην εθνική ιστοριογραφία.
Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμ-
μετοχή στο μάθημα και η προφορική παρουσί-
αση.
Κ. Κωνσταντινίδου, 4 ώρες και 2 ώρες συνεργασία
με τους φοιτητές.

ΣΙ 130 Ιστορία
Νέου Ελληνισμού

Εισαγωγή στην κριτική ανάγνωση και τη βιβλιοκριτική: θέματα ιστοριογραφίας του νέου ελληνισμού.

Πώς διαβάζουμε και πώς παρουσιάζουμε ένα ιστοριογραφικό κείμενο; Στόχος του σεμιναρίου είναι, αφενός, να εισαγάγει τους/τις φοιτητές/τριες σε μεθόδους και τεχνικές κριτικής ανάγνωσης και παρουσίασης έργων της ιστορίας του νέου ελληνισμού. Αφετέρου, επιδιώκει, να τους/τις εξοικειώσει με τις ιστοριογραφικές εξελίξεις σε βασικά ερευνητικά πεδία της ιστορίας του νέου ελληνισμού, όπως το κοινοτικό φαινόμενο, ο παροικιακός ελληνισμός, ο νεοελληνικός Διαφωτισμός, η αστική ανάπτυξη του 18ου αιώνα, η ελληνική Επανάσταση κ.ά.

Οι φοιτητές/τριες θα χωριστούν σε ομάδες, ανάλογα με τη θεματική ενότητα που θα επιλέξουν. Κάθε ομάδα καλείται να μελετήσει διαφορετικές ιστοριογραφικές προσεγγίσεις για το ίδιο θέμα και να παρουσιάσει τα συμπεράσματά της.

Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο μάθημα, η προφορική παρουσίαση και η γραπτή κριτική ενός βιβλίου.

B. Σειρηνίδου, 4 ώρες και 2 ώρες συνεργασία με τους φοιτητές επί της ύλης του σεμιναρίου.

ΣΙ 136 Νεότερη
Ελληνική Ιστορία

Η συζήτηση για την εθνική ταυτότητα στην ελληνική ιστοριογραφία.

Στόχος του σεμιναρίου είναι να αναδείξει πτυχές της συζήτησης για την εθνική ταυτότητα στην ελληνική ιστοριογραφία, τους όρους συγκρότησης, οριοθέτησης και επαναπροσδιορισμού της. Αρχικά θα μελετηθεί η έννοια της εθνικής ταυτότητας, και η συζήτηση γύρω από τη συμβολή της ιστορίας στη συγκρότησή της, όπως έχει αποτυπωθεί τα τελευταία χρόνια στη διεθνή βιβλιογραφία. Στη συνέχεια θα επιχειρηθεί η μελέτη της ελληνικής περίπτωσης με έμφαση στις συζητήσεις αναφορικά με την ενσωμάτωση συγκεκριμένων ιστορικών περιόδων στο εθνικό αφήγημα. Παράλληλα θα μελετηθούν ιστοριογραφικές διαμάχες στο δημόσιο πεδίο, όπως λ.χ. οι διαμάχες για τις εθνικές μειονότητες ή τα σχολικά εγχειρίδια, στο πλαίσιο του γενικότερου προσδιορισμού της ελληνικής εθνικής ταυτότητας. Οι φοιτητές που θα επιλέξουν το σεμινάριο, θα αναλάβουν γραπτή εργασία. Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο μάθημα, η προφορική ανάπτυξη του θέματος της εργασίας και η γραπτή εργασία. *Β. Καραμανωλάκης, 4 ώρες και 2 ώρες συνεργασία με τους φοιτητές*

ii. Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά

Π 91 Εισαγωγή
στην Αρχαία
Ελληνική Νομι-
σματική

Εκτενής εισαγωγή στην αρχαία ελληνική νομισματική ως επιστήμη βοηθητική της Ιστορίας που περιλαμβάνει τις εξής ενότητες: η εισαγωγή του νομίσματος, η σχέση νόμου και νομίσματος, οι διαφορετικές αξίες του νομίσματος, οι τύποι, το μέταλλο, οι εκδότριες αρχές, οι σταθμητικοί κανόνες, η νομισματική πολιτική, η κυκλοφορία, τα λεγόμενα διεθνή νομίσματα της Αρχαιότητας, η ερμηνεία της αύξησης της παραγωγής νομίσματος.

Σ. Ψωμά, 4 ώρες.

- Π 110 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας Ι (14ος-18ος αι.)
- Εξετάζονται οι πολιτικοί, κοινωνικοί και οικονομικοί θεσμοί του οθωμανικού κράτους κατά την περίοδο της γένεσης και της ακμής του (14ος-τέλη 16ου αι.), καθώς και οι μηχανισμοί που οδηγούν στη σταδιακή παρακμή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (17ος-18ος αι.).
Π. Κονόρτας, 4 ώρες.
- Π 112 Νεότερη Ελληνική Ιστορία (Βαλκανική Ιστορία)
- Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών (19ος-20ός αιώνας).
Εισαγωγή στην πολιτική και διπλωματική ιστορία των κρατών της Βαλκανικής Χερσονήσου (Βουλγαρία, Ρουμανία, πρώην Γιουγκοσλαβικές χώρες, Αλβανία) κατά τον 19ο και 20ό αιώνα και μέχρι το 1999.
Αντικείμενο των παραδόσεων θα αποτελέσει η επισκόπηση των κύριων πολιτικών και διπλωματικών εξελίξεων της Βαλκανικής από την εθνογένεση των λαών της περιοχής έως την πτώση των καθεστώτων του υπαρκτού σοσιαλισμού και τον πόλεμο του Κοσσυφοπεδίου. Αρχικά, θα εξεταστούν η συγκρότηση εθνικών ταυτοτήτων και οι εθνικοαπελευθερωτικές επαναστάσεις, οι κύριες πολιτειακές παράμετροι των νέων εθνικών κρατών και οι αλληλοσυγκρουόμενοι εθνικισμοί. Στη συνέχεια θα παρουσιαστεί η μετεξέλιξη των βαλκανικών κρατών στον Μεσοπόλεμο, οι βασιλικές δικτατορίες και το ρεύμα του ρεβιζιονισμού. Τέλος, θα συζητηθεί η δομή των σοσιαλιστικών καθεστώτων (με έμφαση στην ιδιοτυπία της Γιουγκοσλαβίας) και οι παράγοντες που οδήγησαν στην πτώση τους καθώς και οι πόλεμοι της γιουγκοσλαβικής διαδοχής.
Σπ. Πλουμίδης, 4 ώρες,
και προαιρετικές εργασίες και βιβλιοπαρουσιάσεις, όπου θα αναλύονται χαρακτηριστικές ιστορικές εξελίξεις της περιοχής, καθώς και από ανάγνωση πρωτογενών πηγών και κειμένων.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Παρακολούθηση προαιρετικού ενισχυτικού φροντιστηρίου που συνδέεται με το περιεχόμενο του μαθήματος Π 25 Αρχαία Ιστορία.
Π. Συννεφοπούλου-Ανδρουτσοπούλου, Π. Ράπτου.

Προαιρετικό ενισχυτικό φροντιστήριο με θέμα «Ευρωπαϊκός Μεσαίωνας: Ιστοριογραφία των élites», που συνδέεται με το περιεχόμενο ΣΙ 41 Ν. Γιαντσή, 2 ώρες.

Παρουσίαση και ανάλυση ιστορικών πηγών που αναφέρονται σε ειδικά θέματα σχετιζόμενα με το μάθημα. Ενισχυτικό φροντιστήριο στο μάθημα Π 110.
Π. Κονόρτας, 2 ώρες.

Εαρινό εξάμηνο

Α) Μαθήματα Κορμού

Κωδ. Αριθ. - Τίτλος Περιγραφή μαθήματος - Διδάσκων - Ώρες Μαθήματος

Π 11 Αρχαία Ιστορία Π Ύστεροι κλασικοί και ελληνιστικοί χρόνοι.
Μέρος Α': Από το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου έως και τον θάνατο του Φιλίππου Β'.
Μέρος Β': Εισαγωγή και επισκόπηση της περιόδου από τον Αλέξανδρο έως το πολιτικό τέλος του ελληνιστικού κόσμου (336-30 π.Χ.).
Κ. Μπουραζέλης, Σ. Ψωμά, 4 ώρες.

Η παρακολούθηση του παράλληλου ενισχυτικού φροντιστηρίου των βοηθών *Π. Ράπτου* και *Π. Συννεφοπούλου-Ανδρουτσοπούλου*, είναι απολύτως προαιρετική, η αντίστοιχη όμως επίδοση όσων το παρακολουθήσουν θα ληφθεί ενισχυτικά υπ' όψη στην τελική βαθμολογία.

Π 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Επισκόπηση της Μεσαιωνικής Ιστορίας της Δύσεως (5ος-15ος αι.).
Διδάσκεται σε κύκλους μαθημάτων στα οποία εξετάζονται θέματα σχετικά με τις πολιτικές και κοινωνικοοικονομικές δομές της Δυτικής Ευρώπης κατά το Μεσαίωνα (βαρβαρικές επιδρο-

μές, φεουδαρχικό σύστημα, διαμάχη Παπικής Εκκλησίας-Αυτοκρατορίας, οργάνωση κρατών, ανάπτυξη πόλεων, σταυροφορίες, πνευματική ζωή, ύφεση του 14ου και ανάκαμψη του 15ου αιώνα). Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα με αναλυτικό διάγραμμα και βιβλιογραφία. Η διδασκαλία εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα Power-Point (προβολή διαγραμμάτων, χαρτών, εικόνων κ.λπ.). Στους φοιτητές δίνεται η δυνατότητα της εκπόνησης εργασίας και της ιδιαίτερης άσκησης και καθοδήγησής τους.

Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου, για φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Α-Κ, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετική άσκηση φοιτητών.

Ν. Γιαντσή-Μελετιάδη, για φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Λ-Ω, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετική άσκηση φοιτητών.

Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'

Η Ευρώπη κατά την περίοδο 1789-1939.

Εξετάζονται οι σημαντικότερες πτυχές της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας της Ευρώπης από τη Γαλλική Επανάσταση έως την έκρηξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Το μάθημα διεξάγεται με τη χρήση του προγράμματος PowerPoint και υποστηρίζεται από ιστοσελίδα (η-Τάξη).

Κ. Ράπτης, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετικό φροντιστήριο, στο οποίο οι φοιτητές εξοικειώνονται με πηγές της νεότερης ευρωπαϊκής ιστορίας, σχετικές με το αντικείμενο των μαθημάτων.

Π 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'

Η συγκρότηση του ελληνικού κράτους (1830-1940).

Οι εξελίξεις της περιόδου τοποθετούνται σε διεθνές και περιφερειακό πλαίσιο.

Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα PowerPoint.

Κ. Γαρδίκας, 4 ώρες και προαιρετικό φροντιστήριο μίας ώρας.

Β) Μαθήματα Ειδίκευσης

α) Υποχρεωτικά

Π 26 Βυζαντινή
Ιστορία Β'

Διαχρονικές τομές στην ιστορία της μεσαιωνικής αυτοκρατορίας των Ρωμαίων από τον 4ο έως τον 15ο αιώνα: η κρατική οργάνωση (διοίκηση, στρατός), η πολιτική ιδεολογία και οι πολιτικοί παράγοντες, οι διεθνείς σχέσεις και η διπλωματία, η νομοθεσία και η δικαιοσύνη, η κοινωνία, ο οικονομικός βίος και ο πολιτισμός των Βυζαντινών. Εκτός της θεωρητικής ανάπτυξης των θεμάτων, ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην τεκμηρίωσή τους με τον ιστορικό σχολιασμό επιλεγμένων κειμένων από τις πηγές της περιόδου. Για τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας (με διαγράμματα, χάρτες, εικόνες κλπ.) θα χρησιμοποιείται πρόγραμμα PowerPoint και /ή GIS.

Α. Κόλια-Δερμιτζάκη, 4 ώρες και 2 ώρες άσκηση φοιτητών κατά ομάδες σε έκτακτα φροντιστήρια επεξεργασίας ερευνητικού υλικού.

Π 30 Ιστορία Νέου
Ελληνισμού Β'

Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος-18ος αι.).

Πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.

Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα και η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα PowerPoint (προβολή διαγραμμάτων, εικόνων, χαρτών, αρχειακού υλικού).

Κ. Κωνσταντινίδου, Α-Κ, 4 ώρες και 1 ώρα προαιρετικό για τους φοιτητές φροντιστήριο.

Α. Παπαδία-Λάλα, Λ-Ω, 4 ώρες και 1 ώρα προαιρετικό για τους φοιτητές φροντιστήριο.

β) Επιλεγόμενα

ι. Επιλεγόμενα Σεμιναριακά¹

ΣΙ 138 Αρχαία Ιστορία	Παιδευραστία. Θα εξεταστεί το φαινόμενο της παιδευραστίας στην αρχαία ελληνική κοινωνία της αρχαϊκής και κλασικής εποχής. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον τρόπο με τον οποίο αποτυπώνεται η παιδευραστία στα έργα των αρχαίων συγγραφέων, στον τρόπο με τον οποίο οι πόλεις την αντιμετωπίζουν καθώς και στον τρόπο με το οποίο ερμηνεύεται από την σύγχρονη έρευνα. Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο σεμινάριο, η παρουσίαση επιμέρους θεμάτων και η παράδοση αντίστοιχων γραπτών εργασιών. <i>Ν. Μπιργάλιας, 4 ώρες.</i>
ΣΙ 48 Ιστορία Ελληνορωμαϊκών χρόνων	Κοινωνία και αγιότητα: ο τύπος του «θείου ανδρός» στην Ανατολική Μεσόγειο κατά τους Ελληνορωμαϊκούς χρόνους. <i>Π. Αθανασιάδη, 4 ώρες.</i>
ΣΙ 32 Βυζαντινή Ιστορία	Συλλογικές συμπεριφορές και ατομικές διαδρομές στο Βυζάντιο της μέσης εποχής. Έρευνώνται και ερμηνεύονται οι συμπεριφορές θρησκευτικών, έμφυλων, κοινωνικών, οικονομικών, επαγγελματικών κ.ά. ομάδων και στρωμάτων της βυζαντινής αυτοκρατορίας (π.χ. εικονόφιλοι - εικονομάχοι - άγιοι - μοναχοί- γυναίκες - ευνούχοι -δυνατοί - πένητες - γεωργοί - δούλοι - τεχνίτες - στρατιώτες - λόγιοι - δάσκαλοι) και παράλληλα παρακολουθείται, αποτυπώνεται και κρίνεται η προσωπική διαδρομή χαρακτηριστικών περιπτώσεων. Οι φοιτητές που θα επιλέξουν το μάθημα θα αναλάβουν εργασίες με βάση τη βιβλιογραφία, τις υφιστάμενες στο διαδίκτυο σχετικές ιστοσελίδες και τις βάσεις δεδομένων πηγών της βυζαντινής ιστορίας. Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο μάθημα, η προφορική ανάπτυξη

¹ Τα μαθήματα αυτά συνοδεύονται και από δίωρη συνεργασία των διδασκόντων με τους φοιτητές που θα επιλέξουν το μάθημα. Οι φοιτητές δηλώνουν την επιλογή τους στον/στην διδάσκοντα/ουσα με την έναρξη των μαθημάτων.

του θέματος της εργασίας και η γραπτή εργασία.
Κ. Νικολάου, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετική
άσκηση των φοιτητών στις νέες τεχνολογίες.

ΣΙ 66 Βυζαντινή
Ιστορία ΙΙΙ

Βυζαντινή κοινωνία: «στερεότυπα» και αντιθέσεις.

Με βάση τα δεδομένα (από τις πηγές) για επώνυμα πρόσωπα και κοινωνικές ομάδες και την ερμηνεία τους (στη σύγχρονη βιβλιογραφία), θα μελετηθούν χαρακτηριστικά της κοινωνίας του Βυζαντίου (π.χ. σχετικά με την κινητικότητα των τάξεων, την αφομοίωση «ξένων» ή την απομόνωση μειονοτήτων, την ισότητα ή την ανισότητα μέσα στην οικογένεια, στο χωριό και στην πόλη, τον κρατικό συγκεντρωτισμό και παρεμβατισμό). Για την καλύτερη κατανόηση της εποχής θα επισημαίνονται τα κοινά ή συγκρίσιμα στοιχεία με τη μεσαιωνική δυτική ή τη μεταβυζαντινή και, κυρίως, την πολυφυλετική και παγκοσμιοποιημένη κοινωνία πλούσιων και φτωχών της εποχής μας.

Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τη μέθοδο αναζήτησης των απαραίτητων για τις εργασίες τους βιβλιογραφικών στοιχείων σε πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων θα χρησιμοποιείται, όταν κρίνεται απαραίτητο, πρόγραμμα PowerPoint. Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα (<http://eclass.uoa.gr>). Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν τόσο η παρακολούθηση και η συμμετοχή στα μαθήματα, όσο και η παρουσίαση της εργασίας προφορικά και σε γραπτή μορφή.

Τρ. Μανιάτη-Κοκκίνη, 4 ώρες και 2 ώρες συνεργασία με τους φοιτητές.

ΣΙ 61 Ιστορία Νέου
Ελληνισμού

Μεταναστεύσεις λαών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (15ος-19ος αι.).

Ό. Κατσιαρδή-Hering, 4 ώρες και 2 ώρες συνεργασία με τους φοιτητές επί της ύλης του σεμιναρίου.

ΣΙ 102 Αρχειακές
πηγές και έρευνα

Το σεμιναριακό αυτό μάθημα θα επικεντρωθεί στην αξιοποίηση των ιστορικών στοιχείων που προέρχονται από τα Ιστορικά Αρχεία. Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν, κατ' αρχάς, με την ανάγνωση πηγών, με την κατάταξη του ιστορικού υλικού και τη λειτουργία των Αρχείων. Σε δεύτερη φάση, θα εντρυφήσουν για 50 συνολικά ώρες (κατανεμημένες σε δύο συνεχείς εβδομάδες των πέντε εργασίμων ημερών εκάστη) σε Ιστορικά Αρχεία της Αθήνας, όπου, υπό την επίβλεψη της διδάσκουσας και των εκεί ιστορικών και αρχειονόμων, θα ασχοληθούν με ταξινομητικές αρχειακές εργασίες και με αρχειακή καταλογογράφηση. Στο τέλος θα προβούν στη συγγραφή σεμιναριακής εργασίας στη βάση του αρχειακού υλικού που διεξήλθαν.

Μ. Ευθυμίου, 4 ώρες / 2 ώρες συνεργασία με τους φοιτητές επί της ύλης του σεμιναρίου.

ΣΙ 29 Μεθοδολογικά Προβλήματα της Ιστορίας

Η κοινωνική μνήμη ως αντικείμενο ιστορίας. Ποιες είναι οι μορφές συλλογικής μνήμης, βασικά βιβλία που αφορούν τη μνήμη, μνήμη και ιστορία, παραδείγματα συλλογικής μνήμης στη νεότερη και σύγχρονη Ελλάδα.

Α. Λιάκος, 4 ώρες.

ΣΙ 139 Νεότερη Ελληνική Ιστορία (Ευρωπαϊκή Ιστορία)

Πολεμική / Κατοχική βία και μεταπολεμικές διαμάχες στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

Το σεμινάριο θα μελετήσει τη σημασία και την κληρονομιά της βίας της ναζιστικής Κατοχής στη μεταπολεμική Ελλάδα και τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η βία αυτή είχε δύο όψεις: την «πολεμική» βία του κατακτητή προς τους κατακτημένους (εκτελέσεις, αντίποινα) και την «εμφύλια» βία, ανάμεσα στις αντιστασιακές οργανώσεις ή ανάμεσα στις δυνάμεις της Αντίστασης και του Δοσιλογισμού. Μέσω αυτής της διαφοροποίησης αλλά και της σύνδεσης των δύο ειδών θα προσεγγίσουμε τον αντίκτυπο της κατοχικής εμπειρίας στις πολιτικές διαμάχες που ακολούθησαν (π.χ. στον ελληνικό Εμφύλιο Πόλεμο 1946-1949), τις συλλογικές ταυτότητες και το δημόσιο λόγο από το 1945 έως τις μέρες μας.

Το μάθημα προσφέρεται και ως σεμινάριο της Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας

Χ. Φλάισερ, 4 ώρες.

ΣΙ 135 Νεότερη
Ελληνική Ιστορία

Εθνοτική συμβίωση και μειονότητες σε Ελλάδα και Βαλκάνια (19ος-20ός αι.).

Το σεμιναριακό αυτό μάθημα θα εξετάσει τη μετάβαση από τη συμβίωση στον ίδιο αστικό και περιαστικό χώρο ανάμεσα σε εθνοπολιτισμικές ομάδες στη συνύπαρξη μεταξύ γειτονικών εθνικών κρατών. Κατ' αρχήν θα προσδιοριστούν οι έννοιες εθνοτικότητα, εθνικισμός, έθνος και μειονότητα και θα επισημανθούν οι διαφορετικές τυπολογίες του εθνικισμού και οι φάσεις εξέλιξης του εθνικού κινήματος στην Ευρώπη και στα Βαλκάνια. Στη συνέχεια θα εξεταστούν η μειονοτική προστασία στην Ευρώπη από τον 16ο αιώνα μέχρι το Συνέδριο της Βιέννης (1815), οι οθωμανικές μεταρρυθμίσεις και οι Εθνικοί Κανονισμοί (1839-1876), το «μοντέλο» εθνοτικής συμβίωσης της Ανατολικής Ρωμυλίας (1878-85) και της αυτόνομης Κρητικής Πολιτείας (1898-1912), οι Συνθήκες των Παρισίων και το σύστημα μειονοτικής προστασίας της Κοινωνίας των Εθνών, η «κοινωνική ληστεία» και η μεταχείριση των σλαβοφώνων στην Ελλάδα και το εθνικό μοντέλο της σοσιαλιστικής Γιουγκοσλαβίας. Η συμμετοχή στο σεμινάριο και η παρουσίαση επιμέρους θεμάτων θα συνυπολογισθούν, με την παράδοση γραπτών εργασιών, στη βαθμολόγηση των φοιτητών.

Σπ. Πλουμίδης, 4 ώρες και 2 ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές επί της ύλης του σεμιναρίου.

Σχετική βιβλιογραφία θα διανεμηθεί κατά την πρώτη συνάντηση.

ii. Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά

Π 89 Εισαγωγή
στην Αρχαία Ελληνική
Επιγραφική

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με τις μεθόδους προσέγγισης και μελέτης των επιγραφών: βιβλιογραφικά εργαλεία (στις βιβλιοθήκες και στο Διαδίκτυο), αποτύπωση και μεταγραφή επιγραφικών κειμένων, χρονολόγηση και συμπλήρωση επιγραφών, αρχαϊκά αλφάβητα. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες ελληνικών επιγραφών δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα. Επιδιώκεται ο συσχετισμός των επιγραφικών πηγών με φιλολογικές μαρτυρίες

και ιστορικά γεγονότα, καθώς επίσης με ζητήματα τοπογραφίας και προσωπογραφίας. Χρησιμοποιείται PowerPoint και γίνονται ασκήσεις μεταγραφής, χρονολόγησης και συμπλήρωσης επιγραφών. Προβλέπονται επίσης επισκέψεις στο Επιγραφικό Μουσείο.

Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα.

Οι φοιτητές που θα παρακολουθήσουν το μάθημα θα έχουν τη δυνατότητα, αν επιλεγούν, να συμμετάσχουν στο **Erasmus Intensive Programme** Ελληνικής, Λατινικής και Μεσαιωνικής Επιγραφικής που θα διεξαχθεί τον Αύγουστο-Σεπτέμβριο 2011 στο Poitiers της Γαλλίας.

Σ. Ανεζίρη, 4 ώρες.

Π 64 Νεότερη
Ευρωπαϊκή
Ιστορία II

Προπαγανδιστικές στρατηγικές, πολιτικός λόγος και συγκρότηση ταυτοτήτων στην Ευρώπη της Μεταρρύθμισης.

Ενότητα 1η: Ανάλυση της οπτικοποιημένης λουθηρανικής προπαγάνδας στο γερμανικό χώρο. Η καθολική αντι-προπαγάνδα.

Ενότητα 2η: Η προπαγανδιστική αντιπαράθεση στους γαλλικούς θρησκευτικούς πολέμους (1562-1598). Η μετάβαση από τον θρησκευτικό στον πολιτικό λόγο, στην καλβινιστική προπαγάνδα. Η προπαγανδιστική στρατηγική της ακραίας καθολικής Λίγκας (1585-1594).

Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα PowerPoint και υποστηρίζεται από ιστοσελίδα.

Κ. Γαγανάκης, 4 ώρες.

Π 113 Μεθοδολογικά Προβλήματα της Ιστορίας

Η συγκρότηση της ιστορικής επιστήμης στην Ελλάδα (19ος-20ός αιώνας).

Στο μάθημα επιχειρείται η μελέτη των διαδικασιών συγκρότησης και ανάπτυξης της ιστορικής επιστήμης στην Ελλάδα στο πλαίσιο των πολιτικών και κοινωνικών συγκυριών και συγκριτικά με την ευρωπαϊκή εμπειρία: Η κυριαρχία και παρακμή της γενικής ιστορίας. Η ανάπτυξη του ιστορικού ενδιαφέροντος. Η Μεγάλη Ιδέα και οι ιστορικοί προσδιορισμοί της. Ο Σπ. Ζαμπέλιος και το ελληνοχριστιανικό παρελθόν. Το σχήμα του Κ.Δ. Παπαρηγόπουλου για μια ενιαία και συνεχή εθνική ιστορία. Η ενσωμάτωση της

μακεδονικής και βυζαντινής περιόδου. Ο Σπ. Λάμπρος και η συγκρότηση επιστημονικής ιστορίας. Η στροφή προς το Βυζάντιο και την νεοελληνική ιστορία. Ο Γ. Κορδάτος και η εμφάνιση των κομμουνιστικών ιδεών στην ιστορία. Η ανάπτυξη της μαρξιστικής ιστοριογραφίας έως και την ιστορική σύνθεση του Ν. Σβορώνου. Η μελέτη του νεοελληνικού διαφωτισμού και ο Κ. Θ. Δημαράς.
Β. Καραμανωλάκης, 4 ώρες.

Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου Ι

Ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου. Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων, με άξονα την ανάλυση τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.
Ευ. Χατζηβασιλείου, 4 ώρες.

Π 111 Οθωμανική Ιστορία ΙΙ (19ος αι. - 1923)

Εξετάζονται οι προσπάθειες ανασυγκρότησης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (Μεταρρυθμίσεις / Τανζιμάτ), η σταδιακή διάδοση των εθνικισμών και οι μηχανισμοί που οδήγησαν τελικά στην κατάρρευσή της (19ος αι.-1923).
Π. Κονόρτας, 4 ώρες.

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

Παρακολούθηση προαιρετικού ενισχυτικού φροντιστηρίου που συνδέεται με το περιεχόμενο του μαθήματος Π 11 Αρχαία Ιστορία.
Π. Συννεφοπούλου-Ανδροντσπούλου, Π. Ράπτου.

2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Χειμερινό εξάμηνο

Α) Μαθήματα Κορμού

Κωδ. Αριθ. - Περιγραφή μαθήματος - Διδάσκων - Ωρες

Τίτλος Μαθήματος

ΙΑ 02 Προϊστορική Αρχαιολογία Εισαγωγή στην Αρχαιολογία. Οι Πολιτισμοί του Προϊστορικού Αιγαίου. Εποχή του Λίθου και Εποχή του Χαλκού. Γενική επισκόπηση. Σύντομη εισαγωγή στην επιστήμη της Αρχαιολογίας, στις βασικότερες θεωρίες, μεθόδους και πρακτικές. Παρουσιάζονται οι πολιτισμοί που αναπτύχθηκαν στο Προϊστορικό Αιγαίο κατά την Εποχή του Λίθου και την Εποχή του Χαλκού. Εξετάζονται οι σημαντικότερες κατηγορίες του υλικού πολιτισμού κάθε περιόδου, με έμφαση στην οικιστική και ταφική αρχιτεκτονική, την κεραμική, την εργαλειοτεχνία και τη μικροτεχνία. Γίνεται προσπάθεια ανασύνθεσης της καθημερινής ζωής και της οργάνωσης των κοινωνιών του Προϊστορικού Αιγαίου. Στην ιστοσελίδα του μαθήματος (<http://eclass.uoa.gr>) έχουν αναρτηθεί για τους φοιτητές σημειώσεις, εικόνες και βιβλιογραφία του μαθήματος. Επίσης, προβλέπονται, προαιρετικά για τους φοιτητές, φροντιστήριο στο Αρχαιολογικό Σπουδαστήριο και επισκέψεις σε Μουσεία.
Ν. Πολυχρονάκου Σγουρίτσα, 4 ώρες
Α. Παπαδημητρίου-Γραμμένου, 4 ώρες
Α. Χασιακού, 4 ώρες
Ι. Παπαδάτος, 4 ώρες.

ΙΑ 11 Κλασική Αρχαιολογία Α'

Εισαγωγή στην Αρχαιολογία και Επισκόπηση των πρώιμων και αρχαϊκών χρόνων (περ. 1050-480 π.Χ.)
Εισαγωγή στην επιστήμη της Αρχαιολογίας και συνοπτική επισκόπηση της περιόδου 1050-480 π.Χ. σύμφωνα με τα αρχαιολογικά δεδομένα. Αρχιτεκτονική, γλυπτική, μεταλλοτεχνία και κεραμική-αγγειογραφία. Ανάλυση των βασικών προβλημάτων της έρευνας.
Ε. Σημαντώνη-Μπουρνιά, 4 ώρες (για τους φοιτητές

των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Α-Μ).
Λ. Παλαιοκρασσά-Κόπιτσα, 4 ώρες (για τους φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Ν-Ω).
 Η διδασκαλία εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα Powerpoint.
 Το μάθημα συμπληρώνεται με επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών, στον αρχαιολογικό χώρο και στο μουσείο της Ελευσίνας και από ημερήσια εκδρομή στον ναό της Αφαίας στην Αίγινα.
Ε.Σημαντώνη-Μπουρνιά, 2 ώρες
Λ. Παλαιοκρασσά-Κόπιτσα, 2 ώρες

ΙΑ 13 Βυζαντινή Αρχαιολογία

Αρχιτεκτονική και ζωγραφική της παλααιοχριστιανικής περιόδου (περίπου 300-726 μ.Χ.)
 Εξέλιξη, τυπολογία και προέλευση της παλααιοχριστιανικής αρχιτεκτονικής. Ιστορική διαδρομή και τεχνοτροπική εξέλιξη της μνημειακής ζωγραφικής. Εικονογραφικά προβλήματα.
Ν. Γκιολές, 4 ώρες
 και προαιρετικό για τους φοιτητές δώρο φροντιστήριο

ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης. Αναγέννηση και Μανιερισμός

Η τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού. Ζωγραφική, Γλυπτική, Αρχιτεκτονική. Μεγάλα καλλιτεχνικά κέντρα, τοπικές σχολές, δημιουργοί.
Ν. Αγαπίου, 4 ώρες (για τους φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Α-Λ).
Ευθ. Μαυρομιχάλη, 4 ώρες (για τους φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Μ-Ω).
 Το μάθημα προσφέρεται και στους φοιτητές κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος ΦΠΨ.

Β) Μαθήματα Ειδίκευσης

α) Υποχρεωτικά

- ΙΑ 26 Προϊστορική Αρχαιολογία Νεολιθικός πολιτισμός και περιβάλλον. Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη του Νεολιθικού πολιτισμού και περιβάλλοντος με τη συμμετοχή της περιβαλλοντικής αρχαιολογίας. Συνοπτική παρουσίαση της Παλαιολιθικής και Μεσολιθικής εποχής. Ορισμός της Νεολιθικής εποχής. Οι σημαντικότερες θεωρίες για την εμφάνιση του φαινομένου της Νεολιθικοποίησης. Η Νεολιθική εποχή στη Μέση, στην Εγγύς και στην Άπω Ανατολή, στη Βαλκανική χερσόνησο και στην Ευρώπη. Δίδεται έμφαση στη Νεολιθική εποχή της Ελλάδας μέσα από τη μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος, της ανθρώπινης εγκατάστασης, των οικονομικών δραστηριοτήτων και του υλικού πολιτισμού (αρχιτεκτονική, κεραμική, εργαλειοτεχνίες κλπ).
Επισκέψεις στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, στο Εργαστήριο Αρχαιομετρίας του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος» και στα Μουσεία του Τμήματος Γεωλογίας του ΕΚΠΑ.
Ι. Καραλή-Γιαννακοπούλου, 4 ώρες (για τους φοιτητές από Α-Μ) και
Γ. Κουρτέση-Φιλιππάκη, 4 ώρες (για τους φοιτητές από Ν-Ω)
- ΙΑ 31 Κλασική Αρχαιολογία Ι. Αρχαϊκά αγάλματα και ανάγλυφα. Από το λατομείο στο χώρο ανίδρυσής τους. Υλικά, τεχνική, τύποι και θέματα, στάδια εξέλιξης, χρονολόγηση, ερμηνεία, κέντρα γλυπτικής, γλύπτες.
Γ. Αλευρά, 4 ώρες
Το μάθημα πλαισιώνεται από: α) αναλυτικό διάγραμμα και βιβλιογραφία στην ιστοσελίδα του Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης: <http://www.arch.uoa.gr/>
β) CD στο Σπουδαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης για χρήση των φοιτητών και γ) φροντιστηριακές ασκήσεις και επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.

Π. Εισαγωγή στη γλυπτική του 5ου αι. π.Χ. και στα γλυπτά του Παρθενώνα.

Το μάθημα αποτελεί επισκόπηση της γλυπτικής του Αυστηρού Ρυθμού (480-445 π.Χ.) και του Ωριμου Κλασικού (445-400 π.Χ.). Εξετάζονται μνημειώδη χάλκινα αγάλματα και τα ρωμαϊκά τους αντίγραφα, τα λατρευτικά αγάλματα του Φειδία και των μαθητών του, τα αρχιτεκτονικά γλυπτά του ναού του Δία της Ολυμπίας, του Παρθενώνα και των ναών που χτίστηκαν στην Αθήνα με το οικοδομικό πρόγραμμα του Περικλή.

Ο. Παλαγγιά, 4 ώρες

ΙΑ 32 Βυζαντινή Αρχαιολογία

Εικονογραφικοί άξονες στην επισκόπηση γλυπτικής, μικροτεχνίας, νομισματικής, κεραμικής και φορητών εικόνων κατά την Παλαιοχριστιανική και Βυζαντινή περίοδο. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στους εικονογραφικούς κύκλους ιστορημένων χειρογράφων.

Β. Κέπετζη, 4 ώρες και δώρο φροντιστήριο (επισκέψεις συλλογών, μουσείων και βιβλιοθηκών)

β) Επιλεγόμενα

ι. Επιλεγόμενα σεμιναριακά

ΣΑ 74 Προϊστορική Αρχαιολογία Η Προϊστορία της Κύπρου. Προβλήματα προσέγχισης και ερμηνείας των κοινωνιών της Εποχής του Χαλκού στην Κύπρο.

Αρχικά εξετάζεται συνοπτικά η ανάπτυξη των πρώιμων κοινωνιών στο νησί, δηλ. της νεολιθικής και χαλκολιθικής περιόδου, ενώ παράλληλα επιχειρείται η σύνδεσή τους με τις εξελίξεις της Εποχής του Χαλκού. Μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στα κοινωνικά φαινόμενα που χαρακτηρίζουν την Πρώιμη, Μέση και Ύστερη Εποχή του Χαλκού. Αναλύονται ζητήματα χωροοργάνωσης, παραγωγικών διαδικασιών και θεσμικών μεταβολών (διοίκηση, οικονομία, θρησκεία) στη διάρκεια της μακράς αυτής περιόδου. Ο πολιτισμικός χαρακτήρας του νησιού εντάσσεται στο πλαίσιο των γενικότερων εξελίξεων που έλαβαν χώρα στον ευρύτερο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου κατά την εποχή αυτή.

Ελ. Μαντζουράνη, 4 ώρες και δώρες επισκέψεις σε μουσεία της Αθήνας με κυπριακές συλλογές.

ΣΑ 101 Προϊστορική Αρχαιολογία Η Κρήτη κατά την εποχή της μυκηναϊκής εξάπλωσης (14ο και 13ο αιώνα π. Χ). Οι αρχαιολογικές μαρτυρίες.
Εμβάθυνση σε βασικά ζητήματα που αφορούν αυτήν τη λιγότερο γνωστή περίοδο της μινωικής Κρήτης. Η χρονολόγηση των κνωσιακών πινακίδων της Γραμμικής Β. Ο χαρακτήρας της αποκαλούμενης «τελικής ανακτορικής περιόδου». Οι «τάφοι των πολεμιστών». Η ΥΜΙΙ-ΙΙΑ1 περίοδος στην υπόλοιπη Κρήτη. Ο εκμυκηναϊσμός της Κρήτης.
Ε. Πλάτων, 4 ώρες και 2 ώρες επισκέψεις σε αρχαιολογικά μουσεία.
Υποχρεωτικές εργασίες. Θα δοθεί βασική βιβλιογραφία.

ΣΑ 77 Περιβαλλοντική Αρχαιολογία Περιβαλλοντική Αρχαιολογία.
Διεπιστημονική έρευνα και μέθοδοι ανασύστασης του παλαιοπεριβάλλοντος. Οι νέες μέθοδοι και η εφαρμογή τους στη γνώση των κοινωνιών του παρελθόντος. Στο σεμινάριο συμπεριλαμβάνεται κύκλος ομιλιών επιστημόνων εξειδικευμένων σε θέματα αρχαιοπεριβαλλοντικής έρευνας (γεωαρχαιολόγων, παλαιοανθρωπολόγων, αρχαιοζωολόγων, παλαιοβοτανολόγων κ.ά.).
Ι. Καραλή-Γιαννακοπούλου, 4 ώρες.

ΣΑ 125 Κλασική Αρχαιολογία Οχυρωμένοι οικισμοί και κοινωνίες κατά τους Πρώιμους Ιστορικούς Χρόνους
Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη των οχυρωμένων Μετα-μυκηναϊκών οικισμών και της κοινωνίας τους, όπως προκύπτει από τα υλικά κατάλοιπα. Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην προβληματική της ανάπτυξης των πρώτων οικισμών των Ιστορικών Χρόνων και της πόλεως-κράτους. Διερευνώνται οι πιθανοί λόγοι που ωδήγησαν στην οχύρωση ορισμένων οικισμών και προσεγγίζονται θέματα που σχετίζονται με κοινωνικές δομές και ιδεολογίες της περιόδου στα πλαίσια των δυνατοτήτων που προσφέρει η αρχαιολογική έρευνα. Η ύλη διαρθρώνεται γύρω από δύο θεματικούς άξονες: (1) τους γνωστούς οχυρω-

μένους οικισμούς, και (2) την εικόνα που προκύπτει γι' αυτούς με βάση τα άλλα, κινητά και αρχιτεκτονικά κατάλοιπα για την οικιστική, τα νεκροταφεία, τα ιερά, τη λατρεία και την τέχνη. Το σεμινάριο θα φιλοξενήσει και διαλέξεις ερευνητών που θα παρουσιάσουν αποτελέσματα των ερευνών τους.

N. Κούρου, 4 ώρες

Υποχρεωτική η γραπτή εργασία και η παρουσίασή της. Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση δυνατοτήτων που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες.

ΣΑ 126 Κλασική
Αρχαιολογία

Όψεις της ελληνικής αρχαιολογίας κατά τη Ρωμαϊκή Περίοδο.

Το σεμινάριο σκοπεύει να δώσει μία κατά το δυνατόν σφαιρική εικόνα της τέχνης στον ελληνικό κυρίως χώρο κατά τους αυτοκρατορικούς χρόνους, από τον ύστερο 1ο αι. π.Χ. ως τον 4ο αι. μ.Χ. Μετά από εισαγωγικά μαθήματα γενικά για τη Ρωμαϊκή Αρχαιολογία εξετάζονται χαρακτηριστικά θέματα που αφορούν κυρίως την πλαστική (όπως πορτραίτα, ιδεαλιστικά και εικονιστικά αγάλματα, ταφικά ανάγλυφα), την αρχιτεκτονική/πολεοδομία (όπως πόλεις, ιερά, τύποι οικοδομημάτων), ψηφιδωτά κλπ.

Στυλ. Κατάκης, 4 ώρες

Σεμινάριο με υποχρεωτική γραπτή εργασία και προφορική παρουσίαση.

ΣΑ 92 Βυζαντινή
Αρχαιολογία

Βυζαντινή παράδοση και δυτικές επιδράσεις στις τοιχογραφίες και φορητές εικόνες της Κρήτης (13ος-17ος αι.)

Θα εξεταστούν τοιχογραφικά σύνολα και φορητές εικόνες της Κρήτης της βενετικής περιόδου, το πολιτισμικό, κοινωνικό και θρησκευτικό πλαίσιο, μορφές χορηγίας, ζωγράφοι και παραγγελιοδότες, η παραγωγή έργων τέχνης με βάση αρχειακές πηγές, τεχνοτροπικές τάσεις, δυτικές επιδράσεις.

Σεμινάριο με υποχρεωτικές εργασίες.

M. Κωνσταντουδάκη-Κιτρομηλίδου, 4 ώρες και δίωρο επισκέψεων σε μουσεία και συλλογές.

ΣΑ 128 Βυζαντινή
Αρχαιολογία

Λάφυρα και δώρα: διακίνηση πολύτιμων αντικειμένων στο Βυζάντιο.

Στο Μεσαίωνα τα πολύτιμα αντικείμενα δεν είχαν τη χρηματιστηριακή αξία που έχουν σήμερα. Αποτελούσαν 'συμβολικό κεφάλαιο' και για τον λόγο αυτό δύο ήταν οι τρόποι διακίνησής τους μεταξύ διαφορετικών κοινωνιών: είτε ως διπλωματικά δώρα είτε ως λάφυρα πολέμου. Στόχος του σεμιναρίου είναι να καταδείξει μέσα από την ανάλυση συγκεκριμένων πολυτελών έργων τέχνης - που μετακινήθηκαν από το Βυζάντιο προς τη Δύση είτε ως δώρα είτε ως λάφυρα - τα κριτήρια που υπαγόρευσαν την επιλογή των αντικειμένων, αλλά και τη μετέπειτα χρήση τους και ιδεολογική τους αξιοποίηση στους χώρους υποδοχής τους.

Τ. Παπαμαστοράκης, 4 ώρες και δώρο επισκέψεων σε μουσεία και συλλογές.

ii. Επιλεγόμενα μη σεμιναρικά

ΙΑ 123 Προϊστορική
και Κλασική
Αρχαιολογία

Εισαγωγή στην Ιστορία και Αρχαιολογία της Εγγύς Ανατολής (3η-1η χιλ. π.Χ.).

Αντικείμενο της παράδοσης θα αποτελέσει η επισκόπηση της ιστορίας και αρχαιολογίας της Εγγύς Ανατολής από την 3η έως και περίπου τα μέσα της 1ης χιλιετίας π.Χ. Στο εισαγωγικό μάθημα θα εξεταστεί η γεωγραφία, το κλίμα, η πανίδα και χλωρίδα της ευρύτερης περιοχής και θα γίνει μία περιληπτική αναφορά στη νεολιθική και χαλκολιθική εποχή (περίοδοι Halaf, Samarra, Ubaid, Uruk, προδυναστική Αίγυπτος). Στη συνέχεια θα εξεταστούν συστηματικά οι εξής γεωγραφικές ενότητες: Μεσοποταμία (περίοδοι Jemdet Nasr, πρώιμη δυναστική, ακκαδική, 3η δυναστεία της Ur, παλαιοβαβυλωνιακή/παλαιοασσυριακή, κασσιτική, νεοασσυριακή, νεοβαβυλωνιακή), Αίγυπτος (παλαιό, μέσο και νέο βασίλειο, 3η ενδιάμεση και πρώιμη σαϊτική περίοδος), Συροπαλαιστίνη (μιταννική αυτοκρατορία, αραμαϊκά και υστεροχεττιτικά βασίλεια), Ανατολία (χεττιτική αυτοκρατορία, Φρυγία, Urartu).

Για βιβλιογραφία, εικόνες και τις σημειώσεις του μαθήματος βλ. την ιστοσελίδα <http://eclass.uoa.gr> (ARCH192).

- Κ. Κοπανιάς, 4 ώρες και προαιρετικό δώρο φροντιστήριο, όπου θα εξετάζονται χαρακτηριστικές γραπτές πηγές της κάθε περιόδου. Επίσκεψη στην αιγυπτιακή συλλογή του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου.*
- IA 115 Κλασική Αρχαιολογία
- Τα ιερά της Ολυμπίας, των Δελφών, της Ισθμίας και της Νεμέας.
Τα πανελλήνια ιερά εξετάζονται κυρίως από τη σκοπιά της τοπογραφίας και της αρχιτεκτονικής εξέλιξης. Θίγονται ακόμη θέματα λατρείας και αναθηματικών πρακτικών, καθώς και εκδηλώσεις άσκησης πολιτικής επιρροής.
Π. Βαλαβάνης, 4 ώρες
Το μάθημα θα ολοκληρωθεί με εκπαιδευτική εκδρομή. Προϋπόθεση για την επιλογή του συγκεκριμένου μαθήματος αποτελεί η επιτυχής περάτωση των μαθημάτων κλασικής αρχαιολογίας α' και β' εξαμήνων (IA11 και IA12).
- IA 97 Ιστορία της Τέχνης
- Η ευρωπαϊκή τέχνη από τα τέλη του 18ου έως τα τέλη του 19ου αιώνα. Ζωγραφική, Γλυπτική, Χαρακτική.
Δ. Πανλόπουλος, 4 ώρες
- IA 122 Ιστορία της Τέχνης
- Όροι και τάσεις στη Νεότερη Τέχνη. Εξετάζονται τα κινήματα και η ορολογία τους σε συνδυασμό με χαρακτηριστικούς εκπροσώπους από τις αρχές έως τα μέσα του 20ου αιώνα.
Δ. Πανλόπουλος, 4 ώρες

Εαρινό εξάμηνο

Α) Μαθήματα Κορμού

Κωδ. Αριθ.-

Περιγραφή μαθήματος - Διδάσκων - Ώρες

Τίτλος Μαθήματος

ΙΑ 10 Προϊστορική
Αρχαιολογία

Μινωική Αρχαιολογία.

Εξετάζονται όλες οι περίοδοι ανάπτυξης και εξέλιξης του Μινωικού πολιτισμού. Πιο συγκεκριμένα καταγράφονται και αναλύονται: 1. τα επιτεύγματα στην αρχιτεκτονική, στην τέχνη και τεχνολογία κατά την προανακτορική εποχή, 2. η ίδρυση και η σημασία των πρώτων ανακτόρων και, τέλος, 3. ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους νεοανακτορικούς χρόνους.

Προαιρετικές εργασίες. Εξαήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στην Κρήτη με επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.

Ελ. Μαντζουράνη, 4 ώρες (φοιτητές που το επώνυμό τους αρχίζει από Α-Μ).

Ελ. Πλάτων, 4 ώρες (φοιτητές που το επώνυμό τους αρχίζει από Ν- Ω).

ΙΑ 12 Κλασική
Αρχαιολογία Β'

Αρχαιολογία των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων (480 π.Χ.-1ος αι. π.Χ.).

Ιστορικό πλαίσιο. Αρχιτεκτονική, γλυπτική, κεραμική-αγγειογραφία. Στάδια εξέλιξης και βασικοί χαρακτήρες. Προβλήματα της έρευνας.

Ειρ. Πέππα-Παπαϊωάννου, 4 ώρες

Χρ. Κανελλόπουλος, 4 ώρες

Στ. Κατάκης, 4 ώρες

και δίωρο φροντιστήριο σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.

ΙΑ 14 Βυζαντινή
Αρχαιολογία Β'

Αρχιτεκτονική και μνημειακή ζωγραφική της Βυζαντινής περιόδου (περίπου 641-1453 μ.Χ.).

Τυπολογία και μορφολογία της Βυζαντινής αρχιτεκτονικής. Εικονογραφικά στοιχεία και κύριες τεχνοτροπικές τάσεις της Βυζαντινής μνημειακής ζωγραφικής.

Μ. Κωνσταντουδάκη-Κιτρομηλίδου, 4 ώρες (φοιτητές των οποίων το επώνυμό τους αρχίζει από Α-Λ)

Τ. Παπαμαστοράκης, 4 ώρες (φοιτητές των οποίων το επώνυμό τους αρχίζει από Μ-Ω)

και προαιρετικό δώρο φροντιστήριο με επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους.

ΙΑ 16 Ιστορία της τέχνης - Μπαρόκ και Ροκοκό
Η τέχνη του Μπαρόκ και του Ροκοκό. Διαφοροποιήσεις, τοπικές σχολές, δημιουργοί.
Ν. Αγαπίου, 4 ώρες (για τους φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Α-Λ).
Ευθ. Μαυρομιχάλη, 4 ώρες (για τους φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Μ-Ω).
Το μάθημα προσφέρεται και στους φοιτητές κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος ΦΠΨ.

Β) Μαθήματα Ειδίκευσης

α) Υποχρεωτικά

ΙΑ 30 Προϊστορική Αρχαιολογία - Μνημειακή Τοπογραφία και Αρχιτεκτονική της Μυκηναϊκής Ελλάδας.
Εισαγωγή στο Μυκηναϊκό πολιτισμό με σύντομη προσέγγιση στις κυριότερες εκφάνσεις του, στην οικονομία και στην κοινωνική κατάσταση. Εξέταση, κατά περιοχές, των σημαντικότερων μνημείων: Ανακτορικά συγκροτήματα/ακροπόλεις, οικιστικά κατάλοιπα, τάφοι/νεκροταφεία.
Π. Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα, 4 ώρες.
Εκδρομή στις Μυκήνες, την Τίρυνθα, τη Μιδέα και το Ναύπλιο, καθώς και στη Θήβα, τον Ορχομενό και τον Γλα.

ΙΑ 25 Τοπογραφία – Ανασκαφική - Ι. Μνημειακή τοπογραφία των Αθηνών κατά τους αρχαίους και παλαιοχριστιανικούς χρόνους.
Σύντομη εισαγωγή για την ιστορία της πόλεως, την ιστορία, τη διαδρομή και τα κατάλοιπα των τειχών κατά εποχές, καθώς και πλήρης παρουσίαση των αρχαιολογικών χώρων και των μνημείων της Ακροπόλεως, της Νότιας κλιτύος, της αρχαίας Αγοράς, του Κεραμεικού και του Ολυμπίου.
Ν. Γκιολές, 4 ώρες
Λ. Παλαιοκρασσά, 4 ώρες
Π. Βαλαβάνης, 4 ώρες και επιπλέον δώρες επισκέψεις στους αρχαιολογικούς χώρους.

II. Ανασκαφική. Θεωρία και πρακτική άσκηση (σχετική ανακοίνωση θα αναρτηθεί στην αρχή του εαρινού εξαμήνου).

Ειρ. Πέππα-Παπαϊωάννου

ΙΑ 27 Κλασική
Αρχαιολογία

I. Γεωμετρική και Πρώιμη Αρχαϊκή Εποχή: Από τον Μυκηναϊκό στον Κλασικό Κόσμο.

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη των αλλαγών που διαπιστώνονται ανάμεσα στη Μυκηναϊκή και τη Γεωμετρική περίοδο οδηγώντας στην Κλασική Κοινωνία και Τέχνη της Αρχαίας Ελλάδας.

Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην έρευνα και την προβληματική των ρήξεων ή εξελίξεων που διαπιστώνει η αρχαιολογική έρευνα κατά τη συγκριτική μελέτη του Μυκηναϊκού και Γεωμετρικού κόσμου.

N. Κούρου, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετικές για επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους.

II. Η τέχνη τής ύστερης κλασικής και της πρώιμης ελληνιστικής περιόδου, 380-280 π.Χ.

Το μάθημα αποτελεί επισκόπηση της γλυπτικής και της μνημειώδους ζωγραφικής του 4ου αι. και των αρχών του 3ου. Εξετάζεται το έργο του Πραξιτέλη, του Λυσίππου, του Σκόπα, τα αρχιτεκτονικά γλυπτά της Επιδάουρου, της Τεγέας, του Μανσωλείου της Αλικαρνασσού, καθώς και η μνημειώδης ζωγραφική των Μακεδονικών τάφων.

O. Παλαγγιά, 4 ώρες, και προαιρετικό δίωρο επισκέψεων σε μουσεία.

Οι φοιτητές θα κατανεμηθούν στους διδάσκοντες αλφαβητικά και κατά τον αριθμό εγγεγραμμένων στο μάθημα.

ΙΑ 28 Βυζαντινή
Αρχαιολογία

Εισαγωγή στη μεταβυζαντινή αρχαιολογία και τέχνη. Κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, ζωγραφική, αργυροχρυσοχοΐα, κεντητική και κεραμική.

B. Κέπετζη, 4 ώρες

ΙΑ 29 Ιστορία της Τέχνης Η νεοελληνική τέχνη (ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτηριστική, αρχιτεκτονική), 19ος και 20ός αι. Προβλέπονται επισκέψεις-ξεναγήσεις στην Εθνική Πινακοθήκη και Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου, στο Α' Νεκροταφείο Αθηνών, σε ιδιωτικές συλλογές και σε δημόσια κτήρια της Αθήνας.
Δ. Παυλόπουλος, 4 ώρες

β) Επιλεγόμενα

ι. Επιλεγόμενα Σεμιναριακά

ΣΑ 73 Προϊστορική Αρχαιολογία Το νησιωτικό Αιγαίο κατά την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού. Εξετάζονται όλες οι πτυχές του πολιτισμού που αναπτύχθηκε στο νησιωτικό Αιγαίο κατά την 3η χιλιετία π.Χ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις Κυκλάδες, γίνονται όμως αναφορές και σε γειτονικές περιοχές (Βορειοανατολικό Αιγαίο, Μικρασιατικά παράλια, Αττική-Εύβοια, Βόρεια Κρήτη) για την καλύτερη κατανόηση των στενών σχέσεων και έντονων αλληλεπιδράσεων που αναπτύχθηκαν αυτήν την περίοδο μεταξύ των διαφόρων περιοχών του Αιγαίου.
Ι. Παπαδάτος, 4 ώρες και δύο ξεναγήσεις σε μουσεία της Αττικής.
Αξιολόγηση με γραπτή εργασία, της οποίας θα προηγηθεί υποχρεωτική προφορική παρουσίαση.

ΣΑ 70 Προϊστορική Αρχαιολογία Η Μέση Εποχή του Χαλκού στην Ηπειρωτική Ελλάδα και η γένεση του Μυκηναϊκού κόσμου. Οικιστική και ταφική αρχιτεκτονική. Ταφικά έθιμα. Κεραμική. Οικονομία και κοινωνία. Σεμινάριο με υποχρεωτικές εργασίες.
Α. Χασιακού-Αργυράκη, 4 ώρες, και προαιρετικό για τους φοιτητές δίωρο με επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.

ΣΑ 25 Προϊστορική και Κλασική Αρχαιολογία Ex Oriente Lux? Διαπολιτισμικές σχέσεις στην ευρύτερη περιοχή της Εγγύς Ανατολής κατά την Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου.

Αντικείμενο του σεμιναρίου θα αποτελέσει η διαχρονική μελέτη των “διεθνών” σχέσεων της εποχής. Θα εξεταστούν οι σχέσεις μεταξύ των ανακτορικών κέντρων της Ανατολικής Μεσογείου κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού. Στη συνέχεια θα εξεταστεί η περίοδος που ακολούθησε την κατάρρευση της χεττιτικής αυτοκρατορίας και των περισσότερων ανακτορικών κέντρων της Συροπαλαιστίνης και του Αιγαίου. Τέλος, το φαινόμενο των λεγόμενων “Λαών της Θάλασσας”, καθώς και τα υπάρχοντα φιλολογικά και αρχαιολογικά δεδομένα για τις μετακινήσεις νέων λαών και τις σχέσεις τους με τους προϋπάρχοντες πληθυσμούς στις περιοχές εγκατάστασής τους, χρησιμοποιώντας ως παραδείγματα τις μετακινήσεις των Αραμαίων, Φιλισταίων, Mushki κ.ά. Θα μελετήσουμε την εξέλιξη των διαπολιτισμικών σχέσεων στην ευρύτερη περιοχή μέχρι και τον 8ο αι. π.Χ.

Απαραίτητη είναι η παρουσίαση και συγγραφή σεμιναριακής εργασίας. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα δημιουργηθούν νέα λήμματα στην ελληνική έκδοση της Wikipedia. Όσοι επιλέξουν το σεμινάριο θα έχουν δικαίωμα συμμετοχής στην πανεπιστημιακή εκδρομή που θα πραγματοποιηθεί στο Ιράν κατά το 2011. Για βιβλιογραφία βλ. <http://eclass.uoa.gr> (ARCH207).
Κ. Κοπανιάς, 4 ώρες

ΣΑ 127 Κλασική
Αρχαιολογία

Τα *Realia* της αρχαίας ελληνικής γλυπτικής και η ερμηνευτική διάστασή τους.
Ενδυμασία, υποδήματα, κομμώσεις, κοσμήματα, επιζωγράφιση, μεταλλικές και άλλες προσθήκες και εξαρτήματα των αρχαίων ελληνικών αγαλμάτων
Γ. Κοκκορού-Αλευρά, 4 ώρες

ΣΑ 90 Βυζαντινή
Αρχαιολογία

Βυζαντινή κοινωνία και τέχνη κατά την οικονομιακή και μεταοικονομιακή περίοδο. Η περίπτωση της Κάτω Ιταλίας, κυρίως μέσα από εικονογραφημένα χειρόγραφα.
Β. Κέπετζη, 4 ώρες και δύο ώρες επισκέψεις σε μουσεία και συλλογές χειρογράφων.
Σεμινάριο με υποχρεωτική γραπτή εργασία και προφορική παρουσίαση.

ΣΑ 118 Ιστορία
της Τέχνης

Ιστοριογραφία της νεοελληνικής τέχνης, 20ός
αιώνας. Φορείς και κείμενα.

Δ. Παυλόπουλος, 4 ώρες.

Σεμινάριο με υποχρεωτική εργασία και προφο-
ρική παρουσίαση. Η διδασκαλία θα εμπλουτί-
ζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέ-
χουν οι νέες τεχνολογίες.

ii. Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά

ΙΑ 73 Προϊστορική
Αρχαιολογία V

Μυκηναϊκή Μικροτεχνία.

Επισκόπηση των σημαντικότερων δημιουργη-
μάτων α) χρυσοχοΐας - αργυροχοΐας, β) σφρα-
γιδογλυφίας, γ) ελεφαντουργίας και δ) εκ τε-
χνητών υλών (φαγεντιανής και υαλόμαζας)
της Ύστερης Εποχής του Χαλκού. Ιδιαίτερη
έμφαση δίδεται στην ακμή της Μυκηναϊκής
περιόδου στο Αιγαίο (1400-1100 π.Χ.). Ανάλυση
υλικού, τυπολογία, ερμηνεία.

Εργασίες προαιρετικές. Επισκέψεις στο Εθνικό
Αρχαιολογικό Μουσείο.

Α. Παπαδημητρίου-Γραμμένου, 4 ώρες

ΙΑ 116 Κλασική
Αρχαιολογία

Σχεδιάζοντας και ζωγραφίζοντας κατά τον 7ο
αι. π.Χ.

Κατασκευή, παραγωγή, εμπόριο και χρήση των
αρχαίων ελληνικών αγγείων. Τεχνικές διακό-
σμησης, σχήματα, εικονογραφικά και διακο-
σμητικά θέματα των αγγείων στα σημαντικό-
τερα ελληνικά κεραμικά εργαστήρια των πρώ-
μων αρχαϊκών χρόνων. Τα κέντρα παραγωγής,
η σημασία τους για την αρχαιολογική έρευνα
και τη γνώση του αρχαίου κόσμου.

*Ε. Σημαντώνη-Μπουρνιά, 4 ώρες και δώρο φρο-
ντιστήριο στα Μουσεία του Κεραμεικού και στο
Εθνικό Αρχαιολογικό Αθηνών.*

Π 89 Εισαγωγή στην
Αρχαία Ελληνική
Επιγραφική

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοι-
τητών με τις μεθόδους προσέγγισης και μελέ-
της των επιγραφών: βιβλιογραφικά εργαλεία
(στις βιβλιοθήκες και στο Διαδίκτυο), αποτύ-
πωση και μεταγραφή επιγραφικών κειμένων,
χρονολόγηση και συμπλήρωση επιγραφών, αρ-
χαϊκά αλφάβητα. Εξετάζονται βασικές κατηγο-
ρίες ελληνικών επιγραφών δημόσιου και ιδιω-

τικού χαρακτήρα. Επιδιώκεται ο συσχετισμός των επιγραφικών πηγών με φιλολογικές μαρτυρίες και ιστορικά γεγονότα, καθώς επίσης με ζητήματα τοπογραφίας και προσωπογραφίας. Στο μάθημα χρησιμοποιείται PowerPoint και γίνονται ασκήσεις μεταγραφής, χρονολόγησης και συμπλήρωσης επιγραφών. Προβλέπονται επίσης επισκέψεις στο Επιγραφικό Μουσείο. Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα. Οι φοιτητές που θα παρακολουθήσουν το μάθημα θα έχουν τη δυνατότητα, αν επιλεγούν, να συμμετάσχουν στο **Erasmus Intensive Programme** Ελληνικής, Λατινικής και Μεσαιωνικής Επιγραφικής που θα διεξαχθεί τον Αύγουστο-Σεπτέμβριο 2011 στο Poitiers της Γαλλίας.
Σ. Ανεζίρη, 4 ώρες

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Στο πλαίσιο του Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης οργανώνεται πρόγραμμα ελεύθερων φροντιστηρίων, με γενικό τίτλο «Αρχαιολογία και Θετικές Επιστήμες». Θα προσφέρονται μεμονωμένα μαθήματα ή ομιλίες, αλλά και σειρές μαθημάτων (κατά περίπτωση εξαμηνιαία, τριμηνιαία, μηνιαία), στα οποία θα διδάσκουν, σε συνεργασία με μέλη του Τομέα, προσκεκλημένοι επιστήμονες των θετικών επιστημών από άλλους πανεπιστημιακούς χώρους και ερευνητικά ιδρύματα, με έργο και δραστηριότητα στο χώρο της Αρχαιομετρίας.

Αυτό το πρόγραμμα μαθημάτων απευθύνεται σε προπτυχιακούς φοιτητές των τελευταίων εξαμήνων, καθώς και στους μεταπτυχιακούς μας φοιτητές, που θα μπορούν να το παρακολουθούν ελεύθερα, χωρίς εξετάσεις και βαθμολόγηση, δύο ώρες ανά εβδομάδα. Τα θέματα που θα εξετάζονται αφορούν όλες τις εποχές και όλα τα γνωστικά αντικείμενα.

Θέματα που προγραμματίζεται να διδαχθούν είναι: μέθοδοι χρονολόγησης, κεραμική τεχνολογία, αρχαιομεταλλουργία, τεχνολογία υλικών (λίθος, φαγεντιανή, κονιάματα, χρωστικές), τοπογραφία, φωτογραμμετρία και τηλεπισκόπηση, εφαρμογές μαθηματικών και στατιστικών μεθόδων, χρήση προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών στην Αρχαιολογία (Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών, Προγράμματα σχεδίασης και αναπαράστασης), συντήρηση μνημείων και αρχαιολογικών ευρημάτων κ.ά.

Σκοπός του προγράμματος είναι το άνοιγμα του Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης προς τη διεπιστημονική συνεργασία, η εισαγωγή νέων επιστημονικών πεδίων στην εκπαίδευση των φοιτητών μας, η πληρέστερη κατάρτισή τους, αλλά και η προσφορά νέων δυνατοτήτων για τη μετέπειτα επαγγελματική τους δραστηριότητα και αποκατάσταση.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ο τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης προσφέρει εφέτος τη δυνατότητα σε όλους τους φοιτητές, προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς, να παρακολουθήσουν ειδικές πρακτικές ασκήσεις που προσφέρονται από μέλη ΕΕΔΙΠ του τομέα.

Τα μαθήματα θα γίνονται και στα δύο εξάμηνα, θα σχετίζονται με συγκεκριμένο μάθημα μέλους ΔΕΠ και θα έχουν δίωρη διάρκεια.

A. Εφαρμογές σε τεχνικές και υλικά της Γλυπτικής

Χειμερινό και εαρινό εξάμηνο: Σε σχέση με τα μαθήματα που άπτονται θεμάτων γλυπτικής

Χειμερινό Εξάμηνο:

Η λειτουργία των καλλιτεχνικών μορφών και οι ανθρωπίνες δραστηριότητες. Μέσα και υλικά της Γλυπτικής. Τεχνικές: συμβατικές μέθοδοι και ιδίωμα. Από τη σπουδή στο πρόπλασμα: σχεδιαστική αντιμετώπιση των στοιχείων της σύνθεσης: γραμμή, σχήμα, αναλογίες, κλίμακα και μέγεθος, ρυθμός, υφή, χρώμα. Προσθετικός και αφαιρετικός τρόπος πλαστικής. Ολόγλυφο/ανάγλυφο έργο: ειδικά προβλήματα και διαφορές.

Λάμπρος Αραχωβίτης

Εαρινό Εξάμηνο:

Κλίμακες και αναλογίες: πρακτικές γεωμετρικές μέθοδοι μεταφοράς σημείων, σμίκρυνσης και μεγέθυνσης. Κλασικοί, μεσαιωνικοί και αναγεννησιακοί κανόνες και πειράματα. Μήτρες και εκμαγεία: οι τεχνικές παραγωγής αντιγράφων από την αρχαιότητα έως σήμερα. Οι αισθητές ιδιότητες των υλικών και οι εφαρμογές τους: Τερακότα - Χαλκοχυτική - Μαρμαρογλυπτική (με επισκέψεις σε εργαστήρια).

Λάμπρος Αραχωβίτης

B. Τεχνικές συντήρησης στην ανασκαφή και στο εργαστήριο

Χειμερινό και εαρινό εξάμηνο: Σε σχέση με το μάθημα ΙΑ 25 Τοπογραφία Ανασκαφική

Εξετάζονται οι «πρώτες βοήθειες» που απαιτούνται κατά την ανασκαφή για την ασφαλή απόσπαση αντικειμένων με μεγάλο βαθμό φθοράς. Παρουσιάζονται επίσης οι τεχνικές συντήρησης των αρχαιολογικών ευρημάτων, καθώς και η τεχνολογία κατασκευής τους. Η διδασκαλία μπορεί να εμπλουτιστεί με επισκέψεις σε χώρους όπου εκτελούνται εργασίες συντήρησης.

Μισέλ Ρογκενμπούκε

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Χειμερινό εξάμηνο

- Μεθοδολογία εκπόνησης εργασίας στην Ιστορία της Νεότερης Τέχνης.

Δημ. Παυλόπουλος, 2 ώρες

- Αρχαιομετρικές προσεγγίσεις στη μελέτη της αρχαίας κεραμικής
Το ελεύθερο αυτό σεμινάριο χωρίζεται σε δύο μέρη, στα οποία εξετάζονται οι αρχαιομετρικές αναλύσεις (α) για την παραγωγή και τη διακίνηση της κεραμικής και (β) για τη χρήση και το περιεχόμενο των αγγείων. Δίωρο σεμινάριο, με επισκέψεις σε αρχαιομετρικά εργαστήρια της Αθήνας.

1. Παραγωγή και διακίνηση κεραμικής: αρχαιομετρικές αναλύσεις
Δρ. Ελένη Νοδάρου, Ινστιτούτο Μελέτης Προϊστορίας του Αιγαίου Αν. Κρήτη

2. Αναλύσεις οργανικών καταλοίπων: δυνατότητες, περιορισμοί και προοπτικές

Δρ. Μαρία Ρούμπου, Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και University of Bradford

Εαρινό εξάμηνο

- Αρχαιολογική Επιφανειακή Έρευνα. Εντοπισμός αρχαιοτήτων (συμβατικές και αρχαιομετρικές μέθοδοι). Καταγραφή αρχαιοτήτων. Σύνταξη αρχαιολογικών χαρτών. Αρχαιολογικό σχέδιο.

Γ. Σταθόπουλος, 4 ώρες.

- Αρχαιομετρικές προσεγγίσεις στη μελέτη της αρχαίας μεταλλουργίας. Δίωρο σεμινάριο. Λεπτομέρειες θα ανακοινωθούν στην αρχή του εξαμήνου.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΕ ΆΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Για τα Τμήματα Φιλολογίας, ΦΠΨ, Θεατρολογίας, Αγγλικής, Γαλλικής και Γερμανικής Φιλολογίας:

ΙΑ 01 Εισαγωγή στην Αρχαιολογία ή Ιστορία της Τέχνης (χειμερινό και εαρινό εξάμηνο)

Α. Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία. Σύνοψη Ελληνικής Προϊστορικής Αρχαιολογίας (χειμερινό εξάμηνο). Στην προϊστορία, ελλείψει γραπτών πηγών, αντλούμε τις πληροφορίες από τα αρχαιολογικά δεδομένα. Η προϊστορία καλύπτεται από την Εποχή του Λίθου (π. 600.000; - 3.000 π.Χ.) και την Εποχή του Χαλκού (π. 3000-1000 π.Χ.), οπότε και αναπτύσσονται τρεις μεγάλοι πολιτισμοί στα νησιά του Αιγαίου (Κυκλαδικός), στην Κρήτη (Μινωικός) και στην ηπειρωτική Ελλάδα (Ελλαδικός).

Γ. Σταθόπουλος, 4 ώρες (χειμερινό εξάμηνο)

Β. Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία. Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.).

Χρ. Κανελλόπουλος, 4 ώρες (χειμερινό εξάμηνο)

Γ. Ερμηνείες και θεωρίες προσέγγισης των έργων της Τέχνης. Οι συγγραφείς και η φιλοσοφία τους από το 15ο μέχρι τον 20ό αι.

Αθ. Σχινά, 4 ώρες (χειμερινό και εαρινό εξάμηνο)

ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α' (χειμερινό εξάμηνο)

Η Τέχνη της Αναγέννησης στην Ευρώπη. Ζωγραφική, Γλυπτική, Χαρακτική, Αρχιτεκτονική στην Ιταλία και στις Κάτω Χώρες. Τάσεις, τοπικές Σχολές, δημιουργοί. Εργασίες προαιρετικές.

Ν. Αγαπίου, 4 ώρες

Ευθ. Μαυρομιχάλη, 4 ώρες

Το μάθημα προσφέρεται αποκλειστικά στους φοιτητές της κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος ΦΠΨ.

ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β' (εαρινό εξάμηνο)

Η Τέχνη του Μπαρόκ στη Ευρώπη. Διαφοροποιήσεις, τοπικές Σχολές, δημιουργοί. Εργασίες προαιρετικές.

Ν. Αγαπίου, 4 ώρες

Ευθ. Μαυρομιχάλη, 4 ώρες.

Το μάθημα προσφέρεται αποκλειστικά στους φοιτητές της κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος ΦΠΨ.

ΙΑ122 Ορισμοί και τάσεις στη Νεότερη Τέχνη (χειμερινό εξάμηνο)
Δ. Παυλόπουλος, 4 ώρες. Εργασίες προαιρετικές (χειμερινό εξάμηνο)
Το μάθημα προσφέρεται αποκλειστικά στους φοιτητές της κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος ΦΠΨ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Τα μαθήματα που σημειώνονται με αστερίσκο (*) προσφέρονται από τους διδάσκοντες σε ιδιαίτερες ώρες (διαφορετικές από αυτές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας).

Για το Τμήμα Φιλολογίας (σε παρένθεση ο κωδικός του μαθήματος στο Τμήμα Φιλολογίας):

Για την κατεύθυνση Κλασικής Φιλολογίας (Υποχρεωτικά):
Π 10Φ (ΚΠ01) Αρχαία Ιστορία Α: Από τη δημιουργία της πόλης-κράτους μέχρι το τέλος των κλασικών χρόνων* (χειμερινό εξάμηνο)
Ν. Μπιργάλιας.

Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής)
Π 11ΑΤ (ΚΠ02) Αρχαία Ιστορία Β: Ελληνιστικοί και Ρωμαϊκοί χρόνοι (από τον Αλέξανδρο ως τον Διοκλητιανό)* (εαρινό εξάμηνο).
Επιλογή μόνο μεταξύ Αρχαιολογίας και Ελληνιστικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας.
Σ. Ανεζίρη.

Π 13ΑΤ (ΚΠ03) Βυζαντινή Ιστορία * (εαρινό εξάμηνο).
Κ. Καραπλή.

Π 20 (ΚΠ04) Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος-20ός αι.* (εαρινό εξάμηνο)
Επιλογή μόνο μεταξύ Νεοελληνικής Φιλολογίας και Νεοελληνικής Ιστορίας.
Β. Σειρηνίδου και Σπ. Πλουμίδης

Για την κατεύθυνση Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Φιλολογίας:
Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής)
Π 10Φ (ΜΠ01) Αρχαία Ιστορία Α: Από τη δημιουργία της πόλης-κράτους μέχρι το τέλος των κλασικών χρόνων* (χειμερινό εξάμηνο).
Επιλογή μόνο μεταξύ Λατινικής Φιλολογίας και Αρχαίας Ιστορίας.
Ν. Μπιργάλιας

Π 11ΑΤ (ΜΠ02) Αρχαία Ιστορία Β: Ελληνιστικοί και Ρωμαϊκοί χρόνοι (από τον Αλέξανδρο ως τον Διοκλητιανό)* (εαρινό εξάμηνο).
Επιλογή μόνο μεταξύ Ψυχολογίας και Ελληνιστικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας.
Σ. Ανεζίρη

Π 13ΑΤ (ΜΠ03) Βυζαντινή Ιστορία * (εαρινό εξάμηνο).
Κ. Καραπλή

Π 20 (ΜΠ04) Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος-20ός αι.* (εαρινό εξάμηνο).
Επιλογή μόνο μεταξύ Γλωσσολογίας και Νεοελληνικής Ιστορίας.
Β. Σειρηνίδου και Σπ. Πλουμίδης

Για την κατεύθυνση Γλωσσολογίας:

Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής)
Π 10Φ (ΓΠ01) Αρχαία Ιστορία Α: Από τη δημιουργία της πόλης-κράτους μέχρι το τέλος των κλασικών χρόνων* (χειμερινό εξάμηνο)
Επιλογή μόνο μεταξύ Λατινικής Φιλολογίας και Αρχαίας Ιστορίας.
Ν. Μπιργάλιας

Π 11ΑΤ (ΓΠ02) Αρχαία Ιστορία Β: Ελληνιστικοί και Ρωμαϊκοί χρόνοι (από τον Αλέξανδρο ως τον Διοκλητιανό)* (εαρινό εξάμηνο)
Επιλογή μόνο μεταξύ Ψυχολογίας και Ελληνιστικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας.
Σ. Ανεζίρη

Π 13ΑΤ (ΓΠ03) Βυζαντινή Ιστορία * (εαρινό εξάμηνο)
Επιλογή μόνο μεταξύ Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας και Βυζαντινής Ιστορίας.
Κ. Καραπλή

Π 20 (ΓΠ04) Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος-20ός αι.* (εαρινό εξάμηνο)
Επιλογή μεταξύ Γλωσσολογίας ή Νεοελληνικής Φιλολογίας ή Νεοελληνικής Ιστορίας.
Β. Σειρηνίδου και Σπ. Πλουμίδης
Ε. Χατζηβασιλείου

Για το Τμήμα Φιλοσοφίας - Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Υποχρεωτικό

Π 10ΑΤ Αρχαία Ιστορία*: Ιστορία των Κλασικών χρόνων από το πέρας των Μηδικών έως την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου (εαρινό εξάμηνο)

Ζ. Παπακωνσταντίνου

ΠΑΛΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Υποχρεωτικά

Για την Κατεύθυνση Φιλοσοφίας

Π 10ΑΤ Αρχαία Ιστορία*: Ιστορία των Κλασικών χρόνων από το πέρας των Μηδικών έως την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου (εαρινό εξάμηνο)

Ζ. Παπακωνσταντίνου

Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία* (χειμερινό εξάμηνο)

Ε. Χατζηβασιλείου

Για την Κατεύθυνση Παιδαγωγικής

Π 10ΑΤ Αρχαία Ιστορία*: Ιστορία των Κλασικών χρόνων από το πέρας των Μηδικών έως την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου (εαρινό εξάμηνο)

Ζ. Παπακωνσταντίνου

Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία* (χειμερινό εξάμηνο)

Ε. Χατζηβασιλείου

ΙΥ 20 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος-20ός αι.* (εαρινό εξάμηνο)

Β. Σειρηνίδου και Σπ. Πλουμίδης

Για την Κατεύθυνση Ψυχολογίας

Π 10ΑΤ Αρχαία Ιστορία*: Ιστορία των Κλασικών χρόνων από το πέρας των Μηδικών έως την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου (εαρινό εξάμηνο)

Ζ. Παπακωνσταντίνου

Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία* (χειμερινό εξάμηνο)

Ε. Χατζηβασιλείου

**ΙΥ 20 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας,
15ος-20ός αι.* (εαρινό εξάμηνο)**
Β. Σειρηγίδου και Σπ. Πλουμίδης

Επιλεγόμενα (για όλες τις κατευθύνσεις του ΦΠΨ)

Π 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως (εαρινό εξάμηνο)
Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου και Ν. Γιαντσή

Π 13ΑΤ Βυζαντινή Ιστορία * (εαρινό εξάμηνο)
Κ. Καραπλή

Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου (εαρινό εξάμηνο)
Ε. Χατζηβασιλείου

Για το Πρόγραμμα Ψυχολογίας

Επιλεγόμενα

Π 10ΑΤ Αρχαία Ιστορία* : Ιστορία των Κλασικών χρόνων από το πέρας των Μηδικών έως την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου (εαρινό εξάμηνο)
Ζ. Παπακωνσταντίνου

Π 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως (εαρινό εξάμηνο)
Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου και Ν. Γιαντσή

Π 13ΑΤ Βυζαντινή Ιστορία * (εαρινό εξάμηνο)
Κ. Καραπλή

Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία* (χειμερινό εξάμηνο)
Ε. Χατζηβασιλείου

**ΙΥ 20 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας,
15ος-20ός αι.* (εαρινό εξάμηνο)**
Β. Σειρηγίδου και Σπ. Πλουμίδης

Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου (εαρινό εξάμηνο)
Ε. Χατζηβασιλείου

Για το Τμήμα Αγγλικών Σπουδών

Επιλεγόμενα

EI0193 Όψεις Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας* (εαρινό εξάμηνο)

B. Σειρηνίδου και Σπ. Πλουμίδης

EI10 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία* (χειμερινό εξάμηνο)

E. Χατζηβασιλείου

Για το Τμήμα Γαλλικών Σπουδών

Επιλεγόμενο

64679 Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος-20ός αι.* (εαρινό εξάμηνο)

B. Σειρηνίδου και Σπ. Πλουμίδης

Για το Τμήμα Τουρκικών και Σύγχρονων Ανατολικών Σπουδών

Υποχρεωτικό

70012 Ο Νέος Ελληνισμός υπό την Οθωμανική κυριαρχία* (χειμερινό εξάμηνο)

B. Σειρηνίδου

Για το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών

Υποχρεωτικό επιλογής

711102 Βυζαντινή Λογοτεχνία και Σλάβοι: Βυζαντινά κείμενα για τους Σλάβους* (χειμερινό εξάμηνο)

K. Καραπλή

Για το Τμήμα Πληροφορικής

Υποχρεωτικό

ΓΠ02 Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία (χειμερινό/εαρινό εξάμηνο)

E. Χατζηβασιλείου

Παρακαλούνται οι φοιτητές των άλλων Τμημάτων, όταν το μάθημα δεν προσφέρεται σε ιδιαίτερες για το Τμήμα τους ώρες, να δηλώνουν τη συμμετοχή τους στους διδάσκοντες με την έναρξη των μαθημάτων, ανεξάρτητα από την ημερομηνία εγγραφής και δήλωσης στη Γραμματεία. Στην περίπτωση αυτή, ως ανώτατο όριο καθορίζεται ο αριθμός των 150 φοιτητών ανά διδάσκοντα (κατά σειρά προτεραιότητας).

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΟΑΤΑΠ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Οι σπουδαστές/πτυχιούχοι ξένων Πανεπιστημίων, οι οποίοι θέλουν να αποκτήσουν αντιστοιχία (από ΔΟΑΤΑΠ), θα εξετάζονται αποκλειστικά και μόνον κατά τις εξεταστικές περιόδους, δηλαδή Ιούνιο, Σεπτέμβριο και Φεβρουάριο.

Θα αναρτάται ανακοίνωση ορισμού της ακριβούς ημερομηνίας και ώρας ένα μήνα πριν τις εξετάσεις.

Οι υποψήφιοι πρέπει να δηλώσουν την συμμετοχή τους στις εξετάσεις ένα μήνα πριν.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Παρακαλούνται οι κκ. φοιτητές, οι οποίοι ζητούν συστατικές επιστολές, να καταθέτουν αίτησή τους με πλήρη στοιχεία στο γραφείο του διδάσκοντος τουλάχιστον ένα μήνα ενωρίτερα.

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS

Στο πλαίσιο του προγράμματος ανταλλαγών φοιτητών με ευρωπαϊκά πανεπιστήμια (ERASMUS), υπάρχει δυνατότητα υποτροφιών, διάρκειας 1-2 εξαμήνων, για τους φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Σύμφωνα με το πρόγραμμα οι διδακτικές μονάδες και οι βαθμοί, που αποκτώνται στο ξένο πανεπιστήμιο, μεταφέρονται στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και, κατόπιν συνεννοήσεως με τους υπευθύνους συντονιστές, αναγνωρίζονται και ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σπουδών του φοιτητή του Τμήματός μας.

Πληροφορίες παρέχονται από τους αρμόδιους συντονιστές.

Συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια		Υπεύθυνοι Συντονιστές
ΑΥΣΤΡΙΑ		
Graz	έμφαση στην Ιστορία	Ό. Κατσιαρδή- Hering
Βιέννη	έμφαση στην Ιστορία	Μ. Ευθυμίου
	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Ό. Παλαγγιά
Innsbruck	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης
ΒΕΛΓΙΟ		
Βρυξέλλες	έμφαση στην Ιστορία	Ν. Γιαντσή
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ		
Σόφια	έμφαση στην Ιστορία	Ό. Κατσιαρδή- Hering
ΓΑΛΛΙΑ		
Angers	έμφαση στην Ιστορία	Ν. Μπιργάλιας
Caen Basse Normandie	έμφαση στην Ιστορία	Β. Σειρηνίδου - Π. Βαλαβάνης
Grenoble II	έμφαση στην Ιστορία	Β. Σειρηνίδου - Π. Βαλαβάνης
Lille III	έμφαση στην Ιστορία και Αρχαιολογία	Π. Πετρίδης

Marseille I (Aix-en-Provence)	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Ο. Παλαγγιά
	έμφαση στην Βυζαντ. Αρχαιολογία	Σ. Καλοπίση-Βέρτη
Nancy II	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ψωμά
Orleans	έμφαση στην Ιστορία	Ν. Γιαντσή
PARIS I (Panthéon - Sorbonne)	έμφαση στη Βυζαντινή Αρχαιολογία	Μ. Παναγιωτίδη
PARIS IV, Sorbonne	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ψωμά
PARIS X, Nanterre	έμφαση στην Ιστορία	Ν. Μπιργάλιας
PARIS, École Pratique des Hautes Études	μπτχ. Ιστορίας	Κ. Γαρδίκας
PARIS, École Nationale de Chartes	έμφαση στην Ιστορία	Ν. Γιαντσή
Poitiers	έμφαση στην Ιστορία	Ν. Γιαντσή
Reims Champagne-Ardenne	έμφαση στην Περιβαλ. Αρχαιολογία	Λ. Καραλή
Rouen	έμφαση στην Ιστορία	Β. Σειρηνίδου - Π. Βαλαβάνης
Strasbourg II, Marc Bloch	έμφαση στη Βυζαντινή Αρχαιολογία	Π. Πετρίδης
Toulouse, Le Mirail	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης
ΓΕΡΜΑΝΙΑ		
Berlin (Humboldt Universität, Freie Universität)	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Γ. Αλευρά
Chemnitz	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Ράπτης
Hamburg	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης
Hannover	έμφαση στην Ιστορία	Β. Σειρηνίδου - Π. Βαλαβάνης
Heidelberg	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης
Köln	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης
	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Ν. Κούρου
Leipzig	έμφαση στην Ιστορία	Β. Σειρηνίδου - Π. Βαλαβάνης
München	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης

	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Γ. Αλευρά
Münster	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης
	έμφαση στη Βυζαντινή Αρχαιολογία	Σ. Καλοπίση-Βέρτη
Tübingen	έμφαση στην Ιστορία και Αρχαιολογία	Σ. Ανεζίση - Π. Βαλαβάνης
ΔΑΝΙΑ		
Roskilde	έμφαση στην Ιστορία	Β. Σειρηνίδου - Π. Βαλαβάνης
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ		
Belfast (Queen's University)	έμφαση στην Αρχαιολογία	Σ. Καλοπίση
Cambridge	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης
Leicester	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης
ΙΣΛΑΝΔΙΑ		
Reykjavik	έμφαση στην Ιστορία	Β. Σειρηνίδου - Π. Βαλαβάνης
ΙΣΠΑΝΙΑ		
Barcelona	έμφαση στην Ιστορία	Α. Λιάκος
Oviedo	έμφαση στην Αρχαιολογία	Ν. Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα
Salamanca	έμφαση στην Ιστορία	Β. Σειρηνίδου - Π. Βαλαβάνης
Sevilla	μπτχ. Ιστορίας	Κ. Γαρδίκια
Valencia	έμφαση στην Περιβαλ. Αρχαιολογία	Λ. Καραλή
Zaragoza	έμφαση στην Αρχαιολογία	Ν. Κούρου
ΙΤΑΛΙΑ		
Bologna	έμφαση στην Ιστορία	Β. Σειρηνίδου - Π. Βαλαβάνης
Pisa	έμφαση στην Ιστορία	Β. Σειρηνίδου - Π. Βαλαβάνης

	μπτχ. Ιστορίας	Κ. Γαρδίκας
Palermo	έμφαση στην Αρχαιολογία	Ελ. Μαντζουράνη
Milano, Univ. Cattolica	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης
Perugia	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης
Roma, La Sapienza	έμφαση στην Ιστορία	Α. Λιάκος
	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Ο. Παλαγγιά
Roma, Tor Vergata	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Γ. Αλευρά
Venezia	έμφαση στην Ιστορία	Α. Λιάκος
ΜΑΛΤΑ		
Malta	έμφαση στην Ιστορία	Ο. Κατσιαροδή-Hering
ΟΛΛΑΝΔΙΑ		
Groningen	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ανεζίση - Π. Βαλαβάνης
	έμφαση στην Περιβαλ. Αρχαιολογία	Λ. Καραλή
Amsterdam	έμφαση στην Περιβαλ. Αρχαιολογία	Λ. Καραλή
ΠΟΛΩΝΙΑ		
Krakow	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Γ. Αλευρά
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ		
Minho, Braga I	έμφαση στην Ιστορία	Β. Σειρηνίδου - Π. Βαλαβάνης
ISCTE, Lisboa	μπτχ. Ιστορίας	Κ. Γαρδίκας
ΣΟΥΗΔΙΑ		
Uppsala	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Γ. Αλευρά
ΤΟΥΡΚΙΑ		

Άγκυρα	έμφαση στην Αρχαιολογία	Ν. Κούρου
Κωνσταντινούπολη	έμφαση στην Ιστορία	Α. Λιάκος
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ		
Helsinki	έμφαση στην Ιστορία	Β. Σειρηνίδου - Π. Βαλαβάνης

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2010-2011**

1. Σκοπός

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών λειτουργεί βάσει του Νόμου 2083/92 και έχει προσαρμοσθεί στις ισχύουσες διατάξεις του Νόμου Μεταπτυχιακών σπουδών 3685/2008.

Σκοπός του είναι:

α) η προσφορά σε επιλεγμένο μικρό αριθμό σπουδαστών δέσμης προγραμμάτων, που αποβλέπουν στην ειδίκευση (ανάπτυξη των γνώσεων και εμπάθυνση στην έρευνα και τις μεθόδους της) σε συγκεκριμένους τομείς των αντικειμένων που διδάσκονται στο Τμήμα, και
β) η οργάνωση, καθοδήγηση και υποστήριξη πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας στους ανωτέρω τομείς για τη σύνταξη διδακτορικής διατριβής.

2. Περιεχόμενο

Η αναφερθείσα δέσμη προγραμμάτων περιλαμβάνει:

- 1) Προϊστορική Αρχαιολογία
- 2) Κλασική Αρχαιολογία
- 3) Βυζαντινή Αρχαιολογία
- 4) Ιστορία της Νεότερης Τέχνης
- 5) Ιστορία της Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας
- 6) Βυζαντινή Ιστορία
- 7) Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία
- 8) Ευρωπαϊκή Ιστορία

3. Διάρκεια

Η διάρκεια του προγράμματος είναι οκταετής⁶, ενώ η μέγιστη διάρκεια σπουδών για κάθε σπουδαστή είναι πενταετής.

4. Σπουδαστές

Ο συνολικός αριθμός των μεταπτυχιακών σπουδαστών του προγράμματος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 200.

Ο αριθμός των εισακτέων κατ' έτος καθορίζεται από τη γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης (ΓΣΕΣ) του Τμήματος ύστερα από

⁶ Στο υποβληθέν προς το ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ Δ.Β.Μ.Θ. σχέδιο αντικατάστασης Υπουργικής Απόφασης για τη λειτουργία του ΠΜΣ ζητείται παράταση του προγράμματος για τουλάχιστον ένα ακόμη ακαδ. έτος, εφόσον σύμφωνα με τον ισχύοντα Νόμο 3685/2008, άρθρα 7, παρ. 2 και 12 παρ. 3, που προβλέπει οκταετή διάρκεια των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων, το ΠΜΣ του Τμήματος λήγει το ακαδ. έτος 2010-2011. Αναμένεται η έκδοση του σχετικού ΦΕΚ.

εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΣΕΜΣ) και λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός των μεταπτυχιακών σπουδαστών Α' Κύκλου ανά ειδικευση δεν υπερβαίνει τους 20. Στην εισήγηση αυτή διατυπώνονται συνολικά οι προτάσεις των Τομέων σχετικά με τις δυνατότητες επίβλεψης μεταπτυχιακών σπουδαστών από μέλη ΔΕΠ των αντιστοιχών προγραμμάτων. Στις δυνατότητες αυτές λαμβάνονται υπόψη και οι ανάγκες εξυπηρέτησης των προγραμμάτων του ΙΚΥ, των κοινοτικών προγραμμάτων και των προγραμμάτων ανταλλαγών του ΥΠΕΠΘ. Ο αριθμός των εισακτέων στο πρόγραμμα, απολύτως αντίστοιχος με τον αριθμό των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 60.

Για να γίνει κάποιος δεκτός στο πρόγραμμα απαιτείται να έχει πτυχίο αντίστοιχου Τμήματος ελληνικού ή αναγνωρισμένου ομοταγούς ξένου πανεπιστημίου (κατωτέρω περιγράφεται η δυνατότητα εισόδου στο πρόγραμμα κατόχων άλλων πτυχίων) και να γνωρίζει επαρκώς μια από τις κύριες ευρωπαϊκές γλώσσες, και, εφόσον δεν είναι Έλληνας, και την ελληνική. Οι αιτήσεις υποβάλλονται στη γραμματεία μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος στο διάστημα: 1-20 Ιουνίου και 1-10 Σεπτεμβρίου.

Ο αριθμός εισακτέων για το Ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 ορίσθηκε ανά ειδικευση ως ακολούθως⁷:

Προϊστορική Αρχαιολογία	10 θέσεις
Κλασική Αρχαιολογία	16 θέσεις
Βυζαντινή Αρχαιολογία	10 θέσεις
Ιστορία της Νεότερης Τέχνης	4 θέσεις
Ιστορία της Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας	8 θέσεις
Βυζαντινή Ιστορία	9 θέσεις
Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	
Ιστορία Νέου Ελληνισμού (13ος αι.-1830)	7 θέσεις
Ιστορία Νεότερου Ελληνισμού (1830-2008)	8 θέσεις
Ευρωπαϊκή Ιστορία	5 θέσεις

⁷ Ο αριθμός των εισακτέων ανά γνωστικό αντικείμενο προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του αριθμού των μελών ΔΕΠ εκάστου γνωστικού αντικείμενου (κατεύθυνσης) x 3, όσα δηλαδή είναι τα έτη φοίτησης των σπουδαστών Α' Κύκλου (2 έτη κανονικά + 1 παράτασης) και μετά την αφαίρεση από το αποτέλεσμα αυτό του αριθμού των ενεργών μεταπτυχιακών σπουδαστών Α' Κύκλου. Π.χ., εάν τα υπηρετούντα μέλη ΔΕΠ ενός γνωστικού αντικείμενου (μίας κατεύθυνσης) είναι 6 και οι ενεργοί μεταπτυχιακοί σπουδαστές 15, τότε ο αριθμός εισακτέων που προκύπτει είναι $6 \times 3 = 18 - 15 = 3$. Εάν ο συνολικός αριθμός των μεταπτυχιακών σπουδαστών Α' Κύκλου ισούται με 18, τότε δεν προβλέπεται καμία θέση για το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο (κατεύθυνση). Ωστόσο, για γνωστικά αντικείμενα με ένα μέλος ΔΕΠ προβλέπεται η εισαγωγή 3 σπουδαστών κατ' έτος, εφόσον συμφωνεί το μέλος ΔΕΠ του αντίστοιχου γνωστικού αντικείμενου. Οι προτεινόμενες αναλογίες σπουδαστών ανά γνωστικό αντικείμενο δεν σημαίνουν ότι υποχρεωτικά κάθε διδάσκων ενός γνωστικού αντικείμενου αναλαμβάνει οπωσδήποτε από έναν σπουδαστή Α' Κύκλου ανεξάρτητα από την επιθυμία εξειδίκευσης του τελευταίου. Απλά οι αριθμοί που προκύπτουν αντιστοιχούν σε γνωστικά αντικείμενα.

(Ο αριθμός των εισακτέων για το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 θα ορισθεί τέλη Ιουνίου 2011)

Α' Κύκλος: Η επιλογή των μεταπτυχιακών σπουδαστών γίνεται από επιτροπή καθηγητών κάθε προγράμματος υπό την εποπτεία της ΣΕΜΣ, ύστερα από γραπτή εξέταση που διεξάγεται κατά το τελευταίο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου και συνέντευξη που πραγματοποιείται κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου. Σε περίπτωση που παρέλθει η προθεσμία αυτή, την επιλογή αναλαμβάνει η ΣΕΜΣ. Η γραπτή εξέταση αφορά στο ειδικό γνωστικό αντικείμενο σε θέματα συνθετικού χαρακτήρα που επιλέγονται από τους οικείους εξεταστές λίγο πριν από την εξέταση. Κατά τη συνέντευξη ελέγχονται οι γνώσεις των υποψηφίων σε τρία μαθήματα της ειδίκευσης που επιλέγουν επί της δεδομένης ύλης, καθώς και η δυνατότητά τους να πραγματοποιήσουν πρωτότυπη έρευνα. Συνεκτιμάται ο γενικός βαθμός του πτυχίου, και κυρίως των σχετικών προπτυχιακών μαθημάτων, η γνώση περισσότερων της μίας ξένων γλωσσών, η επίδοση σε σεμιναριακές εργασίες και, εφ' όσον υπάρχει, η ερευνητική δραστηριότητα. Στη συνέντευξη συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ του γνωστικού αντικείμενου στο οποίο η/ο υποψήφιος/ος επιθυμεί να ειδικευτεί, των οποίων ο αριθμός συνιστάται να μην υπερβαίνει τους (5). Για τη γενική βαθμολογία ισχύει ποσοστό 50% στη γραπτή εξέταση και 50% στην προφορική συνέντευξη. Επίσης για την ένταξη θα πρέπει ο υποψήφιος να συγκεντρώσει μέσο όρο βαθμολογίας οκτώ (8).

Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι υπότροφοι του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας και του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, καθώς και οι αρχαιολόγοι υπάλληλοι της Ελληνικής Αρχαιολογικής Υπηρεσίας (που έχουν προσληφθεί ή έχουν γίνει δεκτοί κατόπιν εξετάσεων) απαλλάσσονται από τη γραπτή εξέταση και κατά την προφορική συνέντευξη κρίνονται με βάση τον έλεγχο των γνώσεών τους στο αντικείμενο στο οποίο επιθυμούν να ειδικευτούν, τα υπόλοιπα στοιχεία, καθώς και τη δυνατότητα προσαρμογής τους στο πρόγραμμα. Εάν η υποψηφιότητα συνοδεύεται από ικανό αριθμό σοβαρών επιστημονικών εργασιών, είναι δυνατή η απαλλαγή τους από σεμιναριακά μαθήματα του Α' Κύκλου.

Για την ένταξη στον Α' Κύκλο πτυχιούχων άλλων Τμημάτων προβλέπεται κατ' αρχάς επιλογή των υποψηφίων με ειδική συνέντευξη ελέγχου βασικής υποδομής στο κύριο γνωστικό αντικείμενο από την επιτροπή του σχετικού γνωστικού αντικείμενου. Οι επιλεγέντες, όχι περισσότεροι των δύο (2) ανά γνωστικό αντικείμενο, υποχρεούνται εντός ενός ακαδημαϊκού έτους να παρακολουθήσουν επιτυχώς τα ακόλουθα προπτυχιακά μαθήματα για δύο εξάμηνα: α) δύο μαθήματα κορμού, β) δύο μαθήματα ειδίκευσης και γ) ένα σεμιναριακό του σχετικού γνωστικού αντικείμενου. Μετά την επιτυχία τους στις εξετάσεις των παραπάνω μαθημάτων απαλλάσσονται από τη γραπτή εξέταση και προσέρχονται μόνο στην προβλεπόμενη και για τους υπόλοι-

πους υποψηφίους συνέντευξη· ελέγχονται οι γνώσεις των υποψηφίων σε τρία μαθήματα της ειδίκευσης και ανάλογα με τα αποτελέσματά της εντάσσονται οριστικά ή όχι στον Α' Κύκλο του ΠΜΣ. Σημειώνεται ωστόσο ότι οι υποψήφιοι έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν τον τρόπο εξέτασης που ισχύει για τους πτυχιούχους Ιστορικών και Αρχαιολογικών Τμημάτων (γραπτές εξετάσεις και συνέντευξη) μετά από γραπτό αίτημά τους. Επισημαίνεται ότι δεν εισάγονται στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα (Α' και Β' Κύκλο) χωρίς εξετάσεις πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων που δεν έχουν πραγματοποιήσει σπουδές Α' Κύκλου. Κάτοχοι Διπλώματος Ειδίκευσης Α' Κύκλου άλλων Τμημάτων εντάσσονται στον Β' Κύκλο χωρίς γραπτές εξετάσεις, μόνο με συνέντευξη στο αντικείμενο στο οποίο επιθυμούν να ειδικευθούν και σύμφωνα με τη δυνατότητα απορρόφησης του γνωστικού αντικειμένου.

Αλλοδαποί υποψήφιοι, για κανονικής διάρκειας ένταξη στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, εντάσσονται στον Α' Κύκλο αφού πρώτα παρακολουθήσουν τα ακόλουθα προπτυχιακά μαθήματα για δύο εξάμηνα: α) δύο μαθήματα κορμού, β) δύο μαθήματα ειδίκευσης και γ) ένα σεμιναριακό του σχετικού γνωστικού αντικειμένου καθώς και μαθήματα δύο εξαμήνων της νεοελληνικής γλώσσας (υποχρεωτικά). Η συνέχιση στον Α' Κύκλο σπουδών προϋποθέτει επιτυχείς εξετάσεις όλων των παραπάνω μαθημάτων στις κανονικές προπτυχιακές εξε-

τάσεις. Ο αριθμός των αλλοδαπών σπουδαστών δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει τους δύο (2) ανά ειδικευση.

Αλλοδαποί υπότροφοι του ΙΚΥ και άλλων φορέων περιορισμένης (συνήθως δεκάμηνης) διάρκειας εγγράφονται στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα χωρίς περαιτέρω διαδικασία, εφόσον μέλος ΔΕΠ δηλώνει επίσημα ότι αποδέχεται την επίβλεψη ενός εκάστου για το διάστημα που διαρκεί η υποτροφία. Γίνονται δεκτοί μόνο για το διάστημα ισχύος της υποτροφίας τους.

Όσοι από τις παραπάνω κατηγορίες (υπότροφοι του ΙΚΥ, αρχαιολόγοι υπάλληλοι της Ελληνικής Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, υπότροφοι του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας και του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, που έχουν προσληφθεί ή έχουν γίνει δεκτοί κατόπιν εξετάσεων, πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων, αλλοδαποί πτυχιούχοι, κάτοχοι μεταπτυχιακών διπλωμάτων ομοταγών ιδρυμάτων) ενταχθούν στο πρόγραμμα δεν συνηπολογίζονται στον αριθμό των εισακτέων.

Μεταπτυχιακοί σπουδαστές υπότροφοι προγραμμάτων κινητικότητας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή συναφών ρυθμίσεων είναι δυνατόν να πραγματοποιούν, ύστερα από απόφαση της ΣΕΜΣ, Τμήμα των σπουδών τους, εντασσόμενοι ως υπεράριθμοι στο πρόγραμμα. Αντιστοίχως σπουδαστές του προγράμματος του Τμήματος, που εξασφαλίζουν κοινοτική υποτροφία κινητικότητας ή άλλη, μπορούν να πραγματοποιήσουν Τμήμα των σπουδών τους σε κοινοτικό ή άλλο πανεπιστήμιο, συμβεβλημένο με το Πανεπιστήμιο Αθηνών, ύστερα από απόφαση της ΣΕΜΣ.

5. Διδακτικό προσωπικό

Το διδακτικό προσωπικό τού προγράμματος ορίζεται κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 του νόμου 3685/2008⁸. Οι εξωτερικοί συνερ-

⁸ Ν.3685/2008, Άρθρο 5

Παρ.1.α) Τη διδασκαλία των μαθημάτων και τις ασκήσεις στα Π.Μ.Σ. μπορούν να αναλαμβάνουν:

αα) Μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του οικείου Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές, ειδικοί επιστήμονες ή διδάσκοντες βάσει του Π.Δ. 407/1980 (ΦΕΚ 112 Α'), οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

αβ) Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική συγγραφική ή ερευνητική δραστηριότητα.

αγ) Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

β) Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να ανατίθεται επικουρικό έργο σε διδάσκοντες βάσει του Π.Δ. 407/1980 ή σε Καθηγητές Εφαρμογών των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.Π.Α.Ι.Τ.Ε., οι οποίοι κατέχουν τα εκ του νόμου προβλεπόμενα προσόντα, εφόσον η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος .

2. Τα μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Π. δεν επιτρέπεται να απασχολούνται αποκλειστικά σε Π.Μ.Σ., όπως ειδικότερα ορίζεται στον Κανονισμό.

4. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή, ο οποίος παρακολουθεί Π.Μ.Σ. που απονέμει Μ.Δ.Ε., ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από πρόταση της Σ.Ε., ένα μέλος Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. ως επιβλέπων. Η Σ.Ε. και ο επιβλέπων έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγ-

γάτες προτείνονται από το γνωστικό αντικείμενο στον αρμόδιο Τομέα, ο οποίος και εισηγείται στη ΣΕΜΣ. Οι επιμέρους ειδικεύσεις υποβάλλουν κατ' έτος στη ΣΕΜΣ τεκμηριωμένο πρόγραμμα με τα προσφερόμενα από μέλη ΔΕΠ και εξωτερικούς συνεργάτες μαθήματα, με τη θεματολογία, τη βιβλιογραφία και το χαρακτήρα της εκπαιδευτικής διαδικασίας την οποία σκοπεύουν να ακολουθήσουν. Η ΣΕΜΣ συζητεί τις προτάσεις, φροντίζει για τη συνοχή των προγραμμάτων της δέσμης και για τη δημιουργία των κατάλληλων όρων πραγματοποίησής τους.

6. Διοίκηση

Αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του ΠΜΣ είναι η Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΣΕΜΣ), η οποία συγκροτείται από τους εκπροσώπους των επί μέρους προγραμμάτων (ως ανωτ. παρ. 2), τον Πρόεδρο του Τμήματος, τους Διευθυντές των Τομέων. Στη ΣΕΜΣ μετέχουν και εκπρόσωποι των διατμηματικών προγραμμάτων, στα οποία συμμετέχει το Τμήμα. Στις εργασίες της ΣΕΜΣ παρίστανται και δύο εκπρόσωποι των μεταπτυχιακών σπουδαστών, από όσους μετέχουν στην ΓΣΕΣ. Οι τελευταίοι δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Η ΣΕΜΣ συγκαλείται σε συνεδρίες από τον Διευθυντή Μεταπτυχιακών Σπουδών, θέση που καταλαμβάνει μέλος ΔΕΠ από τις δύο ανώτερες βαθμίδες με απόφαση της ΓΣΕΣ (Ν. 3685/2008, άρθρο 2, §δ) και την αντιπροσωπεύει στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών που λειτουργεί σε επίπεδο ΑΕΙ. Η ΣΕΜΣ εισηγείται τον αριθμό εισακτέων του επομένου έτους με τις αναλογίες για τους υποτρόφους του ΙΚΥ και των ανταλλαγών, επιλέγει τους σπουδαστές κατ' έτος, συντονίζει τα ετήσια προγράμματα της δέσμης, εισηγείται για την απονομή υποτροφιών και ασκεί γενικά εποπτεία της όλης λειτουργίας των μεταπτυχιακών σπουδών. Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους υποβάλλει στη ΓΣΕΣ απολογισμό της πορείας του προγράμματος.

Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης (ΓΣΕΣ) για τα μεταπτυχιακά του Τμήματος συνέρχεται τουλάχιστον τέσσερις φορές κάθε χρόνο. Επικυρώνει την εισήγηση της ΣΕΜΣ για τον αριθμό των εισακτέων, γνωστοποιεί στο ΙΚΥ και το ΥΠΕΠΘ τον αριθμό των υποτρόφων που μπορεί να εξυπηρετήσει το πρόγραμμα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, επικυρώνει τις αποφάσεις της ΣΕΜΣ για την επιλογή των επιτυχόντων στις συνεντεύξεις, τη λειτουργία των προγραμμάτων, τη βαθμολογία των σπουδαστών και απονέμει τα μεταπτυχιακά διπλώματα. Επίσης εξουσιοδοτεί τη ΣΕΜΣ για τη διεύθυνση των μεταπτυχιακών

χου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ή άλλα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. μπορεί να ορίζονται συνεπιβλέποντες του μεταπτυχιακού φοιτητή. Για την εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος τριμελής επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β', ή Γ', οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος.

σπουδών κατά το ερχόμενο ακαδημαϊκό έτος και την αντιμετώπιση των σχετικών θεμάτων.

Η ΣΕΜΣ διαθέτει γραμματεία με πλήρη απασχόληση. Η γραμματεία τηρεί το μητρώο και το αρχείο των σπουδαστών καθώς και τα πρακτικά των συνεδριών της ΣΕΜΣ, εκδίδει τα αναγκαία πιστοποιητικά και διεκπεραιώνει την αλληλογραφία για τις μεταπτυχιακές σπουδές και τις συνδεόμενες με αυτές ανταλλαγές σπουδαστών. Επίσης προσφέρει γραμματειακή υποστήριξη στην οργάνωση των επιστημονικών εκδηλώσεων του ΠΜΣ.

7. Διάρθρωση σπουδών

Τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας έχουν κοινή δομή προγράμματος.

Οι σπουδαστές παρακολουθούν υποχρεωτικώς τα σεμινάρια και συμμετέχουν ενεργώς στις δραστηριότητες του μεταπτυχιακού προγράμματος, καταρτίζουν δε το προσωπικό τους πρόγραμμα σε συνεργασία με τον επιβλέποντα τις σπουδές τους, ο οποίος ενημερώνει στη συνέχεια γραπτώς τη ΣΕΜΣ.

Επιβλέποντες ορίζονται μέλη ΔΕΠ που δέχονται να συμμετάσχουν στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα και προσφέρουν στη διάρκεια των 4 εξαμήνων του Α' Κύκλου ένα τουλάχιστον σεμιναριακό μάθημα. Ο αριθμός μεταπτυχιακών σπουδαστών ανά επιβλέποντα δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 5, με εξαίρεση τα γνωστικά αντικείμενα που έχουν έως 3 μέλη ΔΕΠ. Οι επιβλέποντες επιλέγονται από την εξεταστική επιτροπή σε συνεργασία με τους επιτυχόντες.

Οι υποχρεώσεις των σπουδαστών κατανέμονται ως εξής:

Α' Κύκλος: Αποτελείται από 4 εξάμηνα (δύο έτη) στα οποία ο φοιτητής συμμετέχει σε 6 σεμινάρια, τα οποία απολήγουν σε υποβολή γραπτής σεμιναριακής εργασίας 20-25 σελίδων (7-8.500 λέξεων)⁹. Εντός πέντε μηνών από την ολοκλήρωση του εξαμήνου κατατίθεται από τον διδάσκοντα η βαθμολογία στη Γραμματεία του ΠΜΣ. Μη επιτυχής ολοκλήρωση του σεμιναρίου συνεπάγεται επανάληψη του ίδιου ή άλλου σεμιναρίου. Από το σύνολο των σεμιναρίων τα τέσσερα πρέπει να προέρχονται από τον κατάλογο των μαθημάτων της ειδίκευσης στην οποία έχει εγγραφεί ο σπουδαστής ή συγγενών ειδικεύσεων ή από μαθήματα της ίδιας ειδίκευσης σε ομοταγές αναγνωρισμένο ίδρυμα της αλλοδαπής στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα υπόλοιπα σεμινάρια μπορεί να προέρχονται από άλλες ειδικεύσεις του ΠΜΣ του Τμήματος. Ένα ή το πολύ δύο εξ αυτών υπάρχει δυνατότητα να προσφέρονται ως «ελεύθερες σεμιναριακές

⁹ Η αντικατάσταση του αριθμού των μαθημάτων από 8 (οκτώ) σε 7 (επτά) (συμπεριλαμβανομένης και της διπλωματικής εργασίας) έχει εγκριθεί από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος και τη Σύγκλητο του ΕΚΠΑ και έχει κατατεθεί στο ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ Δ.Β.Μ.Θ. για την τελική έγκριση και δημοσίευση στο ΦΕΚ. Στην περίπτωση που η αντικατάσταση αυτή δεν εγκριθεί από το Υπουργείο τα μαθήματα παραμένουν 8 (οκτώ).

εργασίες» από μέλη ΔΕΠ του Τμήματός μας ή από εξωτερικούς συνεργάτες, με θέματα εξειδικευμένα, τα οποία δεν προσφέρονται στο Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σεμιναρίων. Ο επόπτης της «ελεύθερης σεμιναριακής εργασίας» παρακολουθεί την εργασία του μεταπτυχιακού φοιτητή ανελλιπώς και συναντάται μαζί του ανά 150ήμερο. Η εργασία παρουσιάζεται γραπτή και ολοκληρωμένη σε ειδικό σεμινάριο στο τέλος του εξαμήνου ή στην επόμενη εξεταστική περίοδο. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής Α' Κύκλου έχει δικαίωμα να εκπονήσει μία ή δύο το πολύ ελεύθερες σεμιναριακές εργασίες ανάλογα με την κρίση του επιβλέποντα. Σημειωτέον ότι οι εξωτερικοί συνεργάτες του ΠΜΣ εάν προσφέρουν θέματα, τα οποία μπορεί να ενδιαφέρουν περισσότερους από ένα μεταπτυχιακούς φοιτητές, εντάσσονται στα σεμιναριακά μαθήματα του Τμήματος, όπως τούτο έχει αποφασισθεί και εγκριθεί από την ΣΕΜΣ. Διευκρινίζεται ότι το ένα από τα σεμιναριακά μαθήματα μπορεί να έχει τη μορφή πρακτικής άσκησης. Τα σεμιναριακά μαθήματα που προσφέρονται ανά ειδίκευση στα πλαίσια του ΠΜΣ του Τμήματος ανά διετία είναι τουλάχιστον 8. Η θεματολογία και η βιβλιογραφία των μαθημάτων περιέχονται στον παρόντα οδηγό σπουδών, ο οποίος διανέμεται στους σπουδαστές το πρώτο δεκαήμερο του Οκτωβρίου. Κάθε σπουδαστής μπορεί να παρακολουθεί σε κάθε εξάμηνο τρία σεμιναριακά μαθήματα, σύμφωνα με το πρόγραμμά του, το οποίο διαμορφώνεται υπό την εποπτεία του επιβλέποντα. Κατά το τρίτο εξάμηνο αρχίζει η εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ειδίκευσης (στο εξής ΜΔΕ). Ο Α' Κύκλος τερματίζεται με την υποβολή της Μ.Δ.Ε. με πρωτότυπες συμβολές, ενδεικτικές συνθετικής ικανότητας. Η συνεκτίμηση της επιτυχούς παρακολούθησης των σεμιναρίων και της Μ.Δ.Ε. οδηγεί στη χορήγηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος ειδίκευσης. Οι σεμιναριακές εργασίες αντιστοιχούν προς 10 πιστωτικές μονάδες (ECTS) η καθεμία και η διπλωματική προς 60.

Τα σεμινάρια είναι εξαμηνιαία. Διδάσκονται επί δίωρο κάθε εβδομάδα με ελάχιστο αριθμό οκτώ μαθημάτων ανά εξάμηνο. Κατά την έναρξη των μαθημάτων ο διδάσκων αναλύει το πρόγραμμα του σεμιναρίου, προσδιορίζει τα επί μέρους θέματα που θα εξετασθούν, κατανέμει τις υποχρεώσεις και τις εργασίες των μετεχόντων και υποδεικνύει την αναγκαία βιβλιογραφία.

Τα μαθήματα διεξάγονται στην ελληνική γλώσσα με δυνατότητα προσφοράς μαθημάτων στην αγγλική από επισκέπτη καθηγητή προερχόμενο από ΑΕΙ της αλλοδαπής.

Πρόγραμμα σεμιναρίων

Προϊστορική Αρχαιολογία

Υποχρεωτικά

- Θέματα εμβάθυνσης στην Παλαιολιθική και Μεσολιθική Εποχή
- Θέματα εμβάθυνσης στην Νεολιθική Εποχή

- Θέματα εμβάθυνσης στο Περιβάλλον των Προϊστορικών Χρόνων
- Θέματα εμβάθυνσης στην Πρώιμη Εποχή του Χαλκού
- Θέματα εμβάθυνσης στο Μινωικό Πολιτισμό
- Θέματα εμβάθυνσης στο Μεσοελλαδικό Πολιτισμό
- Θέματα εμβάθυνσης στο Μυκηναϊκό Πολιτισμό
- Θέματα εμβάθυνσης στον Κυπριακό Πολιτισμό
- Θέματα εμβάθυνσης στους Πολιτισμούς των Λαών της Εγγύς Ανατολής

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Αρχαιομετρία
- Διαχείριση Μνημείων
- Θρησκευσιολογία
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Αρχαία κείμενα
- Άλλα

Κλασική Αρχαιολογία

Υποχρεωτικά

- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία των Πρώιμων Ιστορικών και Αρχαϊκών Χρόνων
- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία των Κλασικών Χρόνων
- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία των Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών χρόνων
- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχιτεκτονική
- Επιγραφική
- Νομισματική
- Αρχαία Κείμενα
- Αρχαία Ιστορία

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Διαχείριση Μνημείων
- Αρχαιομετρία
- Γεωλογία
- Μουσειολογία
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Άλλα

Βυζαντινή Αρχαιολογία

Υποχρεωτικά

- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία και Τέχνη της Παλαιοχριστιανικής περιόδου
- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία και Τέχνη της Βυζαντινής περιόδου
- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία και Τέχνη της Μεταβυζαντινής περιόδου
- Βυζαντινή Ιστορία
- Βυζαντινή Φιλολογία

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Νομισματική
- Επιγραφική
- Μουσειολογία
- Διαχείριση Μνημείων
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Θέματα Θεολογικής Ερμηνείας
- Άλλα

Ιστορία Τέχνης

Υποχρεωτικά

Ευρωπαϊκή Τέχνη

- Θέματα εμβάθυνσης στην Τέχνη της Αναγέννησης
- Θέματα εμβάθυνσης στην Τέχνη του Μπαρόκ
- Θέματα εμβάθυνσης στην Τέχνη του 19ου αιώνα

Νεοελληνική τέχνη

- Θέματα εμβάθυνσης στην Επτανησιακή Τέχνη
- Θέματα εμβάθυνσης στην Ελληνική Ζωγραφική του 20ού Αιώνα
- Θέματα εμβάθυνσης στη Γενιά του '30
- Η Ελληνική Εκδοχή των Αναζητήσεων της Μοντέρνας και Μεταμοντέρνας Τέχνης
- Θέματα εμβάθυνσης στη Νεοελληνική Αρχιτεκτονική
- Θέματα εμβάθυνσης στη Νεοελληνική Γλυπτική
- Θέματα εμβάθυνσης στη Νεοελληνική Χαρακτική
- Θέματα εμβάθυνσης στη Μεταπολεμική Τέχνη

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Διαχείριση μνημείων
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών

- Άλλα

Ιστορία της Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας

Υποχρεωτικά

- Αρχαϊκοί, Κλασικοί Χρόνοι
- Ελληνιστικοί Χρόνοι
- Ρωμαϊκή Ιστορία
- Ο Κόσμος της Ύστερης Αρχαιότητος
- Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- Λατινική Φιλολογία
- Κλασική Αρχαιολογία
- Επιγραφική
- Νομισματική

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Ιστορία του Δικαίου
- Παπυρολογία
- Κοινωνιολογία, Πολιτειολογία
- Βυζαντινή Ιστορία
- Βυζαντινή Αρχαιολογία
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Άλλα

Βυζαντινή Ιστορία

Υποχρεωτικά

- Πρώιμη Βυζαντινή Περίοδος
- Μέση Βυζαντινή Περίοδος
- Ύστερη Βυζαντινή Περίοδος
- Διαχρονικά με έμφαση στην Ιστοριογραφία, Διπλωματική, Αγιολογία, Επιγραφική, Νομισματική, Παπυρολογία, Χαρτογραφία και Ιστορική Γεωγραφία

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Βυζαντινή Φιλολογία
- Βυζαντινή Αρχαιολογία
- Βυζαντινή Τέχνη
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Άλλα

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία

Υποχρεωτικά

Νέου Ελληνισμού:

- Κοινωνικές, Οικονομικές, Ιστορικοανθρωπολογικές, Πολιτισμικές, Προσεγγίσεις της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού κατά την περίοδο της βενετικής και οθωμανικής κυριαρχίας

Νεότερου Ελληνισμού

- Δημόσια Ιστορία
- Θεωρία της Ιστορίας
- Νεοελληνική Ιστορία: Ζητήματα Πηγών
- Νεοελληνική Ιστορία: Ζητήματα Μεθοδολογίας

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Ευρωπαϊκή Ιστορία
- Κοινωνική Ιστορία
- Βοηθητικές Επιστήμες της Ιστορίας
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Άλλα

Ευρωπαϊκή Ιστορία

Υποχρεωτικά

- Πολιτική, κοινωνικοοικονομική και πολιτισμική ιστορία της Ευρώπης από το Μεσαίωνα ως τον 20ό αιώνα
- Λατινική Παλαιογραφία

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Θεωρία της Ιστορίας
- Ιστοριογραφία
- Άλλα

Οι σπουδαστές καθορίζουν το πρόγραμμα των μαθημάτων τους σε συνεργασία με τον επιβλέποντα κατά τις ρυθμίσεις του εσωτερικού κανονισμού. Είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς τα σεμινάρια και να ακολουθούν τους κανονισμούς κάθε σεμιναρίου και τις οδηγίες του διδάσκοντος. Σπουδαστής που θα απουσιάσει αδικαιολογητάς πέραν των τριών συναντήσεων σε κάθε σεμινάριο χάνει

το δικαίωμα της παρακολούθησής του. Οι σπουδαστές παρακολουθούν υποχρεωτικώς και τις διαλέξεις ή τις επιστημονικές συναντήσεις που οργανώνει η επιτροπή του προγράμματος. Τέλος οι σπουδαστές, για λόγους ειδικής ενημέρωσης που επιβάλλει η κατεύθυνση σπουδών και μετά από απόφαση της ΣΕΜΣ, είναι δυνατόν να παρακολουθήσουν εξειδικευμένα σεμινάρια ή και ειδικά προπτυχιακά μαθήματα σε άλλα Τμήματα του αυτού ή άλλου ΑΕΙ. Η παρακολούθηση προπτυχιακών μαθημάτων δεν υποκαθιστά σε καμία περίπτωση τα μεταπτυχιακά σεμινάρια.

Για να θεωρηθεί επιτυχής η παρακολούθηση σεμιναρίων ο σπουδαστής οφείλει να έχει συγκεντρώσει κατά μέσον όρο βαθμό οκτώ. Εάν δεν συγκεντρώσει το βαθμό αυτό στο ένα τρίτο των σεμιναρίων, τότε απορρίπτεται. Ο σπουδαστής δεν είναι δυνατόν να παρακολουθήσει το δεύτερο έτος, αν δεν έχει ολοκληρώσει την παρακολούθηση τουλάχιστον τεσσάρων σεμιναρίων κατά το πρώτο έτος. Ο Α' Κύκλος είναι δυνατόν να ολοκληρωθεί σε τρία έτη. Για κάθε επί πλέον εξάμηνο απαιτείται πρόταση του επιβλέποντα τις σπουδές.

Στο τέλος της φοίτησής του στον Α' Κύκλο σπουδών ο σπουδαστής καταθέτει εργασία στο κύριο μάθημα, επιστημονική και με συμβολές στην έρευνα, που η έκτασή της θα ορίζεται μεταξύ 40-50.000 λέξεων περιλαμβανομένων των σημειώσεων, όχι όμως πινάκων βιβλιογραφίας και λοιπών πινάκων και φωτογραφιών. Για την εξέταση της Μ.Δ.Ε. ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος τριμελής επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β', Γ', οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος (άρθρο 5, § 4, του νόμου 3685/2008). Εξάλλου, οι επιβλέποντες τις Μ.Δ.Ε. είναι υποχρεωμένοι εντός τριμήνου από την ημερομηνία κατάθεσης της τελικής μορφής της εργασίας στη γραμματεία του ΠΜΣ και εν συνεχεία στον επιβλέποντα να προτείνουν στην ΣΕΜΣ τον Β' και Γ' βαθμολογητή, για την κρίση της Μ.Δ.Ε. Αν η προθεσμία παρέλθει χωρίς αποτέλεσμα, το θέμα συζητείται στην ΣΕΜΣ, η οποία μπορεί να ορίσει αντικαταστάτη. Η πρόταση για τον ορισμό του Β' και Γ' βαθμολογητή πρέπει να υποβάλλεται στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την 1η Ιουνίου και 1η Δεκεμβρίου εκάστου έτους, οπότε και εγκρίνονται οι Μ.Δ.Ε. Η Μ.Δ.Ε. Α' Κύκλου βαθμολογείται με το μέσο όρο της βαθμολογίας που προτείνουν οι τρεις βαθμολογητές. Σε περίπτωση απόκλισης πέραν των τριών βαθμών, επιλαμβάνεται του θέματος η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών. Τέλος, ο βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικεύσεως προκύπτει με ποσοστό 50% από το βαθμό στις έξι σεμιναριακές εργασίες και 50% από το βαθμό της διπλωματικής εργασίας. Οι διπλωματικές εργασίες αξιολογούνται με βαθμό της κλίμακας από 8 (οκτώ) -10 (δέκα) με ενδιάμεσες διαβαθμίσεις. Επιτυχής θεωρείται η αποφοίτηση με συνολικό βαθμό όχι χαμηλότερο του 8 (οκτώ).

Όσοι σπουδαστές δεν ολοκληρώσουν τον Α' Κύκλο σε τρία έτη θεωρούνται ανενεργοί. Ο σπουδαστής είναι δυνατό να ενεργοποιηθεί μετά από αίτησή του και πρόταση του επιβλέποντα και υποχρεούται να ολοκληρώσει τον Α' Κύκλο σε ένα έτος.

Στο τέλος κάθε χρόνου προβλέπεται η οργάνωση ημερίδας κατά την οποία παρουσιάζονται με μορφή ανακοινώσεων οι εργασίες των μεταπτυχιακών σπουδαστών, καθώς και τα προσωρινά συμπεράσματα διδακτορικών διατριβών εν εξελίξει. Η ημερίδα αυτή είναι δημόσια και γνωστοποιείται, με κατάλληλο τρόπο, στα μέλη της αντίστοιχης επιστημονικής κοινότητας. Αντί ημερίδας είναι δυνατό να οργανώνονται κανονικής διάρκειας μεταπτυχιακά σεμινάρια Β' Κύκλου στα οποία οι υποψήφιοι διδάκτορες παρουσιάζουν ενώπιον και της τριμελούς επιτροπής τους την πορεία της εκπονούμενης διατριβής και τα προσωρινά συμπεράσματά τους.

Β' Κύκλος:

Οι αιτήσεις για ένταξη στον Β' Κύκλο εξετάζονται δύο φορές το χρόνο, τον Ιούνιο και τον Δεκέμβριο, στις τακτικές συναντήσεις της ΣΕΜΣ.

Η εισαγωγή στο Β' Κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών γίνεται ύστερα από απόφαση της ΣΕΜΣ, η οποία πρέπει να συνεκτιμήσει:

- το σύνολο της βαθμολογίας στα σεμινάρια του Α' Κύκλου
- την αξιολόγηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ειδίκευσης
- την εισήγηση του επιβλέποντα τις σπουδές του φοιτητή (ο οποίος και θα προτείνει τα άλλα δύο μέλη της εξεταστικής επιτροπής)
- την τεκμηριωμένη πρόταση διδακτορικής διατριβής

Κάτοχοι μεταπτυχιακών διπλωμάτων ομοταγών ιδρυμάτων, αντιστοιχών με τους πραγματοποιούμενους στο πρόγραμμα κλάδων, μπορούν ύστερα από απόφαση της ΣΕΜΣ και σχετική εισήγηση της εξεταστικής επιτροπής, η οποία σε συνέντευξη διερευνά τις δυνατότητες εκπόνησης από αυτούς διατριβής, να πραγματοποιήσουν μόνο τον Β' Κύκλο σπουδών, εφόσον μέλος ΔΕΠ δέχεται να αναλάβει την εποπτεία τους. Οι αιτήσεις υποβάλλονται από 1-20 Νοεμβρίου και η συνέντευξη πραγματοποιείται κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Δεκεμβρίου. Επισημαίνεται ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή στον Β' Κύκλο είναι η κατάθεση στη γραμματεία του ΠΜΣ Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης Α' Κύκλου Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Με σχετική απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να προβλέπεται η παράλληλη παρακολούθηση και επιτυχής περάτωση οργανωμένου κύκλου μαθημάτων ή άλλες συναφείς δραστηριότητες (νόμος

3685/2008, άρθρο 9, § 3β). Για να παραταθεί το διάστημα αυτό χρειάζεται αιτιολογημένη έκθεση του επόπτη της διδακτορικής διατριβής. Ο Κύκλος αυτός οδηγεί στην απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

Όσοι σπουδαστές δεν ολοκληρώσουν τη διατριβή τους σε πέντε χρόνια θεωρούνται ανενεργοί. Είναι δυνατό να ενεργοποιηθούν μετά από αίτησή τους και μετά από πρόταση της συμβουλευτικής επιτροπής και υποχρεούνται να υποβάλουν τη διατριβή τους σε δύο έτη. Ο υποψήφιος διδάκτορας έχει υποχρέωση, εφόσον τού ζητηθεί, να προσφέρει εκπαιδευτικές υπηρεσίες στο Τμήμα, στο οποίο εκπονεί τη διατριβή του (Ν. 3685/2008, άρθρο 9, §3δ), συμπεριλαμβανομένης και της φροντιστηριακής διδασκαλίας μετά από πρόταση του υπεύθυνου διδάσκοντος και έγκριση της επιτροπής μεταπτυχιακών σπουδών.

Οι σπουδαστές δικαιούνται να αναστείλουν τις σπουδές τους για σοβαρούς λόγους (στράτευση, ασθένεια, κ.ά.). Ο χρόνος της αναστολής δεν πρέπει να υπερβαίνει τα δύο έτη καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών τους (Α' και Β' Κύκλος). η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα. Εξυπακούεται ότι ο χρόνος της αναστολής δεν πρέπει να συμπίπτει με τον χρόνο της αδράνειας.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες εκπονούν τη διδακτορική τους διατριβή με την παρακολούθηση τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. τριμελής συμβουλευτική επιτροπή για την επίβλεψη και καθοδήγηση του υποψηφίου, στην οποία μετέχουν ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος της βαθμίδας του καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή ή επίκουρου καθηγητή, ως επιβλέπων, και άλλα δύο (2) μέλη, τα οποία μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. του ίδιου ή άλλου Τμήματος του ίδιου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.Π.ΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β', Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του (νόμος 3685/2008, άρθρο 9, §2). Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ορίζεται η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ειδίκευσης ή της διδακτορικής διατριβής (νόμος 3685/2008, άρθρο 9, §4γ).

Οι υποψήφιοι διδάκτορες είναι υποχρεωμένοι να συνεργάζονται με τα μέλη της τριμελούς επιτροπής και να υποβάλλουν κάθε χρόνο (άρθρο 9, §3στ) έκθεση για την πορεία της έρευνάς τους. Οι επιβλέποντες ενημερώνουν τη ΣΕΜΣ για την πορεία αυτή συμπληρώνοντας ειδική κατάσταση, που διανέμεται κάθε χρόνο από τη γραμματεία μεταπτυχιακών σπουδών τού Τμήματος και περιλαμβάνει τους Μ.Φ. Β' Κύκλου της ειδίκευσής τους. Παράλειψη εκ μέρους του υποψηφίου να καταθέσει έκθεση επί ένα χρόνο, χωρίς αιτιολογία, συνεπάγεται την διαγραφή του από τον Β' Κύκλο. Ο υποψήφιος υποχρεούται επίσης να παρακολουθεί το πρόγραμμα ειδικών διαλέξεων ή μεταπτυχιακών

σεμιναρίων Β' Κύκλου που ορίζει το πρόγραμμα.

Η έκταση της διδακτορικής διατριβής ορίζεται μεταξύ 120.000 - 160.000 λέξεων (περίπου 300-400 δακτυλόγραφες σελίδες) περιλαμβανομένων των σημειώσεων, όχι όμως πινάκων βιβλιογραφίας, λοιπών πινάκων, σχεδίων και φωτογραφιών.

Μετά την κατάθεση της διδακτορικής διατριβής που συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση ότι κατατίθεται για πρώτη φορά, η τριμελής επιτροπή υποβάλλει εντός τριμήνου στην ΣΕΜΣ αίτηση συγκρότησης επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία επικυρώνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Αν η προθεσμία παρέλθει χωρίς αποτέλεσμα, το θέμα συζητείται στη Μεταπτυχιακή Επιτροπή, η οποία μπορεί να ορίσει αντικαταστάτη. Παράλληλα, η τριμελής εισηγητική επιτροπή υποβάλλει στη Γραμματεία του Τμήματος εισηγητική έκθεση η οποία διαβιβάζεται στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής καθώς και στον υποψήφιο, 30 ημέρες πριν από την προφορική δοκιμασία του υποψηφίου. Για την τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής του υποψηφίου διδάκτορα, μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών του, ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. επταμελής εξεταστική επιτροπή, στην οποία μετέχουν και τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Τέσσερα (4) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να είναι μέλη Δ.Ε.Π., εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) πρέπει να ανήκουν στο οικείο Τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.Π.ΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β', Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπόνησε τη διατριβή του (νόμος 3685/2008, άρθρο 9, § 4α).

Η προφορική δοκιμασία του υποψηφίου είναι δημόσια και αναγγέλλεται με ανακοινώσεις και προσκλήσεις προς το διδακτικό προσωπικό, τους φοιτητές και τα μέλη της επιστημονικής κοινότητας. Δέον όπως έχει επίσημο και πανηγυρικό χαρακτήρα. Το πρακτικό της επταμελούς επιτροπής θα πρέπει να κατατίθεται στη Γραμματεία του ΠΜΣ και του Τμήματος.

8. Μεταδιδακτορικό

Η ΣΕΜΣ στη συνεδρία της 22-5-2003 αποφάσισε ότι το Τμήμα θα δέχεται στο πλαίσιο του ΠΜΣ να υιοθετεί μεταδιδάκτορες ερευνη-

τές για τη διεξαγωγή της έρευνάς τους, εφόσον μέλος ΔΕΠ του Τμήματος αναλαμβάνει με γραπτή διαβεβαίωση την επίβλεψη εκάστου μεταδιδάκτορα ερευνητή μετά από αίτηση του υποψηφίου στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών. Ο επόπτης μεταδιδασκαλικής έρευνας θα πρέπει να προέρχεται από το ίδιο γνωστικό αντικείμενο με την αιτούμενη προς έρευνα ιστορική περίοδο. Η μεταδιδασκαλική αυτή έρευνα μπορεί να διαρκέσει από ένα έως τρία ακαδημαϊκά έτη. Ο μεταδιδάκτορας ερευνητής οφείλει να καταθέτει γραπτή έκθεση της πορείας της έρευνάς του στο τέλος εκάστου ακαδημαϊκού έτους, συνοδευόμενη από σχετική έκθεση του επόπτη καθηγητή. Μετά την ολοκλήρωση της έρευνάς του ο μεταδιδάκτορας ερευνητής καταθέτει στη γραμματεία του ΠΜΣ συνοπτική έκθεση των αποτελεσμάτων της, έκτασης τουλάχιστον 6.000 λέξεων, που θα δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ στο διαδίκτυο. Η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της έρευνας θα γίνεται μετά την υποβολή της τελικής έκθεσης. Οι μεταδιδάκτορες ερευνητές του Τμήματος οφείλουν να αναφέρουν τη συναφή ιδιότητά τους στις δημοσιεύσεις που πραγματοποιούν επί του αντικειμένου της έρευνάς τους.

Εάν η απορρέουσα από τη μεταδιδασκαλική έρευνα μελέτη φθάσει σε στάδιο δημοσίευσης θα πρέπει να εγκρίνεται από τριμελή επιτροπή.

9. Μεταβατικές ρυθμίσεις

Ο κανονισμός αυτός ισχύει από το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, δηλαδή 2010-11¹⁰. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές οι οποίοι φοιτούσαν στο προϋπάρχον Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος εντάχθηκαν αυτομάτως στο νέο πρόγραμμα. Οι σπουδαστές Β' Κύκλου συνεχίζουν υπό την καθοδήγηση των επιτροπών που έχουν ήδη ορισθεί.

Επισημαίνεται ότι οι εισαχθέντες έως και το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 ακολουθούν ως προς τον αριθμό των σεμιναριακών μαθημάτων τον έως τότε ισχύοντα (δηλ. 2009-2010) εσωτερικό κανονισμό του ΠΜΣ.

¹⁰ Η διάρκεια λειτουργίας του ΠΜΣ και η αντικατάσταση του αριθμού των μαθημάτων του Α' Κύκλου από 8 σε 7, που αναφέρονται στον κανονισμό αυτό, έχουν εγκριθεί από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος και τη Σύγκλητο του ΕΚΠΑ και έχουν κατατεθεί στο ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ Δ.Β.Μ.Θ. για την τελική έγκριση και δημοσίευση στο ΦΕΚ.

**ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

<i>ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Η αρχιτεκτονική στην εικονογραφία της προϊστορικής Κρήτης και Κύπρου, με έμφαση στην Ύστερη Χαλκοκρατία. <i>Ε. Μαντζουράνη</i></p> <p>The architecture in the iconography of prehistoric Crete and Cyprus, with emphasis in the Late Bronze Age. <i>E. Mantzourani</i></p>	1001
<p>Αρχαιομετρικές προσεγγίσεις σε αρχαιολογικά και περιβαλλοντικά υλικά. <i>Λ. Καραλή – Γ. Μανιάτης</i></p> <p>Archaeometrical approaches in archaeological and environmental materials. <i>L. Karali – G. Maniatis</i></p>	1003
<p>Προβλήματα στη Μυκηναϊκή Αρχαιολογία. <i>Νάγια Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα</i></p> <p>Problems in Mycenaean Archaeology. <i>N. Polychronakou-Sgouritsa</i></p>	1005
<p>Η ιστορία της Προϊστορικής έρευνας κατά τον 19ο και 20ό αιώνα: Η παλαιολιθική εποχή στην Ελλάδα και τη Βαλκανική. <i>Γ. Κουρτέση-Φιλιππάκη</i></p> <p>The history of the Prehistoric research during the 19th and 20th centuries: The palaeolithic in Greece and the Balkans. <i>G. Kourtessi-Philippakis</i></p>	1007

<i>ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΤΕΟ</i>	
<p>Η Μεσοελλαδική Εποχή – μια μακρά περίοδος κρίσης; <i>Α.Χασιακού-Αργυράκη</i></p> <p>The Middle Helladic Period – a long period of crisis? <i>A.Hassiacou-Argyrazi</i></p>	1002
<p>Η ανθρώπινη μορφή στη μικροτεχνία της Εποχής του Χαλκού στην ηπειρωτική Ελλάδα. <i>Α. Παπαδημητρίου-Γραμμένου</i></p> <p>The human figure in the works of minor art of the Bronze Age in mainland Greece. <i>A. Papadimitriou-Grammenou</i></p>	1004
<p>Γιατί η Κρήτη ήταν διαφορετική; <i>Ι. Παπαδάτος</i></p> <p>Why was Crete different? <i>Υ. Papadatos</i></p>	1006
<p>«Περίοδος κρίσης» και «σκοτεινοί αιώνες» ; Η μετάβαση από την Ύστερη Εποχή του Χαλκού στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου στην Εγγύς Ανατολή και το Αιγαίο. <i>Κ. Κοπανιάς</i></p> <p>“Crisis Years” and “Dark Ages”? The transition from the Late Bronze to the Early Iron Age in the Near East and the Aegean. <i>K. Koranias</i></p>	1008
<p>Ο Sir Arthur Evans και ο «Μινωικός πολιτισμός» του στο στόχαστρο της σύγχρονης κριτικής σκέψης. <i>Λ. Πλάτων</i></p> <p>Sir Arthur Evans and his “Minoan civilization” under the probe of modern critical thought. <i>L. Platon</i></p>	1010

ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Μικρές και απομονωμένες κοινωνίες των Πρώιμων Ιστορικών Χρόνων.

N. Κούρου

Small and isolated communities of Early Iron Age Greece.

N. Kourou

1009

Τέχνη και αρχιτεκτονική στην αρχαία Μακεδονία. 4ος-2ος αι. π.Χ.
Ολ. Παλαγγιά

Art and architecture in ancient Macedonia. 4th-2nd centuries B.C.

Ol. Palaggia

1011

Η αρχιτεκτονική του 4ου αιώνα π.Χ.

Χρ. Κανελλόπουλος

The architecture of the 4th century B.C.

Chr. Kanellopoulos

1013

Όψεις της ελληνικής πλαστικής κατά τους Ρωμαϊκούς χρόνους.

Στ. Κατάκης

Aspects of greek sculpture during the Roman times.

St. Katakis

1015

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Νεκροπόλεις - Ταφές - Ταφικά έθιμα - Επιτύμβια μνημεία κατά την Πρώιμη Κλασική εποχή.

Γ. Κοκκορού-Αλευρά

Necropoleis – Burials - Burial Customs - Grave Monuments in the Early Classical Period. <i>G. Kokkorou-Aletras</i>	1012
Πολιτική προπαγάνδα στα Πανελλήνια Ιερά. <i>Π. Βαλαβάνης</i>	
Political propaganda in the Panhellenic Sanctuaries. <i>P. Valavanis</i>	1014
Ιερά και τοπίο. Αστικά, περιαστικά και εξωαστικά ιερά. <i>Λ. Παλαιοκρασσά-Κόπιτσα</i>	
Sanctuaries and landscape. Urban, suburban/periurban and non-urban sanctuaries. <i>L. Paleokrassa-Kopitsa</i>	1016
Ζητήματα ειδικών αρχιτεκτονικών συλλήψεων κατά τον 5ο και 4ο αιώνα π.Χ. <i>Χρ. Κανελλόπουλος</i>	
Aspects of specific architectural concepts in the 5th and 4th centuries B.C. <i>Chr. Kanellopoulos</i>	1018
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ	
<i>ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
Όψεις της τέχνης στη Βυζαντινή και Βενετική Κρήτη (10ος-15ος αι.) και οι σχέσεις με άλλες περιοχές. <i>Μ. Κωνσταντουδάκη-Κιτρομηλίδη</i>	
Aspects of art in Byzantine and Venetian Crete (10th-15th cent.) and contacts with other areas. <i>M. Constantoudaki-Kitromilides</i>	1017

<p>Έργα Εικαστικών Τεχνών στη Βυζαντινή Γραμματεία. <i>T. Παπαμαστοράκης</i></p> <p>Works of Visual Arts in Byzantine Literature. <i>T. Papamastorakis</i></p>	1019
<i>ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Η Τέχνη της ανατολικής Μεσογείου στον 13ο αιώνα. <i>M. Παναγιωτίδη</i></p> <p>The Art of the eastern Mediterranean during the 13th century. <i>M. Panayiotidi</i></p>	1020
<p>Καλλιτεχνική δημιουργία στη μεσοβυζαντινή περίοδο: Κέντρο και περιφέρεια. <i>B. Κέπετζη</i></p> <p>Cultural activities in Middle Byzantine period: the presence of the metropolitan art in the surrounding areas. <i>V. Kepetzi</i></p>	1022
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	
<i>ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Ευρωπαϊκή και ελληνική χαρακτική: 18ος-19ος αι. <i>Δ. Παυλόπουλος</i></p> <p>European and Greek Prints: 18th-19th cent. <i>D. Pavlopoulos</i></p>	1021
<p>Πρώιμη Φλαμανδική Ζωγραφική. <i>E. Μαυρομιχάλη</i></p> <p>Early Netherlandish Painting. <i>E. Mavromichali</i></p>	1023

Ο δυτικοευρωπαϊός καλλιτέχνης του 14ου και 15ου αιώνα και η «ανάπλαση» της Αρχαιότητας.

N. Αγαπίου

The 14th and 15th century Western European artist and the 'reconstruction' of Antiquity.

N. Agariou

1025

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Ευρωπαϊκή και ελληνική χαρακτική: 20ός αι.

Δ. Παυλόπουλος

European and Greek Prints: 20th cent.

D. Pavlopoulos

1024

Δομήνικος Θεοτοκόπουλος (El Greco) (1541-1614).

E. Μαυρομιχάλη

Domenikos Theotokopoulos (El Greco) (1541-1614).

E. Mavromichali

1026

Το αρχαίο στοιχείο στην τέχνη του Andrea Mantegna.

N. Αγαπίου

Andrea Mantegna and the 'antique'.

N. Agariou

1028

**ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ Α' ΚΑΙ Β' ΚΥΚΛΟΥ**

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ (χωρίς βαθμολογία αλλά με Βεβαίωση παρακολούθησης)

Αρχαιολογικό Σχέδιο

A. Δριγκοπούλου

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	
ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ	
<i>ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Νεοπλατωνικές αναγνώσεις πλατωνικών μύθων I. <i>Π. Αθανασιάδη</i></p> <p>Neoplatonic Readings of Platonic Myths I. <i>P. Athanassiadi</i></p>	1027
<p><i>Ελληνίδες πόλεις και Ρωμαίοι Κυβερνήτες. Επιστολές Ρωμαίων αυτοκρατόρων και διοικητών επαρχιών προς τις ελληνικές πόλεις κατά τους αυτοκρατορικούς χρόνους.</i> <i>Κ. Μπουραζέλης – Σ. Ψωμά</i></p> <p>Greek Cities and Roman Rulers. Letters of Roman emperors and provincial governors to Greek cities during the imperial period. <i>K. Buraselis – S. Psoma</i></p>	1029
<p>Ποια γνώμη είχαν οι άλλοι Έλληνες για τη ναυτική ηγεμονία των Αθηναίων και γιατί. <i>Α. Ραμού-Χαψιάδη</i></p> <p>How and why other Greeks confront the Naval Power of Athens. <i>A. Ramou-Chapsiadi</i></p>	1031
<i>ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Νεοπλατωνικές αναγνώσεις πλατωνικών μύθων II. <i>Π. Αθανασιάδη</i></p> <p>Neoplatonic Readings of Platonic Myths II. <i>P. Athanassiadi</i></p>	1030

<p>Νόμοι και Νομοθέτες στην Αρχαϊκή εποχή. <i>N. Μπιργάλιας</i></p> <p>Law and Lawgivers in the Archaic age. <i>N. Birgalias</i></p>	1032
<p>Επιγραφικές μαρτυρίες για την κοινωνία και οικονομία του ελληνικού κόσμου κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους. <i>K. Μπουραζέλης– Σ. Ανεζίρη</i></p> <p>Epigraphic Evidence on the Social and Economic History of the Greek World in the Roman Age. <i>K. Buraselis – S. Aneziri</i></p>	1034
<p>Αθηναϊκές ναυτικές επιχειρήσεις και η γενίκευση της χρήσης του αττικού νομίσματος στην Ανατολική Μεσόγειο. <i>Σ. Ψωμά</i></p> <p>Athenian Overseas Military Expeditions and the Use of Attic Coinage in the Eastern Mediterranean. <i>S. Psoma</i></p>	1036
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ⁶	
<p>Η ανατροπή της καθημερινής ζωής: Αλώσεις πόλεων και οι συνέπειές τους στην εξέλιξη των πόλεων και τη ζωή των κατοίκων τους κατά τη μεσοβυζαντινή περίοδο (7ος-11ος αι.) στην ανατολική Μεσόγειο (νησιά και παράκτιες περιοχές του ελλαδικού χώρου, Μικρά Ασία, Παλαιστίνη). <i>A. Κόλια-Δερμιτζάκη</i></p> <p>Everyday Life Inversion: captures of cities and their repercussions upon the cities' development and the lives of citizens during the Middle-Byzantine period (7th-11th centuries), in Eastern Mediterranean (islands and coastal areas of Greece, Asia Minor and Palestine). <i>A.Kolia-Dermitzaki</i></p>	1033

¹¹ Το ετήσιο Διεπιστημονικό Σεμινάριο «Νίκος Οικονομίδης» [Πανεπιστήμιο Αθηνών - Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας σε συνεργασία με Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών] δεν θα προσφερθεί κατά το ακαδ. έτος 2010-2011.

<p>Βυζαντινά έγγραφα της υστεροβυζαντινής περιόδου: από τον τύπο στην ουσία. <i>Τρ. Μανιάτη-Κοκκίνη</i></p> <p>Byzantine documents of the late period: from form to essence. <i>Tr. Maniati-Kokkini</i></p>	1035
<i>ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Ζητήματα Βυζαντινής Διπλωματίας. I. Μέθοδοι, II. Διπλωματικές Υπηρεσίες. <i>Αικ. Καραπλή</i></p> <p>Aspects of Byzantine Diplomacy. I. Methods of Diplomacy, II. Diplomatic Services. <i>K. Karapli</i></p>	1038
<p>Γυναίκες και εξουσία στο Βυζάντιο. <i>Κ. Νικολάου</i></p> <p>Women and Power in Byzantium. <i>K. Nikolaou</i></p>	1040
ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	
<i>ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Από το 'γένος', στο 'Ένος', στο 'Έθνος' / 'Ρομηοί', 'Τραικοί', 'Έλληνες' και άλλοι λαοί της Νοτιοανατολικής Ευρώπης σε κείμενα 15ου-19ου αι. <i>Ο. Κατσιαρδή-Hering</i></p> <p>From the 'nation' ('race'/'genos'), to the 'Nation' ('Genos'), to the 'Ethnos' (Nation)/ 'Romioi' (Rum), Greeks, Hellenes and other Peoples of South-eastern Europe in Texts of the 15th-19th centuries. <i>O. Katsiardi-Hering</i></p>	1037

<p>Η Ιστορία του Πανεπιστημίου Αθηνών, 19ος- 20ός αιώνας. Α. Λιάκος – Β. Καραμανωλάκης</p> <p>History of the University of Athens, 19th- 20th centuries. A. Liakos – V. Karamanolakis</p>	1039
<p>Ελλάδα και Ευρώπη, 1830-1967: εξωτερική πολιτική, πολιτισμός, πρότυπα εκσυγχρονισμού, ιστοριογραφικές προσεγγίσεις. Ε. Χατζηβασιλείου – Ν. Μπαλτά</p> <p>Greece and Europe, 1830-1967: Foreign Policy, Culture, Models for Modernization, Historiography. Ev. Hatzivassiliou – N. Balta</p>	1041
<p>Ο ελληνικός Μεσοπόλεμος (1922-1940): κοινωνία και πολιτικοί θεσμοί. Σ. Πλουμίδης</p> <p>Modern Greece in the Inter-war Period, 1922-40: Social History and Political Institutions. S. Ploumidis</p>	1043
ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	
<p>Αστικές Κοινότητες και Αγροτικές Εγκαταστάσεις Ελλήνων στη Δυτική Μεσόγειο, 15ος-18ος αι. Α. Παπαδία-Λάλα</p> <p>Urban Communities and Rural Settlements of Greeks in the Western Mediterranean, 15th- 18th centuries. A. Papadia-Lala</p>	1042
<p>Η Βενετική <i>Repubblica</i> και το Κράτος της Θάλασσας. Κ. Κωνσταντινίδου</p> <p>The Venetian <i>Repubblica</i> and the Maritime State. K. Konstantinidou</p>	1044

<p>Η Ελληνική επανάσταση μέσα από τις πηγές της. <i>Μ. Ευθυμίου</i></p> <p>The Greek Revolution through its Sources. <i>M. Efthymiou</i></p>	1046
<p>Το κοινόχρηστο, το δημόσιο και το ιδιωτικό: φύση και ιδιοκτησία στον ελληνικό χώρο (15ος-19ος αι.). <i>Β. Σειρινίδου</i></p> <p>The Common, the Public, and the Private: Nature and Property in the Greek Lands (15th–19th cent.). <i>V. Seirinidou</i></p>	1048
<p>Ορθόδοξη Εκκλησία και οθωμανική διοίκηση. <i>Π. Κονόρτας</i></p> <p>Orthodox Church and Ottoman Administration. <i>P. Konortas</i></p>	1050
<p>Η Ιστορική Κουλτούρα. Σεμινάριο Πρώτο: Διαμάχες και αντιπαράθεσεις. <i>Β. Καραμανωλάκης – Α. Λιάκος</i></p> <p>Historical Culture: History Controversies. <i>V. Karamanolakis – A. Liakos</i></p>	1052
<p>Κατεχόμενες πόλεις: Η ελληνική και ευρωπαϊκή αστική εμπειρία του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. <i>Χ. Φλάισερ</i></p> <p>Occupied Cities: The Urban Experience of World War II in Greek and European Perspective. <i>H. Fleischer</i></p>	1054
<p>Κοινωνική ιστορία της υγείας: όψεις του δημόσιου και του ιδιωτικού (από τον Μεσαίωνα μέχρι τον 20ό αι.). <i>Ν. Γιαντσή – Κ. Γαρδίκας</i></p> <p>Social History of Health: Public and Private Perspectives (from the Middle Ages to the 20th century). <i>N. Giantsi – K. Gardikas</i></p>	1056

Ημερίδα κατά την οποία οι μεταπτυχιακοί φοιτητές Α' και Β' κύκλου της Νεότερης και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας / Ιστορίας Νέου Ελληνισμού θα παρουσιάσουν την πορεία των διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών τους – Εαρινό εξάμηνο.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	
<i>ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Πολιτικές, κοινωνικοοικονομικές και πολιτισμικές δομές στα σταυροφορικά κράτη της Ανατολικής Μεσογείου (12ος-15ος αι.). <i>Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου</i></p> <p>Administration, Society, Economy and Civilization in the Crusading States of the Eastern Mediterranean (12th - 15th centuries). <i>Μ. Ntourou-Eliopoulou</i></p>	1045
<p>Προμαρξικός σοσιαλισμός <i>Ι. Δημάκης</i> Premarxian Socialism. <i>Ι. Dimakis</i></p>	1047
<i>ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Κοινωνική ιστορία της υγείας: όψεις του δημόσιου και του ιδιωτικού (από τον Μεσαίωνα μέχρι τον 20ό αιώνα). <i>Ν. Γιαντσή – Κ. Γαρδίκας</i></p> <p>Social History of Health: Public and Private Perspectives (from the Middle Ages to the 20th century). <i>Ν. Giantsi – Κ. Gardikas</i></p>	1056
<p>Η επανάσταση των δικαίων: Καλβινισμός και πολιτικός ριζοσπαστισμός από τους μοναρχομάχους των γαλλικών θρησκευτικών πολέμων στην Αγγλική Επανάσταση. <i>Κ. Γαγανάκης</i></p> <p>The Revolution of the Righteous: Calvinism and political radicalism from the monarchomachs of the French Wars of Religion to the English Revolution. <i>Κ. Gaganakis</i></p>	1058

<p>Σχέσεις οικονομίας και εξωτερικής πολιτικής στη Νεότερη Ευρώπη. <i>Ι. Δημάκης</i></p> <p>Economy and Foreign Policy in Modern Europe. <i>I. Dimakis</i></p>	1060
<p>Περιηγήσεις στην Ελλάδα (1770 – 1920) – Φιλελληνισμός (1770 – 1830) <i>Δ. Παντελοδήμος</i></p> <p>Travels in Greece (1770 – 1920) – Philhellenism (1770 – 1830) <i>D. Pantelodimos</i></p>	1062
<p>Κατεχόμενες πόλεις: Η ελληνική και ευρωπαϊκή αστική εμπειρία του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. <i>Χ. Φλάισερ</i></p> <p>Occupied Cities: The Urban Experience of World War II in Greek and European Perspective. <i>H. Fleischer</i></p>	1054
<p>Ημερίδα κατά την οποία οι μεταπτυχιακοί φοιτητές Α' και Β' κύκλου της Ευρωπαϊκής Ιστορίας θα παρουσιάσουν την πορεία των διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών τους – Εαρινό εξάμηνο.</p>	

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ευρωπαϊκό Μεταπτυχιακό στην Πολιτική και Πολιτισμική Ιστορία της Μεσαιωνικής, Νεότερης και Σύγχρονης Ευρώπης.

Στο πρόγραμμα αυτό μετέχουν πέντε πανεπιστήμια:

- École Pratique des Hautes Études, Παρίσι,
- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών,
- Instituto Superior de Ciência do Trabalho e da Empresa της Λισαβόνας,
- Università degli studi di Pisa, Πίζα
- Universidad Pablo de Olavide της Σεβίλλης.

Το πρόγραμμα είναι διετές και οι σπουδαστές, οι οποίοι πρέπει να έχουν ήδη εισαχθεί κανονικά στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης της χώρας τους, φοιτούν το δεύτερο έτος των σπουδών τους είτε σε ένα από τα ξένα πανεπιστήμια είτε το τρίτο και τέταρτο εξάμηνο των σπουδών τους σε δύο ξένα πανεπιστήμια. Το πρόγραμμα υποστηρίζεται από το κοινοτικό πρόγραμμα Erasmus. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται από επιτροπή στην οποία αντιπροσωπεύονται και τα πέντε πανεπιστήμια.

Ευρωπαϊκό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα (ΜΑ). Μεσογειακές Ιστορικές Σπουδές (υπεύθυνη Καθηγήτρια Όλγα Κατσιαρδή-Hering)

Συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια

- Μάλτας (συντονιστής Καθηγητής κ. Victor Mallia Milanés)
- Πίζας (υπεύθυνη Καθηγήτρια νεότερης ιστορίας κ. A.K. Isaacs)
- Valencia (υπεύθυνος ο καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης κ. Raphael Gil Salinas)
- Sveti Kliment Ohridski της Σόφιας (υπεύθυνος ο καθηγητής βυζαντινής και μεταβυζαντινής ιστορίας κ. Christo Matanov)
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (υπεύθυνος ο Αναπλ. Καθηγητής Νεότερης Ιστορίας του κ. Ιάκωβος Μιχαηλίδης)
- ΕΚΠΑ Αθηνών (υπεύθυνη Καθηγήτρια Όλγα Κατσιαρδή-Hering).

Το πρόγραμμα θα λειτουργεί εντός των ισχυόντων μεταπτυχιακών προγραμμάτων των συνεργαζόμενων πανεπιστημίων στο πλαίσιο των εντός του προγράμματος Socrates/Erasmus ανταλλαγών φοιτητών και διδασκόντων. Οι φοιτητές που εισάγονται στο μεταπτυχιακό μας πρόγραμμα έχουν τη δυνατότητα να μεταβούν για ένα εξάμηνο για σπουδές ή και για έρευνα περί τη μεταπτυχιακή τους διπλωματική εργασία σε ένα από τα άλλα παν/μια (πλήν της Θεσσαλονίκης προκειμένου για τους φοιτητές της Αθήνας). Οι ενδιαφερόμενοι να συμμετάσχουν στο κοινό αυτό πρόγραμμα δύνανται να διαμορφώσουν το ατομικό πρόγραμμα σπουδών τους με κατεύθυνση τις μεσογειακές

ιστορικές σπουδές σε συνεννόηση με τον επόπτη καθηγητή τους και ένα συνεπόπτη καθηγητή ενός από τα συμβαλλόμενα πανεπιστήμια. Η διπλωματική μεταπτυχιακή τους εργασία επί θέματος της μεσογειακής ιστορίας θα συνταχθεί στη γλώσσα του πανεπιστημίου από το οποίο προέρχεται ο υποψήφιος, θα κριθεί από τον οικείο καθηγητή και τον συνεπόπτη καθηγητή. Το πτυχίο θα απονεμηθεί σύμφωνα με τα ισχύοντα στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

European Master of Classical Cultures (Υπεύθυνοι: Καθηγ. Κ. Μπουραζέλης, Επίκ. Καθηγ. Σοφία Ανεζιση)

Το European Master in Classical Cultures –(EMCC)- είναι ένα διεθνές ευρωπαϊκό πρόγραμμα με αντικείμενο τις κλασικές σπουδές, στο οποίο συμμετέχουν 11 πανεπιστήμια από οκτώ ευρωπαϊκές χώρες (πίνακας των παν/μίων και των αντίστοιχων υπευθύνων παρακάτω).

Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος προβλέπεται η δυνατότητα για τους συμμετέχοντες σπουδαστές να φοιτήσουν κατ' ελάχιστο σε δύο από τα συνεργαζόμενα πανεπιστημιακά ιδρύματα και επιπλέον -αν το επιθυμούν- να συντάξουν τη διπλωματική τους εργασία υπό την εποπτεία καθηγητών δύο διαφορετικών πανεπιστημίων. Στους φοιτητές που επιλέγονται να φοιτήσουν στο «European Master in Classical Cultures» απονέμεται μετά το πέρας των σπουδών τους Διπλό ή Πολλαπλό Δίπλωμα. Βασική αρχή απετέλεσε εξ αρχής να γίνουν σεβαστές οι ιδιαιτερότητες των ήδη ισχυόντων κανονισμών και όρων λειτουργίας των μεταπτυχιακών προγραμμάτων των συμμετεχόντων παν/μίων.

Περισσότερες πληροφορίες για τη διάρθρωση των σπουδών, τις προϋποθέσεις εισαγωγής και τις αιτήσεις στο www.eu-classical-cultures.eu ή στους πανεπιστημιακούς συντονιστές.

Συνεργαζόμενα πανεπιστήμια και συντονιστές

1. Westfälische Wilhelms Universität Münster, Seminar für Alte Geschichte, Institut für Epigraphik
2. Leopold-Franzens-Universität Innsbruck, Institut für Alte Geschichte und Altorientalistik
3. Istanbul Üniversitesi, Seminar für Alte Geschichte im Rahmen des Instituts für Geschichte
4. Università degli Studi di Perugia, Dipartimento di Scienze Storiche
5. Uniwersytet im. Adam Mickiewicza, Poznan, Historisches Institut (Prof. Dr. Kazimierz Ilski)
6. Universität Hamburg, Historisches Seminar – Arbeitsbereich Alte Geschichte
7. Universität Freiburg, Archäologisches Seminar
8. Università degli Studi di Roma Tre, Dipartimento di studi sul mondo antico

9. University of Cyprus, Department of Classics and Philosophy
10. University of Athen, Department of History & Archaeology
11. Université Toulouse Le Mirail, Département d'histoire ancienne

Πρόγραμμα Erasmus IP ESSEP (Υπεύθυνοι: Επίκ. Καθηγ. Σοφία Ανεζίση, Επίκ. Καθηγ. Πλ. Πετρίδης)

Κατά την ακαδημαϊκή χρονιά 2010-2011 το Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας πρόκειται να συμμετάσχει σε ένα εντατικό πρόγραμμα Erasmus διάρκειας 3 εβδομάδων που θα υλοποιηθεί το Σεπτέμβριο του 2011 στο Poitiers. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν επίσης τα Πανεπιστήμια του Poitiers, της Χαϊδελβέργης, της Βενετίας, της Μαδρίτης και του Ελσίνκι.

Τα μαθήματα θα γίνουν σε αγγλική και γαλλική γλώσσα και θα έχουν ως θέμα τις μεθόδους και τα εργαλεία της ελληνικής, λατινικής και μεσαιωνικής επιγραφής. Από την ελληνική πλευρά θα συμμετάσχουν 8 φοιτητές που θα επιλεγούν ανάμεσα σε όσους φοιτούν στο τέταρτο έτος ή στον Α' κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών. Οι φοιτητές θα αποκομίσουν ειδική βεβαίωση παρακολούθησης. Τα έξοδά τους θα καλυφθούν από το πρόγραμμα Erasmus του Poitiers.

Μεταπτυχιακή δράση με στόχο την αξιοποίηση της Βιβλιοθήκης του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας (Υπεύθυνη: Αναπλ. Καθηγ. Μαρία Ευθυμίου)

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, σε συνεργασία με το Παλαιογραφικό Αρχείο του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης, έχει προχωρήσει στην οργάνωση μεταπτυχιακής δράσης, με στόχο την αξιοποίηση του πολύτιμου περιεχομένου της Βιβλιοθήκης του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας. Ήδη, πενταμελής αποστολή μεταπτυχιακών φοιτητών, με επικεφαλής την Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεότερης Ιστορίας κ. Μ. Ευθυμίου, επισκέφθηκαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 την Αλεξάνδρεια και μελέτησαν υλικό του εκεί Αρχείου και της Βιβλιοθήκης. Η δράση αυτή θα γίνει προσπάθεια να πραγματοποιηθεί κατά τα προσεχή ακαδημαϊκά έτη και να μετατραπεί σε θεσμό.

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών χορηγεί κάθε χρόνο υποτροφίες για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό ή το εξωτερικό καθώς και βραβεία σε φοιτητές, συγγραφείς επιστημονικής πραγματείας κλπ. Οι υποτροφίες και τα βραβεία χορηγούνται, σύμφωνα με τη θέληση του διαθέτη κάθε κληροδοτήματος, με ορισμένες προϋποθέσεις και, ακόμη, άλλοτε με διαγωνισμό, άλλοτε με επιλογή. Ο αριθμός των υποτρόφων δεν είναι συγκεκριμένος ή ο ίδιος κάθε χρόνο γιατί αυτό εξαρτάται από τα έσοδα κάθε κληροδοτήματος. Σε περίπτωση διαγωνισμού τα μαθήματα στα οποία εξετάζονται οι υποψήφιοι προσδιορίζονται με βάση το Ενδεικτικό Πρόγραμμα του Τμήματος.

Παραθέτουμε πίνακα των υποτροφιών και βραβείων των κληροδοτημάτων με τα απαραίτητα στοιχεία, προκειμένου να ενημερωθούν οι φοιτητές του Τμήματός μας. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στη Διεύθυνση Κληροδοτημάτων - Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, στην οδό Χρ. Λαδά 6.

ΣΠ. ΜΠΑΛΤΑΤΖΗ: Δίνονται υποτροφίες σε καταγόμενους από το Συρράκο Ιωαννίνων για τη Δημοτική, Μέση, Ανωτέρα και Ανωτάτη Εκπαίδευση. Γίνεται επιλογή.

ΜΑΡΙΑΣ ΑΒΡΑΣΟΓΛΟΥ: Ενισχύεται ένας σπουδαστής από τις Σχολές του Πανεπιστημίου Αθηνών, άπορος, με καταγωγή από την Ανατολική Ρωμυλία. Γίνεται επιλογή.

ΔΗΜΗΤΡ. ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες για τη Φιλοσοφική, Ιατρική, Οδοντιατρική και Θεολογική Σχολή όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων σε ομογενείς, κατά προτίμηση από την Κωνσταντινούπολη. Γίνεται επιλογή.

ΜΑΤΘ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε διδάκτορες ή πτυχιούχους με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον) του Πανεπιστημίου Αθηνών για μεταπτυχιακές σπουδές σε Οικονομικές και Πολιτικές Επιστήμες στην Ευρώπη και στην Αμερική. Γίνεται διαγωνισμός.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΡΥΚΑ: Δίνονται υποτροφίες σε δευτεροετείς φοιτητές της Φιλοσοφικής Σχολής (μόνον άρρενες), άπορους. Γίνεται διαγωνισμός.

ΚΩΝ. ΓΕΡΟΣΤΑΘΗ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών με καταγωγή από την Άρτα. Γίνεται διαγωνισμός.

Ι. ΔΕΛΛΙΟΥ ή ΝΑΚΙΔΟΥ: Δίνονται υποτροφίες για την τελειοποίηση νέων επιστημόνων σε οποιαδήποτε επιστήμη, εκτός της Ιατρικής, στην Ευρώπη, με προτίμηση σε αυτούς που κατάγονται από την Ανατολική Μακεδονία.

Ε. ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ-ΣΤΙΜΣΟΝ: Δίνονται υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές σε Πανεπιστήμια της Γαλλίας και της Ρωσίας σε απόφοιτους των Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με κριτήριο την οικονομική τους κατάσταση και το βαθμό του πρώτου έτους και με απόφαση της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δίνεται υποτροφία σε φοιτητή του Πανεπιστημίου Αθηνών με καταγωγή από το Μελιγαλά Μεσσηνίας. Γίνεται επιλογή.

ΚΩΝ/ΝΟΥ ΚΡΙΕΖΗ: Δίνονται υποτροφίες σε πτυχιούχους ή διδάκτορες με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον) των Ελληνικών Πανεπιστημίων, με προτίμηση σε αυτούς που κατάγονται από Ύδρα και Σπέτσες, για μεταπτυχιακές σπουδές σε Νομικές, Πολιτικές και Οικονομικές Επιστήμες, Ιατρική και Οδοντιατρική, στην Ευρώπη και την Αμερική. Γίνεται διαγωνισμός.

ΤΡΙΑΝΤ. ΚΡΙΕΖΗ: Δίνονται υποτροφίες στους φοιτητές των Θεωρητικών Σχολών όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων που κατάγονται από τη Μακεδονία. Γίνεται επιλογή.

ΘΕΟΔ. ΜΑΝΟΥΣΗ: Δίνονται υποτροφίες στους φοιτητές όλων των ΑΕΙ της χώρας που κατάγονται από τη Σιάτιστα. Γίνεται επιλογή. Δίνεται υποτροφία σε έναν πτυχιούχο Φιλολογίας, σε έναν πτυχιούχο Ιστορίας και Αρχαιολογίας και σε έναν πτυχιούχο Θεολογίας για μεταπτυχιακές σπουδές στη Δυτική Ευρώπη, για μια τριετία. Πρέπει να είναι πρώην υπότροφοι του Κληροδοτήματος.

ΑΝΤ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών. Γίνεται διαγωνισμός.

Σ. ΠΑΠΑΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε νεοεισαχθέντες φοιτητές όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων που κατάγονται από την Ανδρίτσαινα. Γίνεται επιλογή.

Ν. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών που κατάγονται από τη Λακωνία και κατά προτίμηση από το χωριό Κρεμαστή και την επαρχία Επιδαύρου Λιμηράς. Γίνεται επιλογή.

ΜΑΡΙΑΣ ΡΑΔΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές της Φιλοσοφικής Σχολής που κατάγονται από την Αθήνα και την Ήπειρο. Γίνεται διαγωνισμός.

ΣΟΦΙΑΣ ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε πτυχιούχους ή διδάκτορες της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον) και «άριστα» στον κλάδο που θα μετεκπαιδευθούν για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ευρώπη και την Αμερική. Γίνεται διαγωνισμός.

ΜΑΡΙΑΣ ΣΤΑΗ: Δίνονται υποτροφίες σε νεοεισαχθέντες φοιτητές των ΑΕΙ που κατάγονται από τα Κύθηρα. Γίνεται επιλογή.

Δίνονται υποτροφίες σε πτυχιούχους των ΑΕΙ, με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον), που κατάγονται από τα Κύθηρα, για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ευρώπη και την Αμερική. Γίνεται επιλογή.

Ι. ΣΦΟΓΓΟΠΟΥΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε μαθητές γυμνασίου που κατάγονται από την Πορταριά Βόλου.

Δίνονται υποτροφίες σε άπορους φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών που κατάγονται από τα 24 χωριά του Βόλου Μαγνησίας. Γίνεται διαγωνισμός.**ΓΕΩΡΓ. ΑΡΩΝΗ:** Απονέμεται το εισόδημα του καταπιστεύματος σε Έλληνα συγγραφέα, με απόφαση της Συγκλήτου, ο οποίος θα έχει γράψει όχι μυθιστόρη-

μα, αλλά βιβλίο μορφωτικής, θρησκευτικής ή άλλης φιλοσοφικής φύσεως.

ΚΩΝ. ΚΟΝΤΟΥ: (Κοντείου διαγωνίσματος δωρεά): Προκηρύσσεται διαγωνισμός κάθε δύο χρόνια για τη συγγραφή πραγματείας φιλολογικού περιεχομένου.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΟΣΚΟΡΟΖΗ: Προκηρύσσεται διαγώνισμα, κάθε πέντε χρόνια για τη συγγραφή πραγματείας αναφερομένης στις επιστήμες ή στις καλές τέχνες.

ΕΠΑΘΛΟΝ ΠΟΠΗΣ ΜΑΡΗ-ΚΑΜΑΡΑ: Απονέμονται κάθε χρόνο έπαθλα στους καλύτερους σε επίδοση και ήθος σπουδαστές του Πανεπιστημίου.

ΠΑΝΤΙΑ ΡΑΛΛΗ: Απονέμονται κάθε χρόνο βραβεία σε φοιτητές όλων των Σχολών του Πανεπιστημίου Αθηνών, οι οποίοι διακρίνονται για το ήθος και την πρόοδο τους, κατά την κρίση του Πρυτάνεως και της Συγκλήτου.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΣΑΜΠΟΥΛΑ: Απονέμεται κάθε χρόνο έπαθλο σε φοιτητή ή φοιτήτρια της Ιατρικής κατά προτίμηση, διαφορετικά της Οδοντιατρικής ή άλλης Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, που κατάγεται από το Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας είτε από το Καρπενήσι είτε από το Μικρό Χωριό, Βούτυρο, Ανάδα, Νόστιμο, Καρίτσα και Δερμάτι.

ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΦμεΑ)

Στόχος της Μονάδας Προσβασιμότητας ΦμεΑ του Πανεπιστημίου Αθηνών είναι:
η επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας ΦμεΑ περιλαμβάνει:

- Υπηρεσία Καταγραφής Αναγκών των ΦμεΑ.
- Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας
- Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο
- Υπηρεσία Μεταφοράς

Επικοινωνία και περισσότερες πληροφορίες:

Τηλέφωνο: 210-7275183

Fax: 210-7275135

ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΩΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το Ταμείο Αρωγής Φοιτητών είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία του Πανεπιστημίου, η οποία διοικείται από Επταμελή Επιτροπή, αποτελούμενη από πέντε μέλη του Διδακτικού Προσωπικού του Πανεπιστημίου Αθηνών και δύο εκπροσώπους των φοιτητών.

Σκοπός του Ταμείου είναι η ηθική και υλική ενίσχυση φοιτητών για την κάλυψη σοβαρών, εκτάκτων αναγκών, που θέτουν σε κίνδυνο τη συνέχιση των σπουδών τους και που δεν μπορούν, κατά την κρίση της Διοικούσας Επιτροπής, να αντιμετωπισθούν διαφορετικά, όπως: σοβαρές παθήσεις, είδος περίθαλψης που δεν καλύπτεται από την ισχύουσα νομοθεσία, περίθαλψη στο εξωτερικό σε περιπτώσεις πολύ σοβαρών νοσημάτων, παροχή οικονομικού βοηθήματος σε απόρους φοιτητές, οικονομικά επιδόματα σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών εξαιτίας οικογενειακών ή οικονομικών πληγμάτων και συμπαράσταση με κάθε τρόπο σε φοιτητές που νοσηλεύονται σε νοσοκομεία.

Για τη χορήγηση βοηθήματος απαιτούνται η υποβολή αίτησης από τον ενδιαφερόμενο και η συνυποβολή δικαιολογητικών (πιστοποιητικά και γνωματεύσεις) στη Γραμματεία του Ταμείου, που στεγάζεται στην Πανεπιστημιακή Λέσχη, Ιπποκράτους 15, 3^{ος} όροφος, Γραφείο Επιμελητείας, τηλ. 210- 3688221, 3688240, 3688256, όπου οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται για περισσότερες πληροφορίες. Πληροφορίες υπάρχουν επίσης στην ιστοσελίδα <http://tapfa.uoa.gr>.